

KOUVOLA

Osavuosisikatsaus 1.1.-31.8.2023

Kouvolan kaupunki

Kaupunginhallitus 2.10.2023

Sisällysluettelo

1	Yleisosa	1
1.1	Kouvolan toimintaympäristö	1
1.1.1	Väestö	1
1.1.2	Työ	1
1.1.3	Asuminen.....	2
1.2	Taloudelliset lähtökohdat	2
1.2.1	Yleinen taloudellinen tilanne	2
1.2.2	Kuntatalous.....	3
1.2.3	Osallistuva budjetointi	3
1.2.4	Kaupungin taloudellinen tilanne	4
1.3	Kouvolan kaupunkistrategia	6
1.3.1	Edunvalvontasuunnitelma	6
1.3.2	Kärki- ja edunvalvontahankkeet	7
2	Henkilöstö	9
3	Käyttötalouden toteutuminen	14
3.1	Konsernipalvelut	14
3.1.1	Tarkastuslautakunta	14
3.1.2	Kaupunginhallitus	15
3.2	Sivistys	20
3.2.1	Kasvatus- ja opetuslautakunta	20
3.2.2	Liikunta- ja kulttuurilautakunta.....	25
3.3	Tekniikka ja ympäristö	28
3.3.1	Tekninen lautakunta	28
3.3.2	Kymen jätelautakunta	34
3.4	Yhteenvedo käyttötalouden toteutumisesta.....	37
4	Tuloslaskelman toteutuminen	38
5	Investointiosa.....	41
6	Rahoitusosan toteutuminen	48
7	Kouvolan kaupungin konserni	51
8	Liitteet.....	58
8.1	Merkittävämpien investointien seurantalomakkeet.....	58

1 Yleisosa

1.1 Kouvolan toimintaympäristö

1.1.1 Väestö

Väestömäärän lasku on hidastunut. Kouvolassa oli elokuun lopussa ennakkotiedon mukaan 79 080 asukasta, mikä on 349 asukasta vähemmän kuin vuodenvaihteessa. Viime vuonna vastaavana ajankohtana muutos edelliseen vuodenvaihteeseen oli -671. Väestömäärän laskun hidastumista selittää pienempi muuttotappio maan sisäisessä muutossa ja reilusti kasvanut maahanmuutto. Kuntien välinen muuttotappio tammi-elokuun aikana oli 161, kun se vastaavalla ajanjaksolla edellisenä vuonna oli 291. Nettomaahanmuutto oli 293 ja viime vuonna samaan aikaan 129.

1.1.2 Työ

Kouvolassa oli elokuussa työttömänä 3 443 henkilöä. Heistä lomautettuja oli 7 % (239 hlöä). Työttömien määrä on kasvanut Kouvolassa edellisen vuoden elokuusta 3 % (+100 hlöä), kun koko Kaakkois-Suomessa työttömyys kasvoi elokuussa 5 % (+641 hlöä). Koko maassa työttömyys kasvoi elokuussa 4 %. Elokuussa työttömien osuus työvoimasta (työttömyysaste) oli Kouvolassa 9,7 %, kun se edellisen vuoden elokuussa oli 9,3 %.

Työttömistä työnhakijoista miehiä oli 58,8 % (2 026 hlöä) ja naisia 41,2 % (1 417 hlöä). Miehissä kasvua oli noin 4,5 % (+87 hlöä), naisissa kasvua noin 1,0 % (+13 hlöä).

Elokuussa alle 25-vuotiaita nuoria oli Kouvolassa työttömänä 333, missä kasvua edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan on 1,2 % (+4 hlöä). Alle 25-vuotiaiden nuorten osuus kaikista työttömistä oli 9,7 %, jossa hienoinen lasku elokuuhun 2022 (-0,1 %).

Yli 50-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden määrä on samoin hieman laskenut edellisen vuoden elokuuhun verrattuna ollen nyt 1 472 hlöä (-0,8 %, 13 hlöä). Pitkäaikaistyöttömiä eli yli 12 kk työttömänä olleita oli Kouvolassa elokuussa 1 072 eli noin 31 % kaikista alueen työttömistä. Edellisen vuoden elokuuhun verrattuna pitkäaikaistyöttömiä oli 5 % (+53 hlöä) enemmän. Pitkäaikaistyöttömien määrä on kääntynyt kasvuun, mikä on huolestuttava suunta huomioiden talouden taantumien vahvistuminen.

Kokoaikaisesti lomautettujen määrä on kasvanut Kouvolassa merkittävästi. Elokuussa 2023 lomautettuja oli 239, mikä on noin 7 % kaikista työttömistä työnhakijoista. Vuotta aiemmin vastaavaan ajankohtaan lomautettuja oli Kouvolassa 110 (3,2 % kaikista työttömistä työnhakijoista). Lomautettujen määrä on Kouvolassa kasvanut 117 % (+129 hlöä). Koko Kaakkois-Suomessa lomautettujen määrä on elokuusta 2022 elokuuhun 2023 kasvanut +132 %.

Elokuun lopussa Kouvolassa oli avoinna 483 työpaikkaa. Määrä on 40 % pienempi (-317 työpaikkaa) kuin vuosi sitten elokuussa. (Lähde: Kaakkois-Suomen työllisyyskatsaus, elokuu 2023).

Lomautusten lisäksi myös irtisanomisiin päättyneet muutosneuvottelut ovat olleet kuluvana vuonna alueella merkittäviä (Fazer/Korian tehdas, 82 työsuhdetta päättyi meijeriliiketoiminnan loppuessa elokuussa; Kouvolan Ammattiopisto Oy Eduko, 43 työsuhdetta päättyi; Stora Enso, Anjalan tehtaan sulkeminen elokuun lopussa, 50 työsuhdetta päättyi irtisanomisiin).

Myös konkurssien määrä on kasvanut. Koko viime vuonna 2022 Kouvolassa konkurssiin hakeutui 22 yritystä. Kuluvan vuoden tammi-elokuussa konkurssimenettelyyn on hakeutunut 17 yritystä. Konkurssit osuvat monille toimialoille, joista rakentaminen erityisesti edustettuna (Lähde: www.konkurssit.com).

TE24-uudistuksen valmistelu etenee suunnitellusti. Laki työvoimapaalvelujen järjestämiseksi (380/2023) hyväksyttiin eduskunnassa 1.3.2023. Laki astuu voimaan 1.1.2025, jolloin työ- ja elinkeinopalvelut siirtyvät valtiolta kunnille. Kaikkiaan siirtyviä lakisääteisiä tehtäviä on noin 100.

Kouvolan kaupunginhallitus hyväksyi työvoimapalvelujen siirron, järjestämisvastuun ja lakisääteisen suunnitelman työvoimapalvelujen järjestämiseksi (380/2023, §15) kokouksessaan 14.8.2023.

Kouvolan kaupunginvaltuustoon asiakokonaisuus etenee 4.9.2023, jonka jälkeen päätökset saatetaan tiedoksi Työ- ja elinkeinoministeriölle.

Kouvolan TE24-uudistuksen valmistelua tukee huhtikuun alussa käynnistynyt kaupungin hallinnoima Vaikuttavat työllisyyspolut -hanke (ESR+ -osarahoitteinen) tavoitteenaan rakentaa palveluekosysteemi, jonka varaan työvoimapalvelut siirtyvät vuoden 2025 alussa. Vaikuttavat työllisyyspolut -hankkeen alla on kevään 2023 aikana käynnistetty kuusi teematyöryhmää: Henkilöasiakkaan palveluprosessi, Nuorten palvelut, Monialaiset palvelut, Maahanmuuttajien ja kotoutujien palvelut, Osaamisen kehittäminen sekä Työnantaja- ja yrityspalvelut. Teematyöryhmien ensimmäisenä tehtävänä on ollut kartoittaa palveluiden nykytila, nykyiset hyvät käytännöt ja mahdolliset kehittämiskohteet. Työryhmien edustus on monialainen, mutta erityisesti on haluttu korostaa siirtyvien palveluiden vahvaa edustusta. Kaupungin toiveen mukaan jokaiseen työryhmään sekä Kaakkois-Suomen TE-toimisto että Kaakkois-Suomen ELY-keskus on nimennyt 2–3 edustajaa.

1.1.3 Asuminen

Kouvolassa on yhteensä noin 51 300 asuntoa. Asunnot jakautuvat siten, että omakoti- ja paritaloissa asuntoja on noin 24 900, rivitaloissa noin 6 600, kerrostaloissa noin 18 000 ja muissa rakennuksissa yhteensä noin 1 700 asuntoa.

Yhdeksälle uudelle omakotitalolle ja yhdelle kerrostalolle on myönnetty rakennusluvat. Uusille rivitaloille rakennuslupia ei ole myönnetty. Elokuun loppuun mennessä on luovutettu seitsemän uutta pientalotonttia. Voimassa olevia tonttivarauksia on 9 kpl.

Ranta-asumista on Kouvolassa pyritty edistämään rantaosayleiskaavoja päivittämällä. Rantayleiskaavoja on työn alla eri vaiheissa viisi kappaletta, joista ensimmäinen, Kymijoen keskiosan rantaosayleiskaava) hyväksyttiin valtuustossa kesäkuussa 2023. Maanomistajat aloitteet 2020 -niminen rantaosayleiskaava on ehdotusvaiheessa ja Kymijoen pohjoisosaa valmistellaan ehdotusvaiheeseen parhaillaan. Molemmat pyritään saamaan hyväksyttäväksi 2024. Loput osayleiskaavat pyritään saamaan valmiiksi 2026 mennessä. Kaavahankkeita viedään eteenpäin nykyisen vakituisen henkilöstön ja konsulttien voimin.

1.2 Taloudelliset lähtökohdat

1.2.1 Yleinen taloudellinen tilanne

Syksyllä julkistetut talousennusteet kertovat, että talouden näkymät ovat heikentyneet kesän ja kevään ennusteista. Nordea, OP ja Kuntarahoitus arvioivat suhdanne-ennusteissaan talouden taantumien siirtyvän sekä pitkittyvän. Bruttokansantuotteen kasvun arvioidaan olevan erittäin pientä tai jopa nollassa. Korkohuipun sen sijaan ennustetaan olevan lähellä. Työmarkkinatilanne puolestaan kääntyisi heikompaan ensi vuonna. Hallitusohjelmassa esitetyt sosiaaliturvan leikkaukset sen sijaan heikentäisivät kuntien taloutta työttömyysturva- ja toimeentulomenojen kautta. (Lähde: Suomen Kuntaliitto, Minna Punakallion blogi 12.9.2023.)

Maailmantalous on ollut lievässä vastatulessa koko alkuvuoden. Teollisuuden näkymät ovat olleet vaisuhkot jo tovin ja viime aikoina myös palvelusektori on alkanut yskähdellä. Globaali inflaatio ja korkojen nousu on syönyt kuluttajien ostovoimaa. Keskuspankit tavoittelevat inflaation hidastumista ilman taantumaa, mutta taantumien riski on kasvanut. Euroalueen kehitys ei ole yhtenäistä. Suomen Pankki ennustaa Suomen olevan taantumassa loppuvuonna, mikä tulee heikentämään myös ensi vuoden alun näkymiä. Globaalit geopolitiikan jännitteet ovat kasvaneet. Kiinan ja Yhdysvaltain väliset kaupan esteet ovat lisääntyneet. Venäjän suhteet sivistyneeseen, demokraattiseen maailmaan ovat romahtaneet aggressiivisen hyökkäyssodan seurauksena. Geopolitiikan ennakoimattomuus ja taloudellinen epävarmuus luovat varjon lähiaikojen sijoitusmarkkinoiden ylle.

Korkotasoa on noussut globaalisti jo yli vuoden ajan. Euroopan keskuspankin EKP:n seuratuin korko, talletuskorko oli vuoden 2023 alussa 2 % ja elokuun lopulla 3,75 %. Vastaavasti Yhdysvaltain

keskuspankin FEDin ohjauskorko on noussut alkuvuoden 4,25 – 4,50 prosentin lukemista 5,25 – 5,50 % tasolle. Sitten syyskuussa EKP:n talletuskorko on nostettu 4 prosenttiin. Nyt aletaan olla todennäköisesti korkosyklin huipulla EKP:n indikoidessa koronnostosyklin tulleen päätepisteeseen talouskuvan muututtua synkemmäksi ja inflaatiopaineiden alkaessa hieman hellittää. Ensimmäisen koronlaskun odotetaan toteutuvan Euroalueella vuoden 2024 aikana. Korkojen laskutahdin odotetaan kuitenkin olevan maltillinen.

1.2.2 Kuntatalous

Vuosi 2023 on kuntataloudessa historiallinen, sillä sote-uudistus tuli voimaan vuoden alusta ja kavensi kuntien tehtäväkenttää. Uudistus vaikutti merkittävästi sekä kuntien toimintaan että talouteen. Uudistuksen vaikutukset kohdistuvat erityisesti kuntien käyttötalouteen, jossa tulojen ja menojen taso ja rakenne muuttuivat merkittävästi tehtävien siirryttyä hyvinvointialueille sekä niiden rahoituksen siirryttyä valtiolle. Kuluva vuosi tulee olemaan kuntien osalta vielä kohtuullisen hyvä, koska verotuloja saadaan vielä osin vuoden 2022 veroprosenttien mukaan. Lisäksi valtionosuuksiin kohdistuvat leikkaukset tarkentuvat vasta vuonna 2024, kun tiedot vuoden 2022 lopullisista toteutuneista sosiaali- ja terveydenhuollon sekä palo- ja pelastustoimen kustannuksista on selvillä. Kuntaliiton arvion mukaan hallituksen budjettiriihen esitykset eivät tuo oleellisia muutoksia kuntien talouteen. Kiinteistöverotukseen tehtävä maapohjien veron alarajan korotus sen sijaan tuo kunnille lisää tuloja, Kouvolaan tämä ei korotus ei koske.

1.2.3 Osallistuva budjetointi

Kaupunginhallitus päätti osallistuvan budjetoinnin Kouvolan toimintamallista kokouksessaan 29.5.2023 § 137. Päätöksen mukaan hyvinvointipäälliköllä on oikeus tehdä toimintamalliin teknisiä korjauksia ja hyvinvointipäällikkö tekee päätöksen toteutettavista ideoista toimialojen kanssa käydyn keskustelun perusteella.

Osallistuva budjetointi eli osbu tarkoittaa sitä, että asukkaat ovat mukana vaikuttamassa julkisia verovaroja koskevassa keskustelussa, suunnittelussa ja päätöksenteossa. Osallistuva budjetointi on demokraattinen prosessi. Se on keskustelua yhteisistä ideoista, rahasta, resursseista ja tekijöistä, myös niukkuudesta. Se on kompromissien ja ratkaisujen etsimistä yhdessä, todellisten tarpeiden tunnistamista. Se on keskustelua arvoalinnoista. Se on Kouvolaan uudenlainen tapa ajatella ja suhtautua yhteisten verovarojen käytön suunnitteluun. Osallistuva budjetointi on keino parantaa valmistelun ja päätöksenteon laatua ja avoimuutta sekä innostaa asukkaita osallistumaan ja ottamaan myös itse vastuuta.

Kohenna Kouvola kysely tehtiin 2.-20.3.2022, jonka avulla kerättiin ideoita osallistuvan budjetoinnin pilottikauteen. Erilaisia ideoita tuli 161 kpl, joista luonnon monimuotoisuusideoita oli 21 kpl, aluetoimikuntien ideoita 111 kpl ja muita ideoita 29 kpl. Ideoiden kohteita olivat mm. luonnonpolut, puistot ja leikkikentät; liikuntapalvelut, liikenne, kadut, tiet ja pihat; koirapuistot, tapahtumat, tontit ja kaavoitus, palvelut, pyörätiet, jätehuolto ja muut. Kesällä 2022 poikkihallinnollinen tiimi kävi kaikki ideat läpi, lisäksi toimialoille ja aluetoimikunnille jaettiin hankeideat kommentoitavaksi. Lokakuussa 2022 pidettiin työpaja aluetoimikuntien puheenjohtajille ja viestintävastaaville sekä toimialojen vastuuhenkilöille, jonka pohjalta valittiin alustavat pilotit. Alustavien pilottien kanssa jatkettiin työstämistä ja samalla valmisteltiin päätöksentekoon osallistuvan budjetoinnin toimintamallia.

Pilotit valittiin kesällä 2023 ja ne toteutetaan syksyn 2023 aikana. Toimialojen ja aluetoimikuntien sekä kyläyhteisöjen kanssa käydyn keskustelun pohjalta piloteiksi valikoitui seuraavat hankkeet yhteensä 93 500 euroa:

- Frisbeegolfrata Pioneeripuistoon, 9 500 euroa
- Muraalit Kouvolaan
  - Kauppapuiston muuntamo, 10 000 euroa
  - Katutaidekontti, 10 000 euroa

- Aktiivipuistot
  - Valkealan ulkokuntoiluportaiden jatkaminen, 20 000 euroa
  - Ulkokuntoilu paikka Myllykoski, 20 000 euroa
- Välituntivälineet koulut, 4 aluetoimikuntaa, 24 000 euroa

Nuorisopalveluiden osallistuvassa budjetoinnissa on käytettävissä kuluvalle vuodelle 10 000 euroa. Ideointivaiheessa saatiin yhteensä 18 ideaa. Toteutuskelpoisia ideoita olivat noin puolet tulleista ehdotuksista. Varsinaista äänestysvaihetta ei ollut tarvetta toteuttaa, sillä kaikki toteutettavat ideat mahtuvat budjettiin. Lokakuussa järjestetään nuorisovaltuuston ja nuorisopalveluiden nuorten foorumi, jossa nuorilta saadaan ideoita tulevan osallistuvan budjetoinnin toteuttamiseen. Merkittävin toteutettava idea on harrastekokeilut, matalalla kynnyksellä. Toteutus on aloitettu syyskuun alussa ja kokeilut jatkuvat vuoden loppuun. Lisäksi toteutetaan voimauttavaa kuvallista toimintaa valokuvaten. Toteutus loppuvuodesta. Idea paikasta, missä pääsee soittamaan on rakennettu NuPalle. Musiikki/bänditoimintaan on hankittu sähkörummut. Pieniä hankintoja, joita nuoret ovat ehdottaneet ideointivaiheessa, on tehty myös NuortenTaloille.

1.2.4 Kaupungin taloudellinen tilanne

Vuoden 2022 tilinpäätöksen jälkeen Kouvolan kaupungilla on taseessa kertynyttä alijäämää noin 0,5 milj. euroa. Kuluva vuosi on historiallisen sote-uudistuksen ensimmäinen vuosi, jolloin sosiaali- ja terveydenhuollon sekä palo- ja pelastustoimen kustannukset eivät ole kuntien vastuulla. Uudistus muutti meno- ja tulorakennetta merkittävästi, kun toimintakuluista sekä verotuloista ja valtionosuuksista siirtyi yli puolet hyvinvointialueille. Toiminnassa tapahtunut muutos on huomioitava vertailussa edelliseen vuoteen.

Talousarvion mukainen vuoden 2023 ylijäämä on 11,9 milj. euroa. Tilinpäätöksessä ylijäämän arvioidaan toteutuvan lähes samansuuruisena eli 12,0 milj. euroa positiivisena. Vaikka vuoden 2023 tulosenuste on suunnitelman mukainen, niin kaupungin tulee varautua tulevaan negatiiviseen talouskehitykseen ja minimoida kustannuksia jo kuluvana vuonna.

Toimintatuottojen arvioidaan toteutuvan hieman talousarviota suurempina eli 0,4 milj. euroa. Merkittävimmän positiiviset poikkeamat tulevat eri hankkeiden tuista ja avustuksista sekä maanmyyntituotoista.

Toimintakulujen osalta toteuman arvioidaan olevan 3,4 milj. euroa talousarviota heikompi. Merkittävimmät poikkeamat muodostuvat seuraavasti:

- henkilöstökulut ylitysarvio 3,3 milj. euroa; valtakunnalliset palkkaratkaisut ja kertaerät, varhaiskasvatuksen ja valmistavan opetuksen palvelutarpeen kasvu. Kertapalkkiot lisäsivät henkilöstökuluja noin 1,6 milj. euroa.
- palvelujen ostot ylitysarvio 1 milj. euroa; kustannustason nousu mm. kuljetukset, talvityöt alkuvuoden sääolosuhteiden takia
- aineet, tarvikkeet ja tavarat, alitusarvio 0,5 milj. euroa; energian arvioitua pienempi toteuma
- avustukset alitusarvio 0,7 milj. euroa; työmarkkinatuen kuntaosuuden arvioitua pienempi toteuma
- muut toimintakulut ylitysarvio 0,3 milj. euroa; koneiden ja laitteiden vuokrat

Toimintakatteen arvioidaan ylittävän em. seikkojen vuoksi 3,1 milj. euroa.

Verotulojen arvioidaan toteutuvan 5,5 milj. euroa talousarviota suurempina. Merkittävin poikkeama on kunnallisveroissa, kuluvan vuoden palkkasumma ja ennakkoerot ovat kehittyneet myönteisesti. Valtionosuudet toteutuvan lähes talousarvion mukaisina.

Rahoitustuottojen ja -kulujen arvioidaan toteutuvan 2,7 milj. euroa talousarviota heikompina. Merkittävimmät poikkeamat ovat:

- muut rahoitustuotot -1,4 milj. euroa; arvopapereiden myyntivoittojen ja osinkotuottojen arvioitua pienempi kertymä
- korkokulut -1,2 milj. euroa; korkotason nousu

Vuosikatteen arvioidaan toteutuvan 0,3 milj. euroa talousarviota heikompana. Poistot ja arvonalennukset arvioidaan toteutuvan tilinpäätöksessä hieman alle talousarvion (0,3 milj. euroa).

Toimielimien osalta ylitystä talousarvion sitovuustasoon eli toimintakatteeseen on arvioitu kasvatus- ja opetuslautakunnan sekä teknisen lautakunnan osalta. Talousarviorylitysten kattamiseksi toimielimittäin tehtyjä ja suunniteltuja toimenpiteitä ovat mm:

Kasvatus ja opetuslautakunta, ylitysarvio 2,5 milj. euroa

- tarkennukset tuntikehykseen, perusopetus ja lukiot
- sairaspoissaolojen kasvun haltuunotto
- sijaisten käytön minimointi ja korvaavan työn lisääminen
- vain välttämättömät hankinnat ja kierrätyksen tehostaminen

Tekninen lautakunta, ylitysarvio 0,3 milj. euroa

- kunnossapitotöiden vähentäminen yhdyskuntatekniikassa
- vakanssien täyttämisen lykkääminen
- kiinteistöpalveluissa hankintojen minimointi ja siivoustaajuuksien tarkastelu
- liikennealueiden talvihoidon, yhdyskuntatekniikan palveluverkkojen ja virkistysalueiden hoitoluokitusten tarkastelu.

Tuloslaskelma milj. e	TP 2022	TA 2023	Tot. 1-8/2022	Tot. 1- 8/2023	Tot-% ta	Muutos-% 2023/2022	Muutos € 2023/2022	Ennuste TP 2023
Toimintatuotot	51,5	44,0	32,9	29,1	66,3 %	-11,4 %	-3,8	44,4
Valmistus omaan käyttöön	1,5	1,7	0,5	0,4	28,3 %	-13,3 %	-0,1	1,6
Toimintakulut	-617,1	-234,6	-381,1	-156,9	66,9 %	-58,8 %	224,2	-238,0
Toimintakate	-564,1	-189,0	-347,8	-127,4	67,4 %	-63,4 %	220,4	-192,0
Verotulot	381,0	206,0	261,5	153,0	74,2 %	-41,5 %	-108,5	211,5
Valtionosuudet	179,2	16,6	117,9	11,2	67,6 %	-90,5 %	-106,7	16,6
Rahoitustuotot ja -kulut	9,1	6,5	4,8	4,8	73,5 %	-1,2 %	-0,1	3,8
Vuosikate	5,1	40,2	36,5	41,6	103,5 %	13,9 %	5,1	39,9
Poistot ja arvonalentumiset	-25,2	-28,3	-16,4	-19,0	67,0 %	15,7 %	-2,6	-28,0
Tilikauden tulos	-20,1	11,9	20,1	22,6			2,5	11,9
Poistoeron muutos	0,1	0,1	0,0	0,0				0,1
Tilikauden yli/alijäämä	-20,0	11,9	20,1	22,6			2,5	12,0
Kertynyt yli-/alijäämä	-0,5	11,5						11,5
Toimintakatteen muutos-%	3,3	-66,5		-63,4				-66,0
Vuosikate poistoista, %	20,3	141,9		0,0				142,4

Korjatussa tuloslaskelmasta on poistettu vuodelta 2022 sosiaali- ja terveystalouden sekä palo- ja pelastustoimen kustannukset.

Korjattu tuloslaskelma milj. e	TP 2022 korjattu	TA 2023	Tot. 1-8/2022 korjattu	Tot. 1-8/2023	Ennuste TP 2023	TPE 2023/TP 2022 korjattu	Muutos %
Toimintatuotot	49,5	44,0	32,2	29,1	44,4		-10,2
Toimintakulut	-233,6	-234,6	-152,4	-156,9	-238,0		1,9
Toimintakate	-184,2	-189,0	-120,2	-127,4	-192,0		4,3
Verotulot		206,0		153,0	211,5		
Valtionosuudet		16,6		11,2	16,6		
Rahoitustuotot ja -kulut		6,5		4,8	3,8		
Vuosikate		40,2		41,6	39,9		
Poistot ja arvonalentumiset		-28,3		-19,0	-28,0		
Tilikauden yli/alijäämä		11,9		22,6	12,0		
Kertynyt yli-/alijäämä		11,5		22,2	11,5		

1.3 Kouvolan kaupunkistrategia

Strategiakauden hankkeet ja muutostoimenpiteet päivittyvät vuosittain strategian tiekartoille taloussuunnittelun yhteydessä. Uuden kaupunkistrategian 2023-2032 mukainen tiekarttojen päivittäminen on ollut aktiivisesti käynnissä strategian hyväksymisestä lähtien. Tiekartat on laadittu toimialoittain sekä kaupunkitasolle. Taloussuunnittelussa 2024 strategiatoteutusta on priorisoitu kuluvan vuoden talusseminaareissa ja johtoryhmän työpajoissa. Lopputuloksena taloussuunnittelukauden 2024-2027 painopistealueiksi on tunnistettu

- Kaupunkikeskustan kehittäminen
- Matkailutoimialan ja tapahtumallisuuden kehittäminen
- Digitalisaation edistäminen
- Yritystonttien tarjonnan lisääminen ja sijoittumismarkkinointi
- Lukiokoulutuksen kilpailukyvyyn kehittäminen
- Korkeakoulutuksen kehittäminen Kouvola
- Liikkuva Kouvola – kehityskokonaisuus
- Kulttuurikortteli

Omarahoituksella vivutetaan ulkopuolista rahoitusta kaupungin strategiaan kehittämishankkeisiin. Vuoden 2023 strategiahankkeisiin varattua omarahoituksen määrärahaa on käytetty matkailuhankkeisiin.

Kaupungille on hyväksytty uusi strategia, jota on jalkautettu kaupungin henkilöstölle monin eri tavoin. Kaikilta esimiehiltä on edellytetty laajaa yhteistä keskustelua oman yksikkönsä henkilöstön kanssa sen osalta, mitä tiimin työ merkitsee kunnan uudessa tilanteessa. Tällä hetkellä on myös suunniteltu vastaava pienimuotoinen tehtäväkirja kunnan uuden tehtävän ja roolin muutoksen jalkautukseen. Strategiayksikkö on avustanut alkuvuoden aikana lukuisissa hankehauissa ja EU-rahoitusta on saatu kiitettävästi eri hankkeiden toteuttamiseksi. Kaupungissa on valmistunut myös maaseutupoliittiset linjaukset strategiayksikön vetämänä.

1.3.1 Edunvalvontasuunnitelma

Itäisen Suomen keskuskaupunkien ehdotus kaupunkisopimuksesta ei ole edennyt. Sen sijaan Kouvola kaupunki on solminut viidentoista muun kunnan kanssa sopimuksen Kasvukaupunkien kehittämissuhteista. Tavoitteena on luoda verkostomaiseen kehittämiseen perustuva kumppanuus kasvukaupunkien välillä. Verkostoyhteistyöllä edistetään kasvukaupungeille yhteisesti tärkeitä asioita, joista sovitaan verkostoyhteistyössä sopijaosapuolten kesken. Verkostoyhteistyö perustuu keskinäiseen tasa-arvoiseen kumppanuuteen ja jatkuvaan yhteistyöhön sopijaosapuolten välillä. Sopimuksella edistetään kasvukaupunkien painoarvoa yhtenäisenä joukkona kansallisessa sekä kansainvälisessä kaupunkipolitiikassa. Sopimuksen isäntäkuntana toimii Hämeenlinnan kaupunki.

Kasvukaupungit ovat oman vaikutusalueensa keskuksia. Koulutuksen ja osaamisen, kulttuurin, sekä työmarkkinoiden paikallisina ja alueellisina keskuksina kasvukaupungeilla on kyky edistää näiden

teemojen toteutumista alueellaan. Kasvukaupunkien joukko on moninainen. Yhteisiä ja erottavia tekijöitä löytyy jokaisen kaupungin väliltä. Sopimuksen tehtävä on koota ja edistää kasvukaupunkien välistä yhteistyötä sekä purkaa kehitystä hidastavia pullonkauloja yhteisesti tunnistetuissa teemoissa, joita ovat:

- Teollisuuden paluu ja siihen liittyvien pullonkaulojen purkaminen, kuten osaavan työvoiman saatavuus vihreän siirtymän aloilla
- Yhdyskuntarakenteen rakentaminen, jolla hillitään ilmastonmuutosta ja luontokatoa, sekä toteutetaan kestävää liikkumis- ja asuntopolitiikkaa
- Kasvukaupunkien veto- ja pitovoiman vahvistaminen avoimuudella, kulttuuri- ja palveluntarjonnalla sekä kansainvälisyydellä

Kasvukaupunkeja ovat Kouvolan lisäksi Hämeenlinna, Pori, Joensuu, Lappeenranta, Vaasa, Seinäjoki, Mikkeli, Porvoo, Salo, Kotka, Kokkola, Hyvinkää, Järvenpää ja Kajaani. Kasvukaupungit ovat allekirjoittaneet sopimuksen valtion kanssa. Kasvukaupunkien sopimus perustuu kasvukaupunkien ja valtion yhteiseen tahtotilaan valittujen teemojen edistämiseksi. Sopimuksen tavoitteena on ratkaista kasvua hidastavia pullonkauloja yhteistyössä valtion kanssa. Kaupunkien keskinäisen sitoutumisen ja sen aikaansaamien tavoitteiden vauhdittamiseksi kasvukaupunkien ja valtion välillä edistetään jatkuvaan pitkäjänteiseen ja tasavertaiseen kumppanuuteen perustuvaa sekä sopimuksellisen ohjauksen periaatteisiin pohjautuvaa yhteistyötä. Vuoropuhelua valtion toimijoiden ja kasvukaupunkien kanssa toteutetaan aktiivisesti.

1.3.2 Kärki- ja edunvalvontahankkeet

Kärkihankkeet

Käyrälammen kehittämishanke on edennyt pääosin suunnitellusti, vaikkakin joitain viivästyksiä on tullut. Hankkeen tavoitteiden saavuttaminen ei kuitenkaan ole vaarantunut. Katu- ja yleisen alueen suunnitelma hyväksyttiin teknisessä lautakunnassa kesäkuussa. Suunnittelu on edennyt kevään ja kesän aikana rakennussuunnittelun tasolle ja rakentamisen toteuttaminen on jatkunut. Uuden uimalaiturin kupeeseen asennettiin uimaramppi kesäkuussa ja Lautaron kevyen liikenteen väylä ja Avantokujan toteuttaminen valmistuivat heinäkuussa. Laiturin esteettömyysrakenteiden toteutus lykättiin syksylle, uimakauden jälkeiseen aikaan, jottei uimarannan käyttö häiriintyisi. Syksyllä alkaa rakennusvaihe 2, joka sisältää lisäksi mm. liikuntapaikkojen, Käyrälammenraitin ja sen alle tulevan infran sekä uuden Käyrälammenpuiston toteuttamisen Työt jatkuvat seuraavalle vuodelle. Käyräjoen ylittävän sillan rakennustyöt alkoivat elokuussa. Silta valmistuu marraskuussa. Ulkoilureitin viitoitukseen ja opastukseen liittyviä suunnittelutöitä on tehty kevään ja kesän aikana ja asennustyöt pyritään tekemään syksyn kuluessa. Vt 6:n varrelle tulevaan melunsuojaukseen liittyvissä neuvotteluissa ELY-keskuksen kanssa on päädytty metallisen meluaidan toteuttamiseen.

Yritystonttutuotannon kasvattamisesta kaupungin uudeksi kärkihankkeeksi päätettiin viime vuoden talousarviossa. Tekniikan ja ympäristön toimialalla on käynnistetty yhdessä Kinnon kanssa yritystonttutuotantoprojektin valmistelu. Projekti toteutetaan viiden vuoden aikajaksolla ja sille esitetään erillismäärärahoja maanhankinnan sekä yhdyskuntatekniikan investointeihin. Kärkihanketta varten laadittavassa projektisuunnitelmassa määritellään tavoitteet yritystonttutuotannon kasvattamiseksi valituille yritysalueille. Yritystonttutuotantoa kasvatetaan Teholan, Jokelan, ydinkeskustan, Korjalan, Tervaskankaan, Korian ja Suviojan alueilla. Projektissa määritellään uusien yritysalueiden maanhankinnan, asemakaavoituksen, infran rakentamisen, tonttien esirakentamisen sekä tonttien luovutuksen aikataulut. Projektipäällikkö on aloittanut työnsä 18.9.2023.

Kinnon sijoittumispalvelun tavoitteena on houkutella Kouvolaan uusia yrityksiä kehittämällä Kouvolan tunnettua, tekemällä aktiivista myyntityötä investointien houkuttelemiseksi alueelle ja tuottamalla yritysten tarpeista lähtevää sijoittumispalvelua Kouvolaan sijoittumisen tueksi.

Kaupungin yritystontit kärkihanke on käynnistynyt ja sen ohjausryhmä on kokoontunut kaksi kertaa. Kinnon sijoittumisen toimenpiteet ovat keskittyneet kärkihankkeessa määriteltyjen alueiden

markkinointiin ja myyntiin. Positiivisia tuloksia on saatu aikaa erityisesti Tervaskankaalla, jossa kaupunki on tehnyt tonttikaupat Bilteman kanssa ja, jonne WasaGroup on tehnyt tonttivarauksen.

Yhden luukun periaatetta, eli kaupungin, konserniyhtiöiden ja oppilaitosten yhteistyötä sijoittumisten houkuttelemiseksi kaupunkiin on toteutettu menestyksekkäästi mm. Tenel oy:n Kouvolaan sijoittumisessa. Kinno ja kaupungin tekniikka ja ympäristö -toimiala ovat käyneet keskusteluja useiden toimijoiden kanssa teollisen mittakaavan aurinkovoimainvestointien saamiseksi Kouvolaan. Lisäksi loppukesästä on valmisteltu useita sijoittumistarjouksia datakeskustoimijoille sekä kiertotalousalan yritykselle.

Valtakunnallista näkyvyyttä on hankittu yhteistyössä Radio Novan Aamun kanssa. Elokuun loppuun mennessä Kouvola RRT:stä ja elintarvikesektorista kertovia videoita on katsottu yli 26 000 kertaa. Kampanja jatkuu syyskuussa.

Kinnon tytäryhtiön Railgate Finland oy:n varsinainen liiketoiminta käynnistyi. RR-terminaalialueen markkinointi ja myyntityö ovat jatkuneet. Työ logistiikkaan tukeutuvan tuotannollisen ja muun toiminnan houkuttelemiseksi Kouvolaan on tiivistynyt. Railgate Finlandin myyntityössä ulkopuolisen kumppanin hyödyntäminen potentiaalisten asiakkaiden ensikontaktoinnissa on tuonut hyviä tuloksia. Uusi kuivasatamakonsepti edellyttää aktiivista markkinointia, myyntiä, edunvalvontaa ja yhteistyötä muun muassa satamien kanssa. Kinno on ollut yhteistyökumppanina LOGY konferenssissa, jossa esiteltiin Railgate Finlandin toimintaa ja Kouvola RRT:n mahdollisuuksia. Kesäkuussa Kouvolaan järjestettiin Railforum -tapahtuma, jonka pääteemana oli vihreä siirtymä. Tapahtuma keräsi lähes 150 osallistujaa ympäri Suomen. Osallistujat pääsivät myös tutustumaan tapahtuman aikana Suomen ensimmäiseen kuivasatamaan.

Kinno ja kaupunki osallistuivat tämän vuoden SuomiAreenaan järjestämällä logistiikan tulevaisuutta käsittelevän keskustelun- sekä erillisen sidosryhmätilaisuuden. Heinäkuussa Railforumin ja SuomiAreenan teemoja tuettiin vielä Kauppalehden kumppaniartikkelilla, joka tavoitti 1359 lukijaa.

Edunvalvontahankkeet

Kaupungin hallitusohjelmataavoitteisiin on nostettu isoista liikennehankkeista Itärata ja Valtatie 15, yliopistotasoinen koulutustarjonta alueella, sekä turvallisuus sisältäen huoltovarmuuden. Geopoliittinen tilanne korostaa itäisen Suomen merkitystä koko valtakunnan turvallisuuden ja huoltovarmuuden osalta. Alueen saavutettavuus taataan huolehtimalla liikenneinfrastruktura.

Itärata

Tavoitteet hallitusohjelmaan: Itäradan suunnittelutyön jatko on turvattava hallitusohjelmassa.

Itärata-hankeyhtiön toiminta on käynnissä suunnitelman mukaisesti. Sen toimialana on Lentorata-Porvoo-Kouvola nopeaan junayhteyteen liittyvän raideliikenneinfrastruktuurin suunnittelu rakentamisvalmiuteen asti.

Itärata on esisuunnitteluvaiheessa ja suunnittelutyö jatkuu yli seuraavan hallituskauden. Itäradan viiden ensimmäisen vuoden suunnittelutyön kustannukset ovat arviolta 15 miljoonaa euroa. Huolellinen esisuunnittelu mahdollistaa laadukkaan EU-rahoitus-hakemuksen laatimisen, jonka hyväksyminen voi mahdollistaa suunnitteluhankkeelle 50 % EU-rahoituksen ja myöhemmin päätöksentekoon tulevalle toteutushankkeelle 30 % EU-rahoituksen. Itäradan suunnittelun kustannusarvio on 79 milj. euroa ja toteutuksen 1,7 mrd. euroa.

Valtatie 15 Kotka-Kouvola

Tavoitteet hallitusohjelmaan: Osoitetaan valtatie 15 korjaamiseen välille Kotka–Kouvola investointimääräraha 126 miljoonaa euroa tienrakennustöiden pikaiseksi aloittamiseksi.

Valtatie 15 Kotka-Kouvola on Kaakkois-Suomen liikennestrategian mukaan tärkein ja nopeimmin käynnistettävissä oleva pääväylähanke. Tien parantamisen 1. vaihe sisältyy Väylän

investointiohjelmassa maanteiden hankekorin 1A, jossa sitä parannetaan mm. ohituskaistoilla, keskikaiteilla ja vilkkaimpien liittymien parantamisella (n. 44 km). Hankkeen 1. vaiheen kustannusarvio on 126 miljoonaa euroa. Investoinnilla turvattaisiin asukkaiden, Suomen vientikaupan, teollisuuden ja kaupan tavaravirtojen sekä sosiaali- ja terveystalouden turvaamisen edellyttämät vaatimukset turvallisesta ja toimivasta pääväylästä.

Yliopistotasoinen koulutustarjonta

Tavoitteet hallitusohjelmaan: 1. Mahdollistetaan opintopolku korkea-asteelle saakka omalla alueella, Sopimuksellisen koulutusyhteistyön käynnistäminen valtion, kaupungin ja yliopistojen kesken.

Suomen 15. suurimman kunnan joukossa, Vantaa, Kouvola ja Hämeenlinna ovat ainoat, joilla ei ole yliopistoa tai yliopistokeskusta. Kouvola peruskoulun päättää vuosittain yli 800 oppilasta, jotka suuntaavat jatko-opintoihin. Jos näille löytyy opiskelupaikka tai koko opintopolku aina yliopistotasoiseen tutkintoon asti omasta kaupungista, niin se takaa tulevaisuudessa osaavaa työvoimaa alueelle.

Turvallisuus

Tavoitteet hallitusohjelmaan: Kansainvälinen puolustusyhteistyö, Kouvolan käyttäminen kansainvälisten sotilasjoukkojen harjoittelu- ja tukeutumisalueena.

Euroopan turvallisuustilanne on muuttunut, ja Naton myötä Suomen kansainvälisen sotilasyhteistyön voidaan arvioida lisääntyvän jatkossa merkittävästi. Kouvola on Suomen suurin varuskuntakaupunki. Kaupungissa sijaitsevat Suomen suurin varuskunta, Karjalan prikaati, ja erikoisjoukkoja tuottava joukko-osasto, Utin jääkäriyrykmentti.

Kouvolan sijainti, varuskunnat ja niiden laajat harjoitusalueet sekä logistiset yhteydet (tie- ja rautatieverkko, Kotkan syväsatama, Utin lentokenttä) tarjoavat ainutlaatuiset olosuhteet suurtenkin kansainvälisten sotilasjoukkojen harjoitus- ja tukeutumisalueeksi. Kaupunki on myös houkutteleva pysyvä työ- ja asuinpaikka puolustusvoimien henkilöstölle.

Sopimus kasvukaupunkien kehittämissyhteistyöstä

Kasvukaupunkien keskinäinen sopimus kehittämissyhteistyöstä ja sopimus valtion kanssa vahvistaa kaupungin edunvalvontaa yhteistyössä 15 muun kasvukaupungin kanssa. Sovitut yhteiset teemat tukevat monin tavoin kaupungin edunvalvonnan teemoja ja strategisia painopisteitä;

- Teollisuuden paluu ja siihen liittyvien pullonkaulojen purkaminen, kuten osaavan työvoiman saatavuus vihreän siirtymän aloilla
- Yhdyskuntarakenteen rakentaminen, jolla hillitään ilmastonmuutosta ja luontokatoa, sekä toteutetaan kestävää liikkumis- ja asuntopolitiikkaa
- Kasvukaupunkien veto- ja pitovoiman vahvistaminen avoimuudella, kulttuuri- ja palveluntarjonnalla sekä kansainvälisyydellä

2 Henkilöstö

Kouvolan kaupungin palveluksessa oli elokuun 2023 lopussa yhteensä 2 817 viranhaltijaa/työntekijää, joista vakinaisia oli 2 204. Elokuun loppuun mennessä on siirtynyt pysyvästi eläkkeelle yhteensä 57 viranhaltijaa/työntekijää. Alkuvuonna 141 vapautuneesta virasta ja tehtävästä (eläkkeelle siirtyminen ja muut syyt) on jätetty täyttämättä 20 eli 14 prosenttia. Henkilöstömenojen toteuma on 93,7 milj. euroa (68,6 %). Henkilöstömenot ovat vähentyneet viime vuodesta 0,9 prosentilla. Sairauspoissaolojen tunnusluku on 12,3 kalenteripäivää henkilötyövuotta kohden, mikä on 2,1 kalenteripäivää edellisvuotta vähemmän.

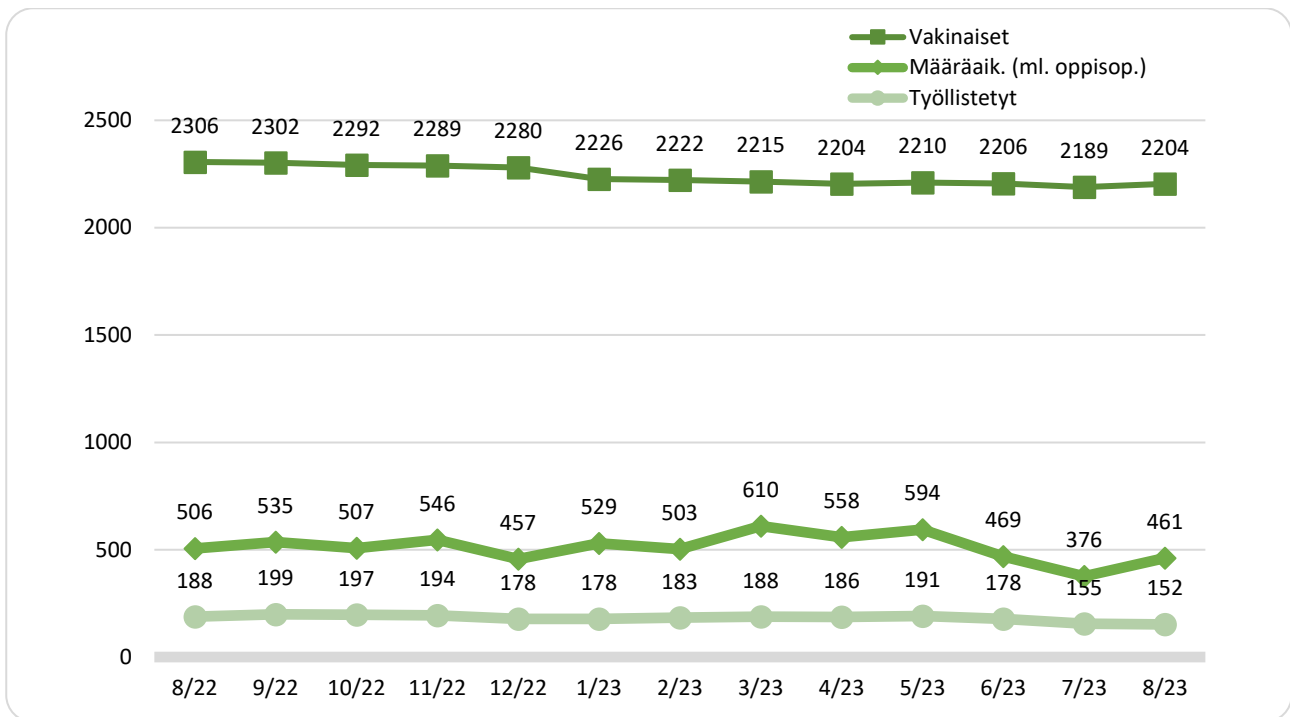
Henkilöstömäärä ja henkilötyövuodet 31.8.2023

Kouvolan kaupungin palveluksessa oli elokuun lopussa henkilöstöä yhteensä 2 817. Vakinaisia oli 2 204, määräaikaisia 461 (sis. yhteensä 7 oppisopimussuhteista) ja tukitoimenpitein työllistettyjä 152. Tarkemmin henkilöstömäärää kuvaa henkilötyövuosi (htv), jolla tarkoitetaan tässä koko tarkasteluajanjakson kokoaikatyössä ollutta henkilöä. Tunnusluvusta ei vähennetä vuosilomia tai palkallisia poissaoloja. Henkilöstö on vähentynyt edellisvuodesta 183:lla ja henkilötyövuodet yhteensä 93,29:llä. Tähän ovat vaikuttaneet erityisesti vuodenvaihteessa liikkeenluovutuksella toteutetut henkilöstösiirrot: kasvatuksen ja opetuksen kasvun tuesta sekä kiinteistöpalveluista siirtyi hyvinvointialueelle 56 vakinaista ja 11 määräaikaista työntekijää. Vastaavasti Kymsotelta siirtyi kaupungille kotoutumisen palvelujen siirron yhteydessä 2 vakinaista ja 1 määräaikainen työntekijä. Konsernipalvelujen henkilöstömäärän kasvu selittyy yhteisöpalvelujen siirtymisellä vuoden 2023 alussa konsernipalveluihin. Yhteisöpalveluissa työskentelee 20 palkkatuella työllistettyä. Määräaikaisen henkilöstön määrä vaihtelee toiminnallisista syistä eri kuukausina. Henkilöstö jakautuu toimialoittain seuraavasti:

Toimiala	Vakinaiset	Määrä- aikaiset	Työllistetyt	Henkilöstö 31.8.2023	Henkilöstö 31.8.2022	Muutos lkm	Muutos-%
Konsernipalvelut	115	19	27	161	152	9	5,9
Sivistys	1 626	362	66	2 054	2 169	-115	-5,3
Tekniikka ja ympäristö	463	80	59	602	679	-77	-11,3
Yhteensä	2 204	461	152	2 817	3 000	-183	-6,1
Henkilöstö 31.8.2022	2 306	506	188	3 000			
Henkilöstö 31.8.2021	2 554	580	164	3 298			

Vakinainen henkilöstö on tilastoitu sille toimialalle, jolla hän työskentelee tilastointipäivänä riippumatta sen hetkisen palvelussuhteen luonteesta. Tilasto sisältää myös virka-/työvapaalla olevat henkilöt. Sivutoimiset työntekijät eivät sisälly lukuihin.

Toimiala	Vakinaiset	Määrä- aikaiset	Työllistetyt	Tot. 1-8/2023	Tot. 1-8/2022	Muutos (htv)	Muutos-%
Konsernipalvelut	109,46	28,84	29,49	167,79	142,99	24,80	17,3
Sivistys	1 403,69	439,43	82,36	1 925,48	1 972,40	-46,92	-2,4
Tekniikka ja ympäristö	424,79	82,55	55,25	562,59	633,77	-71,18	-11,2
Yhteensä	1 937,95	550,82	167,10	2 655,87	2 749,16	-93,29	-3,39
Tot. 1-8/2022	2 005,01	570,66	173,50	2 749,16			
Tot. 1-8/2021	2 245,06	612,53	137,61	2 995,21			

2.1.1.1 Henkilöstömäärän kehitys 8/2022-8/2023

Eläkkeelle siirtyminen ja lähtövaihtuvuuden hyödyntäminen 1.1.–31.8.2023

Elokuun loppuun mennessä Kouvolan kaupungilta on siirtynyt pysyvästi eläkkeelle yhteensä 57 viranhaltijaa ja työntekijää. Vanhuuseläkkeelle on siirtynyt 45 henkilöä ja työkyvyttömyyseläkkeelle 12 henkilöä. Eläköitymisen vuoksi vapautuneista tehtävistä on jätetty täyttämättä 14.

Osatyökyvyttömyyseläkkeelle on siirtynyt 5 henkilöä. Osatyökyvyttömyyseläke on hyvä vaihtoehto myös työkyvyn heikentyessä, koska työntekijä voi jatkaa työelämässä eikä siitä aiheudu työnantajalle työkyvyttömyyseläkemaksua.

Lähtövaihtuvuutta tarkastellaan vakinaisen henkilöstön osalta. Palvelussuhteen päättyminen muusta syystä tarkoittaa esimerkiksi irtisanoutumista omasta pyynnöstä tai irtisanomista kaupungin palveluksesta. Alkuvuonna muista syistä on vapautunut 84 virkaa/tehtävää. Näistä on jätetty täyttämättä 6. Muut tehtävät on täytetty ainakin määräaikaisesti. Henkilöstöä on siirtynyt eläkkeelle tai lähtenyt muutoin kaupungin palveluksesta toimialoittain seuraavasti:

Toimiala	Vanhuuseläke	Työkyvyttömyyseläke	Osatyökyvyttömyyseläke	Jätetty täyttämättä lkm	Jätetty täyttämättä %	Muu poistuma	Jätetty täyttämättä lkm	Jätetty täyttämättä %
Konsernipalvelut	7	1	0	3	38 %	11	2	18 %
Sivistys	28	7	3	3	9 %	60	2	3 %
Tekniikka ja ympäristö	10	4	2	8	57 %	13	2	15 %
Yhteensä	45	12	5	14	25 %	84	6	7 %
1-8/2022	43	7	10	5	10 %	64	6	9 %
1-8/2021	56	4	12	13	22 %	54	4	7 %

Henkilöstömenot

Henkilöstömenojen toteuma on elokuun lopussa 93,7 milj. euroa (68,6 %). Henkilöstömenot ovat vähentyneet viime vuodesta 0,9 prosentilla. Palkat ja palkkiot ovat kasvaneet 2,6 prosentilla. Eläkekulut ovat laskeneet 15,7 prosentilla johtuen siitä, että tasausmaksu on korvannut vuonna 2023

eläkemenoperusteisen maksun. Kunta-alan uudet sopimukset tulivat voimaan 1.5.2022 alkaen. Kunta-alalla toteutettiin yleiskorotukset, paikalliset järjestelyerät ja kehittämishjelmaerät 1.6.2023 alkaen. Kesäkuussa maksettiin euromääräiset kertaerät. Koulunkäynninohjaajien kertaerät maksettiin paikallisen sopimuksen perusteella elokuussa. Vuonna 2023 sopimuskorotukset nostavat kustannuksia keskimäärin 4,85 prosenttia. Alkuperäisen sopimusratkaisun vaikutus vuosikeskiarvoon on 3,05 % ja ns. perälautatarkastelun vaikutus 1,8 %. Palkkaperusteisen eläkemaksun yhteydessä perittävä työkyvyttömyyseläkemaksu on KuELin piirissä 1,37 prosenttia (v. 2022: 1,46 %) ja VaELin piirissä 1,62 prosenttia (v. 2022: 1,27 %)

Henkilöstömenot toimialoittain ovat seuraavat:

Henkilöstömenot, 1000 e	TP 2022	TA 2023	Tot. 8/2022	Tot. 8/2023	Muutos-% 2022/2023	Tot-% TA 2023
Yhteistoiminta	-4 790	0	-3 211	0	-100,0	0,0
Konsernipalvelut	-14 429	-13 732	-9 632	-9 776	1,5	71,2
Sivistys	-96 506	-98 646	-64 555	-68 089	5,5	69,0
Tekniikka ja ympäristö	-25 950	-24 330	-17 244	-15 880	-7,9	65,3
Kaupunki yhteensä	-141 676	-136 708	-94 641	-93 745	-0,9	68,6

Lisä- ja ylityöt

Työtehtävien sekä työaikajärjestelmien ja työaikojen hyvällä suunnittelulla pyritään palvelujen tehokkaaseen ja tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen. Elokuun loppuun mennessä lisä- ja ylityökorvauksia on maksettu yhteensä noin 395 000 euroa (sis. sosiaalikustannukset) eli noin 7 300 euroa (1,8 %) edellisvuotta vähemmän. Lisä- ja ylityökorvauksia on maksettu toimialoittain seuraavasti:

Toimiala	Lisätyö h	Ylityö h	Lisätyö €	Ylityö €	Yhteensä € 1-8/2023	€ sis. henkilö- sivukulut 1-8/2023	Yhteensä € 1-8/2022	€ sis. henkilö- sivukulut 1-8/2022	Muutos% 2022/2023
Konsernipalvelut	162	177	5 077	7 041	12 118	14 663	2 925	3 539	314,3
Sivistys	2 006	3 374	29 152	88 851	118 003	142 784	128 308	155 253	-8,0
Tekniikka ja ympäristö	508	5 658	8 483	187 806	196 289	237 510	201 268	243 534	-2,5
Yhteensä	2 675	9 210	42 712	283 699	326 411	394 957	322 501	40 326	-1,8

Terveysperusteiset poissaolot

Sairauspoissaoloja on ollut ajalla 1.1.–31.8.2023 yhteensä 32 556 kalenteripäivää (v. 2022: 39 519 kalenteripäivää). Kaikista sairauspoissaoloista on lyhyitä, esihenkilön luvalla ilman todistusta myönnettyjä yhteensä 8 413 kalenteripäivää eli 25,8 % (v. 2022: 11 478 kpv, 29,0 %). Esihenkilö saa myöntää enintään seitsemän kalenteripäivän sairausloman ilman todistusta, mutta sairausloma myönnetään kuitenkin aina useammassa jaksossa.

Sairauspoissaoloja on ollut keskimäärin 12,3 kalenteripäivää henkilötyövuotta kohden, joten tunnusluku on pienentynyt edellisvuodesta 2,1 kalenteripäivällä. Tunnusluku on edelleen korkeammalla tasolla kuin, mitä se oli ennen koronaa. Suuri osa poissaoloista kertyy tuki- ja liikuntaelinten sairauksista. Ne ovat kuitenkin selvästi vähentyneet viime vuodesta. Mielenterveyden häiriöistä ja hengitystieinfektioista johtuvat poissaolot ovat myös vähentyneet hieman viime vuodesta. Esihenkilöiden ilman todistusta myöntämät sairauspoissaolot ovat selvästi vähentyneet. Vuonna 2022 sairauspoissaoloja kertyi Kouvolan kaupungilla poikkeuksellisen paljon koronasta johtuen, sillä tunnusluku oli keskimäärin 22,7 kalenteripäivää/henkilötyövuosi. Tunnusluku tulee laskemaan selvästi tänä vuonna.

Työtapaturmista johtuvia sairauspoissaoloja on ollut elokuun loppuun mennessä yhteensä 1604 kalenteripäivää ja 0,6 kalenteripäivää/henkilötyövuosi (v. 2022: 1 397 kpv, 0,5 kpv/htv).

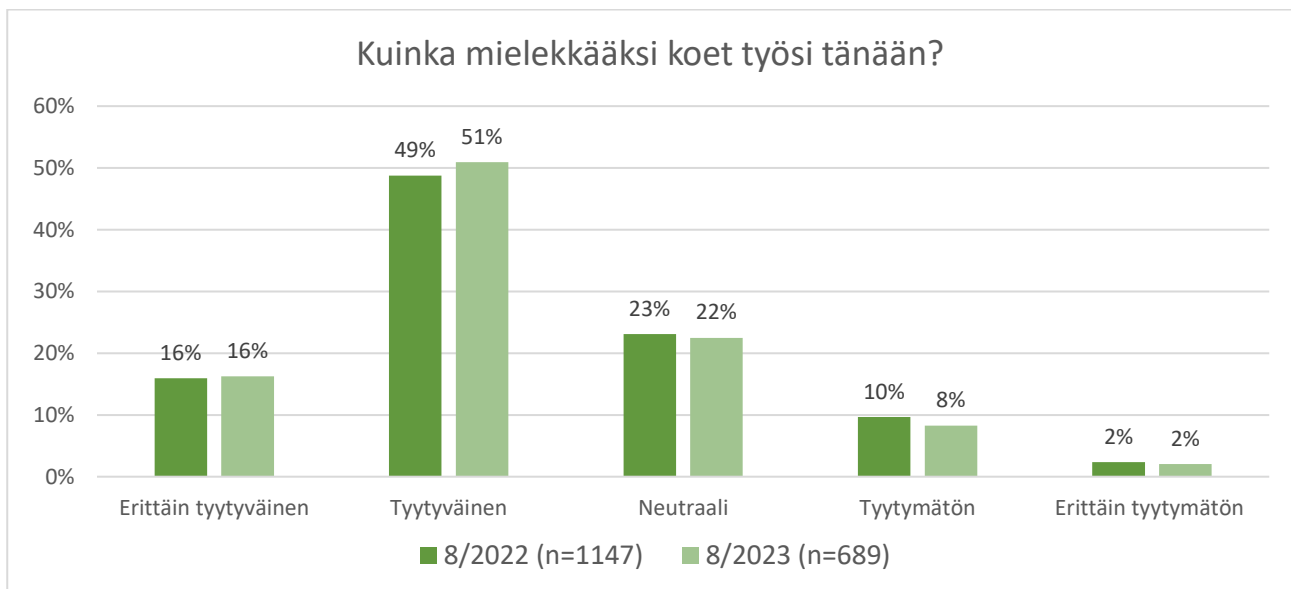
Kuntoutustukia eli ns. määräaikaista työkyvyttömyyseläkkeitä on ollut yhteensä 3 070 kalenteripäivää ja 1,2 kalenteripäivää/henkilötyövuosi (v. 2022: 3 127 kpv, 1,1 kpv/htv). Terveysperusteisia poissaoloja on siten 14,1 kalenteripäivää/henkilötyövuosi (v. 2022: 16,0 kpv/htv).

Toimiala	Sairauspoissa- olot kpv	Kpv/htv	Muutos kpv/htv v. 2022	Työtapa- turmat kpv	Kpv/htv	Kuntoutustuki kpv	Kpv/htv
Konsernipalvelut	1 008	6,0	-2,5	24	0,1	28	0,2
Sivistys	22 995	11,9	-2,2	1 227	0,6	2 584	1,3
Tekniikka ja ympäristö	8 553	15,2	-1,3	353	0,6	458	0,8
Yhteensä	32 556	12,3	-2,1	1 604	0,6	3 070	1,2
1-8/2022	39 519	14,4		1 397	0,5	3 127	1,1
1-8/2021	31 064	10,4		1 316	0,4	1 384	0,5

Henkilöstöohjelman mukaisia hyvinvoiva henkilöstö ja turvallinen työyhteisö -tavoitteeseen liittyviä kehittämistoimenpiteitä on toteutettu. Työkyvyn toimintamalli päivitettiin maaliskuussa. Korvaavan työn käytön edistäminen on aloitettu keväällä yhteistyössä palvelujen kanssa. Suomen Terveystalo Oy irtisanoi nykyisen työterveyshuollon palvelusopimuksen päättymään 30.6.2023. Työterveyshuollon palvelut kilpailutettiin keväällä. Suomen Terveystalo Oy valittiin kaupunginhallituksen päätöksellä 15.5.2023 palveluntuottajaksi 1.7.2023 alkaen. Uuden sopimuksen haltuunotto on toteutettu. Hinnoittelumalli muuttui samalla kiinteähintaisesta suoriteperusteiseksi.

Fiilismittari

Henkilöstön fiiliksiä kartoitettiin elokuussa kysymällä työn mielekkyydestä. Vastauhetkellä 67 prosenttia vastaajista olivat tyytyväisiä työn mielekkyyteen ja 22 prosenttia suhtautui tilanteeseen neutraalisti. Tyytymättömiä oli 10 prosenttia vastaajista. Tyytyväisten määrä oli lisääntynyt edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan tehtyyn kyselyyn verrattuna keskimääri kahdella prosentilla. Tulokset on toimitettu toimialoille tutustuttaviksi ja toimenpiteitä varten.

2.1.1.2 Fiilismittarin tulokset elokuussa 2023

3 Käyttötaloulosan toteutuminen

3.1 Konsernipalvelut

Konsernipalveluihin kuuluu tarkastuslautakunta sekä muu kaupunginhallituksen alainen konsernipalvelujen toiminta. Konsernipalvelujen tehtävä on valmistella kaupunkistrategian ja muiden konsernia ohjaavien linjausten laadintaa kuten omistajapolitiikkaa, hankintaohjeistusta, palvelustrategiaa, henkilöstöohjelmaa, maapoliittista ohjelmaa sekä tukea johtamista, kehittämistä ja päätöksentekoa tuottamalla ajantasaista tietoa konsernin toiminnasta ja toimintaympäristön muutoksista.

Konsernipalvelut 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Ta- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma 1-8/2023	Poikkeama	Tot-%	Ennuste TP 2023
Toimintatulot	68 653	0	68 653	46 090	-22 563	67,1	68 691
Myyntitulot	132	0	132	839	707	634,3	231
Tuet ja avustukset	3 077	0	3 077	1 869	-1 208	60,7	3 067
Muut toimintatulot	65 443	0	65 443	43 381	-22 062	66,3	65 393
Valmistus omaan käyttöön	400	0	400	12	-388	3,0	400
Toimintamenot	-69 837	0	-69 837	-43 791	26 046	62,7	-68 921
Henkilöstömenot	-13 732	0	-13 732	-9 776	3 956	71,2	-13 742
Palkat ja palkkiot	-11 088	0	-11 088	-7 929	3 159	71,5	-11 101
Henkilösivumenot	-2 644	0	-2 644	-1 847	797	69,9	-2 641
Eläkemenot	-2 202	0	-2 202	-1 521	680	69,1	-2 200
Muut henkilösivumenot	-442	0	-442	-326	117	73,6	-441
Palveluiden ostot	-27 186	0	-27 186	-17 714	9 471	65,2	-26 667
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 774	0	-13 774	-6 546	7 228	47,5	-13 770
Avustukset	-9 901	0	-9 901	-5 950	3 951	60,1	-9 501
Muut toimintamenot	-5 243	0	-5 243	-3 804	1 439	72,6	-5 241
Toimintakate	-784	0	-784	2 311	3 095	-294,8	170
Laskennalliset kustannukset	-13 156	0	-13 156	-4 696			
Poistot ja arvonalentumiset	-13 156	0	-13 156	-9 567		72,7	-13 156
Muut laskennalliset kust.	0	0	0	4 871			
Kokonaiskustannukset	-13 940	0	-13 940	-2 385			

3.1.1 Tarkastuslautakunta

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymä toimintakate

Toiminnan toteutuminen talousarvion suhteen

Toiminta on toteutunut tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelman mukaisesti ja talousarvion määrärahojen puitteissa. Kustannussäästöjä on henkilöstökuluissa. Arviointipäällikön rekrytointiprosessi on ollut käynnissä loppukesästä asti. Uusi arviointipäällikkö aloittanee loppuvuodesta.

Toimenpiteet toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen turvaamiseksi

Tilivuoden 2023 arviointia varten on laadittu työohjelma talouden reunaehdot huomioiden.

Talous

Tarkastuslautakunta 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Ta- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma 1-8/2023	Poikkeama	Tot-%	Ennuste TP 2023
Toimintamenot	-193	0	-193	-83	110	43,2	-162
Henkilöstömenot	-116	0	-116	-66	51	56,3	-86
Palkat ja palkkiot	-96	0	-96	-53	43	55,5	-70
Henkilösivumenot	-20	0	-20	-12	8	60,2	-16
Eläkemenot	-17	0	-17	-10	7	60,4	-14
Muut henkilösivumenot	-3	0	-3	-2	1	59,0	-2
Palveluiden ostot	-69	0	-69	-14	54	20,9	-69
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0	0	0	0	0	91,7	0
Avustukset	0	0	0	0	0		0
Muut toimintamenot	-7	0	-7	-3	4	39,3	-7
Toimintakate	-193	0	-193	-83	110	43,2	-162
Laskennalliset kustannukset	0	0	0	-3			
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0			
Muut laskennalliset kust.	0	0	0	-3			
Kokonaiskustannukset	-193	0	-193	-86			

Henkilöresurssit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2022	TA 2023	Tot. 1-8/2023
Tarkastuslautakunta	1,0	1,0	0,8

3.1.2 Kaupunginhallitus

Toimiala Kaupunginhallitus

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan toteutuminen talousarvion suhteen

Talous on toteutunut kokonaisuudessaan alle talousarvion. Toimintatuottojen toteuma elokuun lopussa oli hieman budjetoitua suurempi, toteuma 67,1 % (laskennallinen toteuma 66,7 %).

Toimintakulut ovat toteutuneet hieman alle talousarvion, toteuma 62,8 %. Suurin poikkeama talousarvioon nähden on lämmitys- ja sähkökustannuksissa, joiden odotetaan tasoittuvan loppuvuotta kohden.

Ennusteessa on huomioitu myyntituottojen lisäksi kustannusten jakautuminen epätasaisesti vuodelle sekä työmarkkinatuen budjetoitua alhaisempi toteuma.

Toimenpiteet toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen turvaamiseksi

Toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita seurataan säännöllisesti ja mahdollisiin poikkeamiin puututaan ja reagoidaan välittömästi.

Sähköisen arkiston käyttöönotto on edennyt, mikä mahdollistaa toimintojen jatkokehittämistä Hallinto ja hankinnat-palvelussa ja kaupunkiorganisaatiossa.

Suomen Terveystalo Oy irtisanoi vuoden 2022 lopussa henkilöstön työterveyspalveluja koskevan hankintasopimuksen päättymään 30.6.2023. Kilpailutus toteutettiin kevään aikana. Kilpailutuksen perusteella palveluntuottajaksi valittiin 1.7.2023 alkaen Suomen Terveystalo Oy. Työterveyspalveluissa on ollut kiinteähintainen sopimus. Uuden sopimuksen hinnoittelumalli on suoriteperusteinen. Talousarvioon varattu vanhaan sopimukseen perustuva työterveyshuollon määräraha ei tule

todennäköisesti riittämään vuonna 2023. Asia tarkentuu syksyn aikana. Ylitys pystyttäneen kattamaan henkilöstöpalvelujen muista määrärahoista. Työterveyspalvelujen kilpailutus vaati paljon resurssia ja joitakin kehittämistoimenpiteitä on siirtynyt sen vuoksi eteenpäin.

Raportointikauden aikana on valmistunut kaksi verkkosivustouudistusta: turvallisuuskonferenssi, tapahtumatalot. Visitkouvola-sivustouudistus on kesken. Sivustoilla on otettu käyttöön uusi Google Analytics 4-analytiikkatyökalu. Kouvola.fi-sivuston suosituinta sisältöä ovat joukkoliikenteeseen liittyvät asiat.

Kouvola tavoittaa omissa sosiaalisen median kanavissaan hyvin yleisöä orgaanisten (ei mainostettujen) postausten avulla, vaikka seuraajamäärä kasvaakin hitaasti. Kepeät mobiilivideot ovat suosittuja sisältöjä eivätkä vaadi suurta editointityötä. Somemainonta lisää selvästi somekanavien kattavuutta ja tuo uusia yleisöjä.

Viestintä ja VisitKouvola-tiimi on työstänyt uudet tiedote- sekä juttuvinkki-toimintamallit, joiden avulla haetaan tavoitteellisesti ansaittua medianäkyvyyttä. Toistaiseksi valtakunnan median puhkaisevia uutisia saadaan vaatimattomasti. Tammi-elokuun aikana Kouvolan kaupunki lähetti 193 tiedotetta, joista syntyi 339 läpimenoa mediassa. Ansaitun medianäkyvyyden arvo oli lähes 4 miljoonaa euroa. Keskeisiä viestinnän teemoja olivat eduskuntavaalit, investoinnit, Kuninkuusravit, Repoveden julkinen liikenne, TE2024-uudistus, RRT:n valmistuminen, asumisen markkinoinnin Näköisesi paikka-juttusarja sekä kaupungin kehittämis- ja sopeuttamistyö.

Strategiaa on jalkautettu ja toimialojen tiekarttatyötä on ohjattu kevään aikana. Strategiatavoitteet on kirkastettu toimenpidekokonaisuuksiksi, joita kaupungin johtoryhmä on jalostanut vuoden 2024 toiminnan painopistealueiksi. Painopisteitä on esitelty myös valtuutetuille seminaarissa. Palveluyksikkö on laatinut toimialojen kanssa palveluverkkojen nykytilakuvausta, joka on edesauttanut vuoden 2024 talouden sopeuttamistoimenpiteiden laadintaa. Yksikössä työtetään kuluvan syksyn aikana "lakisääteiset/ei-lakisääteisten" -palvelujen analyysiä, jota tarkastellaan vuoden 2024 alkupuolella osana talouden sopeuttamista.

Strategiayksikkö on vetänyt myös maaseutupoliittisten linjausten valmistelua ja linjaukset hyväksyttiin kesäkuun valtuustossa. Yksikkö osallistuu myös valtakunnallisiin kaupunkipoliittisiin suunnitteluryhmien työhön omalla panoksellaan.

Hyvinvointikertomuksen vuosikertomus ja – suunnitelma hyväksyttiin valtuustossa. Erityisesti sieltä nousi esiin nuorten pahoinvointi, johon mietitään yhteisiä poikkihallinnollisia toimenpiteitä. Mielen hyvinvoinnin edistämisen toimintamallia edistetty toimialojen kanssa yhdessä.

Kouvolan digituen toimintamalli on valmistunut. Työn koordinointi on toteutunut Digitaidoilla osalliseksi –hankkeen kautta, joka on aloittanut 1.3.2022. Digituki koordinaatiossa Kouvolan kuntalaisille tarjotun palveluverkoston osalta on koulutettu 15 vapaaehtoista digiopastajaa ja valmennettu digituki tehtäviin. Kouvolan sisäisessä organisaatiossa on koulutettu 15 digimentoria ja he ovat aloittaneet omien yksiköidensä osalta digimentorointi työn. Hanke päättyi 31.8.2023. Digituki jatkuu osana osallisuuskoordinaattorin tehtävää.

Osallisuudessa keskeistä on asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet sekä yhteinen tekeminen. Vuoden 2023 aikana tavoitteena on kehittää yhteisötilojen toimintaa. Vuoden 2023 aikana toteutetaan 2022 vuoden osallistuvan budjetoinnin pilotit määrärahan puitteissa.

Kaikkien Kouvola monikulttuurisuustyön kehittämissuunnitelma 2023-2025 hyväksyttiin valtuustossa. Maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapiste Moonan toiminta on vakiintumassa osaksi kotoutumisen tukea ja sen tunnettuus on vahvistunut. Kotoutumisen ohjaajien työ on mallinnettu, työnjakoa hyvinvointialueen suuntaan on selkiinnytetty ja verkostoyhteistyötä tehdään eri toimijoiden kanssa. Maahanmuuttotyön verkostoa uudistetaan.

Työllisyys- ja kotoutumispalvelujen siirto kuntiin tapahtuu vuonna 2025 alusta ja osaltaan muutoksia tapahtui jo vuoden 2023 alusta hyvinvointialueiden aloittaessa. Tämä iso muutos tulee laajentamaan

ja lisäämään kunnan vastuuta sekä sitä kautta tehtäviä. Muutoksen valmistelu etenee suunnitellusti. Laki työvoimapalvelujen järjestämiseksi hyväksyttiin 1.3.2023 ja se tulee voimaan 1.1.2025.

Yhteistyö TE-palveluiden ja hyvinvointialueen kanssa on tiivistä ja monipuolista. Yhteistyötä vahvistaa myös, että hyvinvointipäällikkö ja TE24-projektipäällikkö ovat jäseninä Kymenlaakson työllisyysjohtoryhmässä. Laissa työvoimapalvelujen järjestämiseksi (380/2023) on nostettu lain tasoiseksi asiakirjaksi suunnitelma työvoimapalvelujen järjestämisestä (15§).

Järjestämisvastuupäätös ja em. suunnitelma olivat valtuuston päätettävänä 4.9.2023. Vaikuttavat työllisyyspolut - hanke on aloittanut toimintansa 1.4.2023 ja työ etenee suunnitellusti.

Työllisyydenhoidossa 2023 tavoitteena on 290 alkavaa palkkatukijaksoa, 31.8.2023 mennessä on toteutunut 197.

Sähkön oston osalta hinnan suojaus on hyvällä tasolla. Tiukka ohjeistus ja priorisointi koko ylläpidon ja erityisesti kunnossapidon osalta. Energiasäästötoimia edelleen jatketaan, muun muassa rakennusten ylläpitoa laskemalla tyhjen/vajaakäyttöisten rakennuksien osalta.

Riskianalyysi

Tunnistetut keskeiset toiminnallisuuden riskit liittyvät henkilöstön työhyvinvointiin, jaksamiseen ja avainosaamiseen, joita on jossain määrin realisoitunut. Työkuorma on ajoittain liian suuri resursseihin nähden. Tehtäväkuvia on muokattu ja tehtäviä jaettu uudelleen. Osaamista on laajennettu eri sopimusalojen osalta. Tulevat talouden sopeuttamiset tuovat epävarmuutta työhön.

Rakennusvalvonnan digitointiprojektin osalta tunnistettuna riskinä on, että siirto tapahtuu ennakoitua hitaammin, millä on suora vaikutus projektin toteutumiseen määräajassa ja siten muulle arkistotoiminnan jatkokehitystyölle. Digitointiprojektia seurataan kuukausittain ja riskiä pyritään minimoimaan suunnitelmallisella edistämällä sekä mahdollisimman hyvällä siirtonopeudella ja riskien ennakoinnilla, mm. haastavampien aineistojen käsittelyssä.

Henkilöstöpalvelujen tunnistamia riskejä on kirjattu Graniten riskienhallintajärjestelmään. Strategiset riskit liittyvät muun muassa yhteistyökumppaneiden toimintaan ja avainosaamiseen. Henkilöstöhallinnon prosessien kehittäminen vaatii yhteistyötä ja resursseja myös Sarastialta sekä muilta yhteistyökumppaneilta. Toiminnalliset riskit liittyvät erityisesti käytössä oleviin HR-järjestelmiin ja niiden välisten integraatioiden toimivuuteen sekä henkilöstön työhyvinvointiin. Henkilöstön väheneminen on lisännyt avainhenkilöriskejä.

Tapahtumatalojen myynnin toimintamallin mukaan liiketoimintasuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kahden myynti- ja markkinointiosaaajan työpanosta sekä yhteistyön toimivuutta myynnin ja tapahtumatalojen tuotannon henkilöstön kesken. Riskinä puutteellinen myynnin ja markkinoinnin resursointi tarkoittaa myynnin hidastumista ja toimintakyvykkyyden haavoittuvaisuudessa esimerkiksi sitä, että sijaistamista ei ole mahdollista järjestää.

Kiinteistökaupat voivat heilauttaa hyvinkin paljon taloutta, pitkittyneet kiinteistömyynnit ja etuosto-oikeudet kiinteistöjen vastaanottoon.

Riskinä huonokuntoisten rakennuksien yllätykset; liittyen vuotoihin, rakenteiden pettämiseen ja terveysturvallisuuteen. Kiinteistömassaa pitää saada pienemmäksi, jotta sekä henkilöstöressurit että talousressurit saadaan jossain määrin riittämään. Laastarikorjauksia tehty jo hyvin kauan.

Työkuorma on korkealla tasolla, sekä investointien että ylläpidon osalta, mahdolliset lisäselvitykset näkyvät pääprosessien hidastumisena. Myös rakennuskustannukset edelleen korkealla, joka osaltaan hidastaa päätöksentekoprosessia sekä haastaa ylläpidon priorisointia.

Rakennusalan haasteellisuus, urakoitsijoiden konkurssit ja suoritusvaikeudet kohonneena riskinä, vaikutukset hankkeiden aikatauluksiin ja talouteen.

Valtuuston hyväksymien toiminnallisten tavoitteet toteutuminen

Kaupunkistrategian tavoite: Asuminen: Kouvola on turvallinen kotipesä

Talousarviotavoite: Ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä kehitys.	Tilannekuvaus: Edunvalvontasuunnitelmaa on toteutettu suunnitellusti. Suunnitelmasta on nostettu kaupungin hallitusohjelmatavoitteisiin isoista liikennehankkeista Itärata ja VT15, yliopistotasoinen koulutustarjonta alueella sekä turvallisuus sisältäen huoltovarmuuden. Yhteistyö LUT:n kanssa on lisääntynyt meneillään olevan Logistiikan maisteriohjelman vuoksi. Vuonna 2024 käynnistyy Elintarviketekniikan maisteriohjelma. Kaupungin hallitusohjelmatavoitteisiin on nostettu yliopistotasoinen koulutustarjonta.		
Mittarit			
Kaupungin hankintojen paikallisuusaste (%)	Lähtöarvo 12/2021 52,4	Toteuma-arvo 8/2023 Ei arvoa	Tavoitearvo 12/2023 52,4

Kaupunkistrategian tavoite: Kestävä elämäntapa: Kouvola on luonnollinen perusta

Talousarviotavoite: Hyvinvointipalveluiden saatavuuden varmistaminen ja vaikuttavuuden edistäminen.	Tilannekuvaus: Yhteistyötä tehdään laajasti eri toimijoiden ja sidosryhmien kanssa. Kymenlaakson hyvinvointialueen ja kuntien välinen strateginen yhteistyösopimus valmisteilla.		
--	---	--	--

Kaupunkistrategian tavoite: Työelämä: Kouvola on moderni työmahdollisuuksien keskus

Talousarviotavoite: TE-palvelujen hallittu siirto kunnalle.	Tilannekuvaus: Järjestämisvastuupäätös ja järjestämisuunnitelma oli valtuuston päätettävänä 4.9.2023. Vaikuttavat työllisyyspolut - hanke on aloittanut toimintansa 1.4.2023 ja työ etenee suunnitellusti.		
Mittarit			
Määrä (Kpl)	Lähtöarvo 12/2021 0	Toteuma-arvo 8/2023 1	Tavoitearvo 12/2023 5

Kaupunkistrategian tavoite: Uudet toimintatavat

Talousarviotavoite: Digitalisaatio on näkyvässä roolissa toimintaprosessien kehittämisessä	Tilannekuvaus: Organisaation digitalisointikyvykkyyttä on kasvatettu OSKU osaava kunta -hankkeen toimesta järjestämällä syksyllä prosessikoulutuksia toimialoille. Digitalisaatiosuunnitelman yltäason tavoitteita on edelleen tarkennettu. MS Azure -ympäristön osalta on tarkennettu teknistä arkkitehtuurikuva, tavoitetilaa ja hallintamallia.		
Mittarit			
Koulutustilaisuuksien määrä (kpl)	Lähtöarvo 12/2022 0	Toteuma-arvo 8/2023 7	Tavoitearvo 12/2023 4

Kaupunkistrategian tavoite: Hyvinvoiva henkilöstö ja osallistava johtaminen

Talousarviotavoite: Henkilöstöjohtaminen kehittyä ja työhyvinvointi parane.	Tilannekuvaus: Henkilöstöohjelman kehittämistoimenpiteitä määritelty osana strategian tiekarttojen valmistelua. Johtoryhmien valmennukset päättyivät helmikuussa. Kehityskeskusteluprosessin ja työhyvinvointikyselyn uudistamiseen liittyvät toimenpiteet ovat käynnissä. Palkkausjärjestelmien kehittäminen käynnissä TS-sopimuksen osalta. Palkkausjärjestelmiä kehitetty 1.6.2023 alkaen käytetyillä paikallisilla järjestelyerillä.		
Mittarit			
Sairauspoissaolot (kpv /htv)	Lähtöarvo 12/2021 17	Toteuma-arvo 8/2023 12,3	Tavoitearvo 12/2023 16,8

Kaupunkistrategian tavoite: Hyvinvoiva henkilöstö ja osallistava johtaminen

Talousarviotavoite: Henkilöstöjohtaminen kehittyä ja työhyvinvointi paranee.	Tilannekuvaus: Henkilöstöohjelman kehittämistoimenpiteitä määritelty osana strategian tiekarttojen valmistelua. Johtoryhmien valmennukset päättyivät helmikuussa. Kehityskeskusteluprosessin ja työhyvinvointikyselyn uudistamiseen liittyvät toimenpiteet ovat käynnissä. Palkkausjärjestelmien kehittäminen käynnissä TS-sopimuksen osalta. Palkkausjärjestelmiä kehitetty 1.6.2023 alkaen käytetyillä paikallisilla järjestelyerillä.		
Mittarit			
Sairauspoissaolot (kpv /htv)	Lähtöarvo 12/2021 17	Toteuma-arvo 8/2023 12,3	Tavoitearvo 12/2023 16,8

Kaupunkistrategian tavoite: Hallittu vakaa talous

Talousarviotavoite: Talouden tasapainottaminen ja toiminnan tehostaminen.	Tilannekuvaus: Osana talousarviovalmistelua tehdään merkittävää talouden sopeuttamissuunnittelua.		
Mittarit			
Toimintakatteen muutosprosentti (%)	Lähtöarvo 12/2021 5,3	Toteuma-arvo 8/2023 - 62,6	Tavoitearvo 12/2023 - 65,7
Mittarit			
Oman organisaation toteutuneet palkkatukijaksot (kpl)	Lähtöarvo 12/2021 276	Toteuma-arvo 8/2023 197	Tavoitearvo 12/2023 290
Mittarit			
kiinteistöjen myynti m2	Lähtöarvo 12/2021 25 803	Toteuma-arvo 8/2023 937	Tavoitearvo 12/2023 25 000

Talous

Kaupunginhallitus 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Ta- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma 1-8/2023	Poikkeama	Tot-%	Ennuste TP 2023
Toimintatulot	68 653	0	68 653	46 090	-22 563	67,1	68 691
Myyntitulot	132	0	132	839	707	634,3	231
Tuet ja avustukset	3 077	0	3 077	1 869	-1 208	60,7	3 067
Muut toimintatulot	65 443	0	65 443	43 381	-22 062	66,3	65 393
Valmistus omaan käyttöön	400	0	400	12	-388	3,0	400
Toimintamenot	-69 644	0	-69 644	-43 708	25 936	62,8	-68 759
Henkilöstömenot	-13 616	0	-13 616	-9 710	3 906	71,3	-13 656
Palkat ja palkkiot	-10 992	0	-10 992	-7 875	3 117	71,6	-11 031
Henkilösivumenot	-2 624	0	-2 624	-1 835	789	69,9	-2 625
Eläkemenot	-2 185	0	-2 185	-1 511	674	69,2	-2 186
Muut henkilösivumenot	-439	0	-439	-324	115	73,7	-439
Palveluiden ostot	-27 117	0	-27 117	-17 700	9 417	65,3	-26 598
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 774	0	-13 774	-6 546	7 228	47,5	-13 770
Avustukset	-9 901	0	-9 901	-5 950	3 951	60,1	-9 501
Muut toimintamenot	-5 236	0	-5 236	-3 801	1 434	72,6	-5 234
Toimintakate	-591	0	-591	2 394	2 985	-405,0	333
Laskennalliset kustannukset	-13 156	0	-13 156	-4 693			
Poistot ja arvonalentumiset	-13 156	0	-13 156	-9 567	3 588	72,7	-13 156
Muut laskennalliset kust.	0	0	0	4 874			
Kokonaiskustannukset	-13 747	0	-13 747	-2 299			

Henkilöresurssit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2022	TA 2023	Tot. 1-8/2023
Kaupunginhallituksen alainen toiminta	143,1	141,0	167,0

Yhteisötyö on 1.1.2023 siirtynyt liikunnasta ja kulttuurista kaupunginhallituksen alaiseksi toiminnaksi hyvinvoinnin palveluyksikköön. Yhteisötyössä huolehditaan yhdistyksien palkkatukijaksojen edelleen sijoituksesta ja palkkatukijaksojen henkilötyövuodet sisältyvät kaupunginhallituksen alaisen toiminnan toteutumaan 1-8/2023.

3.2 Sivistys

Sivistyksen toimiala muodostuu kasvatuksen ja opetuksen sekä liikunnan ja kulttuurin palveluista.

Sivistys 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Ta- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma 1-8/2023	Poikkeama	Tot-%	Ennuste TP 2023
Toimintatulot	12 796	0	12 796	7 609	-5 187	59,5	12 945
Myyntitulot	4 981	0	4 981	2 369	-2 612	47,6	4 502
Maksutulot	2 440	0	2 440	1 563	-877	64,1	2 416
Tuet ja avustukset	3 508	0	3 508	2 617	-891	74,6	4 221
Muut toimintatulot	1 867	0	1 867	1 060	-807	56,8	1 806
Toimintamenot	-183 686	0	-183 686	-125 391	58 296	68,3	-186 042
Henkilöstömenot	-98 646	0	-98 646	-68 089	30 556	69,0	-100 409
Palkat ja palkkiot	-77 793	0	-77 793	-54 130	23 663	69,6	-79 918
Henkilösivumenot	-20 853	0	-20 853	-13 960	6 893	66,9	-20 491
Eläkemenot	-17 579	0	-17 579	-11 729	5 850	66,7	-17 253
Muut henkilösivumenot	-3 273	0	-3 273	-2 230	1 043	68,1	-3 238
Palveluiden ostot	-26 830	0	-26 830	-18 514	8 316	69,0	-28 034
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 384	0	-4 384	-3 030	1 354	69,1	-4 289
Avustukset	-6 195	0	-6 195	-4 196	2 000	67,7	-5 900
Muut toimintamenot	-47 631	0	-47 631	-31 561	16 070	66,3	-47 410
Toimintakate	-170 890	0	-170 890	-117 782	53 108	68,9	-173 097
Laskennalliset kustannukset	-183	0	-183	-3 524			
Poistot ja arvonalentumiset	-183	0	-183	-333	-150	182,2	-502
Muut laskennalliset kust.	0	0	0	-3 191			
Kokonaiskustannukset	-171 073	0	-171 073	-121 306			

3.2.1 Kasvatus- ja opetuslautakunta

Toimiala Kasvatus ja opetus

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan toteutuminen talousarvion suhteen

Talous ei ole toteutunut budjetoidun mukaisena. Henkilöstökuluissa on merkittävä ero budjetoituun nähden. Valtakunnallisten palkankorotusten ja kertaerän vaikutus on noin 1,2 milj. euroa talousarvioon arvioitua enemmän. Kertaerien maksu ja valtakunnallisten palkankorotusten kumuloituminen haastavat talousarviossa pysymisen.

Palveluyksiköittäin tarkasteltuna yksittäisiä ylityksiä on eri tiliryhmissä, mutta kaikki kustannukset tai tuotot eivät toteudu tasaisena läpi vuoden, joten se vääristää hieman tilannetta. Mm. varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutos 1.3.2023 vähentää hoitopäivämaksutuottoja noin 30

prosenttia tänä vuonna, jolloin alkuvuoden toteuma on keskimääräistä suurempi. Lainmuutos vaikuttaa myös suoraan palvelusetelikustannuksiin. Vaikutus on noin 0,14 milj. euroa.

Yleinen kustannusten nousu näkyy jonkin verran toteutuneissa kustannuksissa. Erityisesti kuljetuskustannukset ovat nousseet, jolla on ollut 0,3 milj. euron vaikutus. Myös sisäisten kustannusten nousupaine hinnannousujen takia vaikuttaa talousarvion toteumaan. Uusien yksiköiden kalustusten ja ICT- palveluiden kustannusten nousun myötä kulut ovat nousseet, vaikutus 0,1 milj. euroa.

Varhaiskasvatuksen ja kasvuntuen palveluissa on henkilöstökuluissa poikkeamaa. Varhaiskasvatuksessa kevätkaudella palvelujen tarve on syyskautta suurempaa, koska uusi ikäluokka tulee vuoden mittaan palvelujen piiriin. Talouden henkilöstökustannukset tasaantuvat vuoden loppuun mennessä (noin 2 %). Perhevapaaudistus ja syntyvyyden kasvupiikki (ns. koronavauvat) ovat lisänneet alle kolmivuotiaiden lasten määrää varhaiskasvatuksessa. Alle kolmivuotiaita on tällä hetkellä noin 60 lasta enemmän kuin edellisvuosina. Alle kolmivuotiaiden päiväkotiryhmissä henkilöstövaraus on 1,75-kertainen verrattuna yli kolmivuotiaiden ryhmiin. Tämän kustannusvaikutus on noin 450 000 euroa/vuosi.

Poissaolojen suuri määrä koko kasvatuksessa ja opetuksessa on jatkunut edelleen kevään 2023 osalta. Sijaistarve on ollut suurta ja sijaisia on ollut haastavaa välillä saada. Sijaismäärärahojen käyttö on keskeinen tekijä palkkojen toteumassa vuositasolla. Suuren sijaistarpeen selittää suurimmalta osalta koronan vaikutukset siihen, että infektioherkkyys on kasvanut. Henkilöstö jää lievissäkin oireissa kotiin.

Kasvatuksen- ja opetuksen organisaatiossa tapahtui muutoksia mm. eläköitymisen myötä. Organisaation järjestäytymiseen on mietitty eri vaihtoehtoja. Hallinnon uudelleen järjestelyitä on suunniteltu ja toteutettu sijaisjärjestelyin. Lautakunta päätti uudesta tiimiorganisaatiosta alkaen 1.10.2023.

Valtiolta on saatu erityisavustuksia mm. ilmasto- ja kestävyyskasvatukseen, yhteisöllisen opiskelijahuollon vahvistamiseen ja kehittämiseen, arviointityöhön, oppimisympäristöjen kehittämiseen sekä erilaisiin liikkuvuutta ja liikuntaa lisääviin toimiin mm. harrastamisen malliin. Kymin 100-vuotissäätiön tuella on toteutettu liikkuvan nuorisotyön toimintaa.

Valmistavan opetuksen ryhmiä on ollut lukuvuoden aikana kahdeksan, joissa on 114 oppilasta. Ukrainalaisten lasten määrä on pysynyt melko samana, heitä on tällä hetkellä valmistavassa opetuksessa 63 lasta. Lukuvuoden aikana ukrainalaisten lisäksi on Kouvolaan muuttanut maahanmuuttajaoppilaita esim. perheen yhdistämisen kautta ja kiintiöpakolaisina. Lisäksi kaupunkiin on tullut kansainvälisiä opiskelijoita (Eduko, Xamk mm. Intiasta ja Kiinasta), joilla on varhaiskasvatus- ja perusopetusikäisiä lapsia. Nämä valmistavan opetuksen kustannukset tuloutuvat kaupungille tulevana vuosina valtionosuuksissa. Valtionosuuksien arvioidaan vuonna 2024 olevan 0,1 milj. euroa enemmän kuin tänä vuonna ja 0,3 milj. euroa enemmän vuonna 2025.

1.8.2023 astuvat voimaan uudet määräykset liittyen oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin. Lain määräykset huomioidaan uudessa kuntatason opiskeluhuoltosuunnitelmassa. Suunnitelma on tehty yhteistyössä hyvinvointialueen opiskeluhuollon henkilöstön kanssa. Hyvinvointialueen psykologiresurssi ei täytä valtakunnallisesti asetettua henkilöstömitoitusta. Kouvolan alueella on 4,75 htv resurssi psykologitarpeeseen. Kokonaistarve Kouvolan alueella olisi 15 psykologia. Tämä vaikuttaa oppilaiden tuen toteutumiseen. Mielen hyvinvoinnin haasteita on yhä nuoremmilla lapsilla ja oppilailla.

Suuri haaste hyvinvointialueen ja kaupungin työntekijöiden sekä perheiden yhteistyössä on yhteisen viestintäalustan puuttuminen. Aiemmin Wilman kautta toteutettu viestintä ja tarvittavan tiedon jakaminen sekä tiedonsiirto ovat tällä hetkellä erittäin ongelmallista. Avun hakeminen ja avun saanti ovat tämän vuoksi vaikeutuneet. Oppilaat, opiskelijat ja perheet eivät löydä viestintäkanavia ja reittejä avun saamiseksi. Yksilökohtaisen moniammatillisen työskentelyn kirjaaminen

opiskeluhuoltokertomukseksi ei onnistu hyvinvointialueen henkilöstöltä, koska he eivät pääse kirjautumaan Wilmaan.

Tuettavien oppilaiden määrä on lisääntynyt. Varhaiskasvatuksessa tuettavien lasten määrä on noin 10 %, mikä on valtakunnan keskitasoa. Perusopetuksessa tuettavien oppilaiden määrä on erityisen tuen osalta lähes 17 prosenttia. Valtakunnallinen erityisen tuen oppilaiden määrä n. 10 %. Oppilaiden tukemiseen liittyviä keinoja, toimintamalleja ja tapoja tulee kehittää sekä huomioida myös resursseissa.

Toimenpiteet toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen turvaamiseksi

Tulevana syksynä kulujen kertymistä tulee seurata tarkalla tasolla. Yksiköihin lisätään talousosaamista ja -vastuuta, jotta korjauksia on mahdollista tehdä matalalla tasolla.

Sairaspoissaoloihin puututaan erityisen tarkasti ja tehostetaan korvaavan työn käyttöä. Sijaisia ei palkata kuin aivan välttämättömissä tilanteissa.

Loppuvuoden aikana tehdään vain välttämättömät hankinnat. Tehostetaan kierrätystä. Hyödynnetään ja otetaan käyttöön digitalisaation mahdollisuudet.

Palveluverkkoa tarkastellaan ja suunnitellaan ennakoivasti tulevien henkilöstö- ja ryhmäjärjestelyjen sekä lapsi- ja oppilasmäärien kannalta.

Varhaiskasvatuksen varahenkilöjärjestelmä sekä kokonaispedagogisen johtajuuden edelleen kehittäminen lisäävät henkilöstön hyvinvointia ja työssäjaksamista. Varhaiskasvatuksessa varahenkilöiden lisäys ja vakinaistaminen on otettu käyttöön syksyllä 2023. Tällä ei ole ollut suoraa vaikutusta talousarvion toteutumiseen.

Tuntikehykseen on tehty tarkennukset sekä perusopetuksessa että lukiossa, tällä on vaikutusta henkilöstökuluihin 1.8.2023 alkaen. Sijaisresurssin käyttöä esitetään harkinnanvaraisena perusopetuksessa ja lukiossa se on käytössä. Sijaisjärjestelyjä harkittaessa on punnittava turvallisuusnäkökulmat sekä opetus- ja oppimisedellytykset järjestelyjen aikana.

Riskianalyysi

Työssäjaksamista on vahvistettava, jotta vältymme työntekijöiden saatavuusongelmasta. Korvaavan työn käyttöä edistetään kasvatuksen ja opetuksen palveluissa. Korjaavat toimet voivat aiheuttaa negatiivisen vaikutuksen kustannuksiin.

Rakennushankkeiden mahdollinen viivästyminen lisää riskiä vanhojen kiinteistöjen pikakorjauksille.

Vaikea taloustilanne luo riskin riittävän laadukkaan kasvatuksen ja opetuksen järjestämiselle.

Valtuuston hyväksymien toiminnallisten tavoitteet toteutuminen

Kaupunkistrategian tavoite: Kestävä elämäntapa: Kouvola on luonnollinen perusta

Talousarviotavoite: Lasten ja nuorten hyvinvointi paranee	Tilannekuvaus: Perusopetus, varhaiskasvatus ja nuorisopalvelut sekä lukiokoulutus työskentelevät maakunnallisessa ja alueellisessa verkostotyössä. Yhteistyössä korostetaan vanhempien kanssa tehtävää yhteistyötä sekä moniammatillista verkostotyötä. Lasten ja nuorten kasvuympäristöissä kiinnitetään erityistä huomiota terveeseen kasvuun, kehitykseen sekä vahvistetaan yhteisöllisiä toimintamalleja. Varhaiskasvatus toimii osana kaveriverkostoa ja perhekeskustoimintaa yhteistyössä hyvinvointialueen koordinoiman Yhdessä tiimin kanssa Nuorisopalveluiden toiminta on tarvelähtöistä perustuen mm. tilastoihin ja kyselyihin. Liikkuva nuorisotyö lisää turvallisuutta koko kaupungin alueella.		
Mittarit			
Lasten ja nuorten hyvinvointikysely (1-5)	Lähtöarvo 12/2021 4,5	Toteuma-arvo 8/2023 4,3	Tavoitearvo 12/2023 4,5

Kaupunkistrategian tavoite: Kasvatus ja opetus: Kouvola on kaikkien kampus

Talousarviotavoite: Tarjoamme lapsille ja nuorille kasvualustan, joka tukee sosiaalisuutta ja vuorovaikutustaitoja sekä kestävä elämäntapaa.	Tilannekuvaus: Yhteisö-, hyvinvointi- ja kasvatustutorit ovat kehittäneet yhteisöllistä ja osallistavaa toimintakulttuuria varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen. Positiivisen johtaminen ja pedagogiikan koulutus on antanut osaamista lapsi- ja opiskelijälähtöisen toimintakulttuurin luomiseen. Lukiokoulutuksessa tuen antamisen prosessit toimivat. Joustava esi- ja alkuopetus toimii lapsilähtöisesti antaen mahdollisuuden yksilökohtaiselle kasvuun ja kehitykselle. Nuorisotiloilla hyödynnetään kaupungin toimipisteistä jäänyttä hävikkiruokaa nuorisopalveluiden toiminnassa oleville nuorille.		
Talousarviotavoite: Nuorten kansainvälistymis- ja digitaaliset ympäristöt paranevat	Tilannekuvaus: Perusopetuksen ja lukioiden kansainväliset koulutuksen ovat lisääntyneet merkittävästi. Digiosaamisen edistämiseksi on edetty digisuunnitelman mukaisesti. Nuorisopalveluissa on järjestetty kansainvälistymisinfoja sekä digikoulutusta työpajan nuorille. Nuorisovaltuusto tekee yhteistyötä ystävyyskaupunki Mulheimin kanssa. Perusopetuksen laitekantaa on lisätty ja digitaalisten ympäristöjen osalta on tehty yhteistyötä tietohallinnon kanssa. Lisäksi valmistelussa on yhteinen sovellustarjotin, jonka avulla tuetaan henkilöstöä valitsemaan turvallisia alustoja.		
Mittarit			
Uudet palveluprosessit, joissa hyödynnetään digitalisaatiota (kpl)	Lähtöarvo 12/2021 0	Toteuma-arvo 8/2023 2	Tavoitearvo 12/2023 10

Kaupunkistrategian tavoite: Hyvinvoiva henkilöstö ja osallistava johtaminen

Talousarviotavoite: Henkilöstön hyvinvointi	Tilannekuvaus: Eri henkilöstöryhmille sekä yksittäisille työyksiköille on järjestetty työhöjauusta. Kaopin tiimiorganisaation kehittäminen on ollut painopisteenä. Varhaiskasvatuksessa on vahvistettu kokonaispedagogista jaettua johtajuutta.		
Mittarit			
Henkilöstön filismittari (1-5)	Lähtöarvo 12/2021 3,45	Toteuma-arvo 8/2023 3,49	Tavoitearvo 12/2023 3,75

Talous

Kasvatus- ja opetuslautakunta 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Ta- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma 1-8/2023	Poikkeama	Tot-%	Ennuste TP 2023
Toimintatulot	9 190	0	9 190	5 520	-3 670	60,1	9 668
Myyntitulot	3 616	0	3 616	1 668	-1 948	46,1	3 459
Maksutulot	1 990	0	1 990	1 292	-698	64,9	2 012
Tuet ja avustukset	3 450	0	3 450	2 415	-1 035	70,0	3 956
Muut toimintatulot	134	0	134	145	11	108,5	241
Toimintamenot	-153 068	0	-153 068	-105 220	47 848	68,7	-156 059
Henkilöstömenot	-89 143	0	-89 143	-62 052	27 090	69,6	-91 323
Palkat ja palkkiot	-70 277	0	-70 277	-49 316	20 961	70,2	-72 660
Henkilösivumenot	-18 866	0	-18 866	-12 736	6 130	67,5	-18 663
Eläkemenot	-15 905	0	-15 905	-10 699	5 206	67,3	-15 718
Muut henkilösivumenot	-2 961	0	-2 961	-2 037	924	68,8	-2 945
Palveluiden ostot	-23 894	0	-23 894	-16 448	7 446	68,8	-25 008
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 995	0	-2 995	-2 156	839	72,0	-2 836
Avustukset	-3 101	0	-3 101	-1 910	1 191	61,6	-2 804
Muut toimintamenot	-33 935	0	-33 935	-22 654	11 282	66,8	-34 088
Toimintakate	-143 878	0	-143 878	-99 699	44 179	69,3	-146 391
Laskennalliset kustannukset	0	0	0	-2 835			
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0			
Muut laskennalliset kust.	0	0	0	-2 835			
Kokonaiskustannukset	-143 878	0	-143 878	-102 534			

Henkilöresurssit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2022	TA 2023	Tot. 1-8/2023
Kasvatus- ja opetuslautakunta	1 772,9	1 734,0	1 739,9

Toiminnan volyymit

Varhaiskasvatus	TP 2022	TA 2023	Tot. 1-8/2023
Päiväkotitoiminta ja perhepäivähoito kk/yht, oma toiminta	24 846	27 000	16 319
Päiväkotitoiminta kk/yht , palveluseteli	7 212	7 500	4 811

Perusopetus	TP 2022	TA 2023	Tot. 1-8/2023
Oppilasmäärä	7 005	6 980	6 927
Erityisen tuen oppilasmäärä	1 171	1 128	1 173
Aamu- ja iltapäivätoimintaan osall. oppilaat	472	520	541
Kuljetusoppilaat (esi- ja perusop. lisäop, valmistava opetus)	1 493	1 464	1 415

Lukiokoulutus	TP 2022	TA 2023	Tot. 1-8/2023
Päivälukioiden/kurssit	1 886	1 896	1 613
Iltalukio/kurssit	307	326	242
Lukioiden opiskelijamäärä	1 160	1 310	1 179

3.2.2 Liikunta- ja kulttuurilautakunta

Toimiala Sivistys

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan toteutuminen talousarvion suhteen

Liikunta- ja kulttuurilautakunnan toiminta on toteutunut talousarvion mukaisesti. Tammi-elokuun ajalla toimintakatteen toteuma oli 66,9% (suunnitelman mukainen 66,7 %).

Toimenpiteet toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen turvaamiseksi

Alkuvuoden aikana valmistuneet ja hyväksytyt kulttuuriohjelma ja liikuntaohjelmat antavat suuntaviivat palveluiden kehittämiseksi ja käytännön toimenpiteille tulevina vuosina.

Valkealan uimahallissa on jatkettu perusparannusta ja uimahalli on ollut suljettuna koko vuoden. Kuusankosken uimahalli sulkeutui kesällä remontin vuoksi ja sulku aika jatkuu loppuvuoden.

Kulttuuritapahtumien osalta alkuvuosi on ollut vilkkaampi koronan jälkeen kaikissa kulttuurin yksiköissä. Täysin pandemiaa edeltävälle tasolle ei ole päästy mutta kehityssuunta on hyvä. Yritys-, kokous- ja koulutustilaisuuksien osalta ei ole koronan jälkeen palattu entiseen ja tämä näkyy kokoustilojen myynnissä. Markku Villikka lahjoittaa lähes 1500 teoksen kokoelmansa Kouvolan taidemuseo Poikilolle. Lahjoituksen myötä Kouvolan kaupunki saa laajuudeltaan, merkitykseltään sekä taiteelliselta arvoltaan merkittävän taidekokoelman.

Kansalaisopiston ilmoittautuminen alkoi tänä vuonna jo 29.5.2023 niin, että ilmoittautuminen oli avoinna kesän ajan verkossa. Ilmoittautumisen aikaistuminen mahdollisti kurssien markkinoinnin tehostamisen elokuussa erityisesti niiden kurssien kohdalla, joilla oli vielä tilaa.

Riskianalyysi

Nuorten hyvinvointi heikentyy, erityisen huolestuttavaa on liikkumattomuuden ja mielenterveysongelmien lisääntyminen. Vanhempien jaksaminen tukea varsinkin pienten lasten liikkumisen lisäämistä on keskeisessä roolissa. Riittävän henkilöstöresurssin ja osaamisen säilyminen on toiminnan järjestämisen kannalta keskeistä. Työvoimapula ja kilpailu osajista on nähtävissä myös liikunta- ja kulttuuripalveluissa.

Suurimmat riskit strategisten tavoitteiden toteutumiselle ovat kävijätavoitteiden ja sitä kautta talouden toteutuminen suunnitellusti. Kiinteistöihin liittyvät riskit kasvavat koko ajan vanhenevissa, osittain jo teknisen elinkaarensa päässä olevissa kiinteistöissä.

Valtuuston hyväksymien toiminnallisten tavoitteet toteutuminen

Kaupunkistrategian tavoite: Liikunta ja kulttuuri: Kouvola on värikäs pelikenttä

Talousarviotavoite: Monipuolinen liikunta- ja kulttuuritarjonta	Tilannekuvaus: Kulttuuriohjelma ja liikuntaohjelma ovat valmistuneet ja hyväksytyt lautakunnassa. Aktiivipuistosuunnitelmien laadinta aloitettu, liikuntalähete käyttökoulutukset meneillään, Liikkuvakouvola-somekanava vakiinnuttanut paikkansa liikuntapalvelujen tiedotuskanavana, kulttuuritapahtumien kävijämäärät selvässä nousussa. Uusi Kuusaa still@live -tapahtuma järjestetty Kuusankoskitalossa.
Talousarviotavoite: Saavutettava lasten ja nuorten harrastustoiminta	Tilannekuvaus: Lasten harrastamismahdollisuuksista tiedotettu aktiivisesti, yleisövuoroja lisätty mahdollisuuksien mukaan. Aktiivinen ja monipuolisen lukutaidon edistäminen lähtenyt vilkkaasti käyntiin, erityislasten kulttuurikerhot käynnissä. Taiteen perusopetusyhteistyö varhaiskasvatuksen kanssa jatkunut.

Talous

Liikunta- ja kulttuurilautakunta 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Ta- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma 1-8/2023	Poikkeama	Tot-%	Ennuste TP 2023
Toimintatulot	3 606	0	3 606	2 088	-1 518	57,9	3 277
Myyntitulot	1 365	0	1 365	701	-665	51,3	1 043
Maksutulot	450	0	450	272	-178	60,3	404
Tuet ja avustukset	58	0	58	202	144	348,2	265
Muut toimintatulot	1 733	0	1 733	914	-819	52,8	1 565
Toimintamenot	-30 618	0	-30 618	-20 171	10 447	65,9	-29 983
Henkilöstömenot	-9 503	0	-9 503	-6 037	3 466	63,5	-9 086
Palkat ja palkkiot	-7 516	0	-7 516	-4 814	2 703	64,0	-7 258
Henkilösivumenot	-1 987	0	-1 987	-1 224	763	61,6	-1 828
Eläkemeno	-1 674	0	-1 674	-1 031	644	61,5	-1 535
Muut henkilösivumenot	-313	0	-313	-193	120	61,7	-293
Palveluiden ostot	-2 936	0	-2 936	-2 067	870	70,4	-3 026
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 389	0	-1 389	-874	515	62,9	-1 453
Avustukset	-3 094	0	-3 094	-2 285	809	73,9	-3 096
Muut toimintamenot	-13 695	0	-13 695	-8 907	4 788	65,0	-13 322
Toimintakate	-27 012	0	-27 012	-18 082	8 930	66,9	-26 706
Laskennalliset kustannukset	-183	0	-183	-689			
Poistot ja arvonalentumiset	-183	0	-183	-333	-150	182,2	-502
Muut laskennalliset kust.	0	0	0	-356			
Kokonaiskustannukset	-27 195	0	-27 195	-18 771			

Henkilöresurssit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2022	TA 2023	Tot. 1-8/2023
Liikunta- ja kulttuurilautakunta	206,7	184,5	185,57

Yhteistyö on 1.1.2023 siirtynyt liikunnasta ja kulttuurista kaupunginhallituksen alaiseksi toiminnaksi hyvinvoinnin palveluyksikköön. Yhteistyössä huolehditaan yhdistyksien palkkatukijaksojen edelleen sijoituksesta. Muutos näkyy vertailussa edellisen vuoden henkilötyövuosiin.

Toiminnan volyymit

Liikunta	TP 2022	TA 2023	Tot. 1–8/2023
Uimahallien kävijämäärä	190 527	200 000	110 827
Kuntosalien kävijämäärä	16 864	17 000	9 566
Liikuntapaikkojen kävijämäärä	1 240 217	1 500 000	648 350
Liikunnanohjauksen kävijämäärä	10 823	10 000	7 661
Liikuntapalvelujen tapahtumien määrä	16	15	21
Kulttuuri	TP 2022	TA 2023	Tot. 1–8/2023
Kirjastokäynnit	516 825	550 000	364 037
Museoiden kävijämäärä	12 672	17 000	11524
Kulttuurikasvatuksen kävijämäärä	15 914	10 000	8921
Kulttuuritapahtumien kävijämäärä*	27 184	15 000	18877
Kirjaston tapahtumien määrä	512	400	310
Museoiden tapahtumien määrä	176	200	92
Kulttuurikasvatuksen tapahtumien määrä	253	600	248
Kulttuuritapahtumien määrä	16	25	22
Kulttuuritalojen kävijämäärä	79 578	110 000	66 331
Vapaa sivistystyö	TP 2022	TA 2023	Tot. 1–8/2023
Kansalaisopiston kurssilaisten määrä	6 005	5 500	4 367
Kansalaisopiston kurssien määrä	1 076	600	1 024
Kansalaisopiston tapahtumat	26	40	21

Lisäksi Näkökulmia historia -luennot ovat saavuttaneet verkon kautta 398 024 katselukertaa ja Kansallisen veteraanipäivän striimausta on katsottu 1 334 kertaa.

3.3 Tekniikka ja ympäristö

Tekniikka- ja ympäristö toimialaan kuuluu kaksi lautakuntaa tekninen lautakunta ja Kymen jätelautakunta.

Tekniikka ja ympäristö 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Ta- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma 1-8/2023	Poikkeama	Tot-%	Ennuste TP 2023
Toimintatulot	34 106	0	34 106	22 764	-11 341	66,7	34 400
Myyntitulot	22 993	0	22 993	14 793	-8 200	64,3	22 870
Maksutulot	1 384	0	1 384	870	-514	62,8	1 219
Tuet ja avustukset	1 089	0	1 089	674	-415	61,9	1 209
Muut toimintatulot	8 640	0	8 640	6 428	-2 212	74,4	9 102
Valmistus omaan käyttöön	1 331	0	1 331	392	-939	29,4	1 224
Toimintamenot	-52 714	0	-52 714	-35 075	17 638	66,5	-53 161
Henkilöstömenot	-24 330	0	-24 330	-15 880	8 450	65,3	-23 846
Palkat ja palkkiot	-18 972	0	-18 972	-12 430	6 542	65,5	-18 560
Henkilösivumenot	-5 358	0	-5 358	-3 450	1 908	64,4	-5 286
Eläkemenot	-4 565	0	-4 565	-2 907	1 658	63,7	-4 485
Muut henkilösivumenot	-793	0	-793	-543	249	68,5	-801
Palveluiden ostot	-16 346	0	-16 346	-11 161	5 185	68,3	-16 996
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 320	0	-6 320	-4 177	2 143	66,1	-6 899
Avustukset	-754	0	-754	-671	83	89,0	-784
Muut toimintamenot	-4 963	0	-4 963	-3 186	1 777	64,2	-4 636
Toimintakate	-17 277	0	-17 277	-11 919	5 358	69,0	-17 537
Laskennalliset kustannukset	-14 962	0	-14 962	-10 751			
Poistot ja arvonalentumiset	-14 962	0	-14 962	-9 071	5 890	60,6	-14 962
Muut laskennalliset kust.	0	0	0	-1 680			
Kokonaiskustannukset	-32 238	0	-32 238	-22 670			

3.3.1 Tekninen lautakunta

Toimiala Tekniikka ja ympäristö

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan toteutuminen talousarvion suhteen

Teknisen lautakunnan alaiset palvelut ovat toteuttaneet vuoden 2023 talousarviossa määritellyjä tavoitteitaan ja lakisääteisiä tehtäviään kaupunkilaisille. Alkuvuotta on kuormittanut runsasluminen ja pitkälle kevääseen kestänyt talvi, joka aiheutti yhdyskuntatekniikkaan ja kiinteistöhoitopalveluihin tavanomaista talvea huomattavasti enemmän kustannuksia. Materiaalien ja raaka-aineiden sekä energian korkea hintataso on asettanut myös haasteita palveluiden tuottamiselle.

Lautakunnan alaisten palvelujen toimintatuottojen osalta kertymä oli elokuun 2023 lopussa 22,6 milj. euroa eli 67,0 % koko vuoden toimintatuottojen tavoitteesta. Toimintakulut olivat 34,9 milj. euroa eli 66,6 % koko vuodelle varatuista toimintakuluista. Tasaiseen kertymään (66,7 %) verrattuna teknisen lautakunnan alaisille palveluille on kertynyt henkilöstökuluja 65,3 %, mutta palveluiden ostoja 68,3 % sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat hankintoja 66,1 %.

Henkilöstökuluja on kertynyt vuoden toisella kolmanneksella noin 0,32 milj. euroa tasaista kertymää vähemmän. Osassa palveluita rekrytoinnit ovat joko venyneet tai täyttölupien myöntämistä siirretty talouden sopeuttamisprosessin ajaksi. Palvelujen ostoja on kertynyt noin 0,26 milj. euroa tasaista kertymää enemmän sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat -hankintoja noin 0,04 milj. euroa tasaista kertymää vähemmän.

Palvelujen taloutta on erityisesti kuormittanut poikkeuksellisen runsasluminen ja pitkittynyt talvi vuoden alussa. Lisäksi talouteen ovat vaikuttaneet kustannusten nousu sekä arvioitua alhaisemmalla tasolla kertyneet maksutuotot. Palvelut ovat sopeuttaneet talouttaan kesän aikana laskemalla palvelutasoa, vähentämällä hankintoja sekä hyödyntämällä suunniteltua enemmän eläkepoistumaa. Palvelujen taloutta on hieman helpottanut kesän aikana kertyneet tontinmyyntitulot. Tämän hetken ennuste on, että toimintakate tulee ylittymään noin 0,3 milj. euroa.

Teknisen lautakunnan alaisten palvelujen vakinaisten henkilöiden määrä oli elokuun 2023 lopussa 464 henkilöä. Määräaikaisen henkilöstön lukumäärä oli 146 henkilöä, joista 60 oli työllistettyjä. Henkilöstön viimeisin fiilismittaus toteutettiin elokuussa 2023. Työhön tyytyväisten tai erittäin tyytyväisten osuus oli noussut huhtikuun 2023 mittauksen 67 %:sta 72 %:iin. Työhön tyytymättömien osuus oli laskenut 10 %:sta 7 %:iin. Vuoden takaiseen mittaukseen verrattuna tyytyväisten osuus oli kasvanut 65 %:sta 72 %:iin ja tyytymättömien osuus oli laskenut 7 %:sta 6 %:iin. Henkilöstön sairauspoissaoloja oli kertynyt elokuun loppuun mennessä 15,4 kpv/htv ja työtapaturmia 25 kpl, kun taas vuosi sitten vastaavaan ajankohtaan sairauspoissaoloja oli 16,5 kpv/htv ja työtapaturmia 32 kpl.

Toimenpiteet toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen turvaamiseksi

Teknisen lautakunnan alaiset palvelut ovat ryhtyneet osaltaan toteuttamaan talouden sopeuttamisen toimenpiteitä. Syksyn aikana valmistellaan tekniselle lautakunnalle esityksiä toimialaa koskevista kehittämis- ja talouden sopeuttamistoimenpiteistä kuten liikennealueiden talvihoidosta, yhdyskuntatekniikan palveluverkoista ja virkistysalueiden hoitoluokituksista.

Yhdyskuntatekniikan palvelun toimintakulut olivat elokuun lopussa 66,6 % eli tasaisen toteutuman mukaiset. Alkuvuoden talvitöiden aiheuttama ylitys on kurottu umpeen mm. asfalttipaikkaustöitä vähentämällä. Myös niittojen ostot ulkopuolisilta lopetettiin alkukesän jälkeen (toinen niittokierros jää tekemättä tältä vuodelta) ja vakanssien täyttämistä on lykätty. Tasaisen toteutuman mukainen kulutus ei kuitenkaan ennusta taloudellisissa tavoitteissa pysymistä, kun kuitenkin on varauduttava loppuvuoden talvitiöihin. Kiinteistöpalveluissa hankintojen ja palvelujen ostojen minimointia jatketaan. Koulujen siivoustaajuuksia tullaan loppuvuodesta tarkastelemaan käyttäjämäärät huomioiden. Erilliskorvauksia vähennetään työaikamuutoksilla. Tyhjiillä olevien rakennusten kiinteistönhoidon resursseja vähennetään.

Lautakunnan alaisten palvelujen henkilöstön eläköityminen ja vaihtuvuus on edelleen korkealla tasolla. Pitkittyneet rekrytoinnit vaikuttavat palveluiden tuottamiseen ja resurssivajetta on osittain pyritty paikkaamaan ostopalveluin. Teknisellä toimialalla työvoiman saatavuus on osassa tehtävissä edelleen haastavaa.

Riskianalyysi

Talousarviota 2023 laadittaessa merkittävimäksi teknisen lautakunnan alaisia palveluita koskevaksi toiminnalliseksi riskiksi nähtiin erittäin tiukka budjetti, joka ohjaa palveluiden toiminnassa toteuttamaan vain lakisääteiset ja välttämättömät tehtävät eikä suunnitelmalliselle ennakoinnille ja palveluiden kehittämiselle jää riittävästi resursseja, jotka kuitenkin olisivat merkittäviä kaupungin elinvoimaisuuden kasvun kannalta. Henkilöstön työkuorma on pysynyt jo vuosia korkealla. Useissa palveluissa henkilöstön vaihtuvuus ja hakeutuminen muiden työnantajien palvelukseen on myös kasvanut. Henkilöstön työhyvinvoinnin parantamiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Riskinä on henkilöstön uupuminen. Henkilöstön työhyvinvointi on kohentunut edelliseen fiilismittaukseen ja edelliseen vuoteen verrattuna.

Lainsäädännön uudistusten ja toimintaympäristön vaatimusten myötä kasvavan ja vaativamman työmäärän takia henkilöstöresurssit on pidettävä työmäärää vastaavalla tasolla. Henkilöstön työpaikanvaihdokset ovat riski palvelujen turvaamisen, osaamisen ja työssä jaksamisen kannalta. Etätömahdollisuuksien valtakunnallisen kasvun myötä kynnys siirtyä toisen työnantajan palvelukseen pidemmänkin matkan päähän on madaltunut. Tämä on myös vaikuttanut osaltaan siihen, että etätömahdollisuuksien takia myös Kouvola on nähty osassa palveluita aiempaa

kiinnostavampana työpaikkana ja rekrytoinnit ovat onnistuneet. Jatkuva henkilöstön vaihtuvuus lisää kuitenkin muun henkilöstön työkuormaa muutostilanteiden aikana. Avainhenkilöiden pitkä poissaolo tai siirtyminen muiden työnantajien palvelukseen on myös riski hankkeiden valmistelussa tavoitellussa aikataulussa.

Teknisen lautakunnan alaiset palvelut ovat merkittävässä roolissa kaupungin valmiuden ylläpidossa, jonka keskeisenä tavoitteena on turvata kaupungin toiminnalle tärkeät palvelut ja toiminnot mahdollisimman häiriöttömästi ja kattavasti kaikissa yhteiskunnan turvallisuustilanteissa. Erityisesti tämä koskee yhdyskuntatekniikan alueiden kunnossapitoa sekä kiinteistöpalvelujen ruoka- ja kiinteistönhoitopalveluita. Yhdyskuntatekniikan vastuulla on esimerkiksi tärkeä rooli katujen liikennöitävyyden varmistamisessa. Kasvava huoli on kaupungin katualueiden heikkenevä kunto ja infran korjausvelan kasvu.

Valtuuston hyväksymien toiminnallisten tavoitteet toteutuminen

Kaupunkistrategian tavoite: Asuminen: Kouvola on turvallinen kotipesä

Talousarviotavoite: Infran korjausvelan kasvun pysäyttäminen ja pienentäminen.	Tilannekuvaus: Korvausinvestointien määrä on laskettu investointien toteutumista 8/2023. Ritiläkaivojen osalta tilauksia on tehty huomattavasti huollettuja määriä (168) enemmän.		
Mittarit			
Korvausinvestointien euromääräinen osuus investoinneista (%)	Lähtöarvo 12/2022 0.00	Toteuma-arvo 8/2023 84.00	Tavoitearvo 12/2023 65.00
Tarkastetut/huolletut ritiläkaivot (kpl)	Lähtöarvo 12/2022 0.00	Toteuma-arvo 8/2023 168.00	Tavoitearvo 12/2023 900.00
Talousarviotavoite: Rakentamislupaprosessin kesto (hakemuksen jättämisestä lupapäätökseen) pois lukien asiakkaan täydentämiseen käyttämä aika.	Tilannekuvaus: Rakentamisen lupien käsittelyn nopeus on talousarvion mukaisessa tavoitteessa.		
Mittarit			
Lupaprosessin keskimääräinen kesto (kalenteri pv)	Lähtöarvo 8/2022 22.00	Toteuma-arvo 8/2023 22.00	Tavoitearvo 12/2023 25.00
Talousarviotavoite: Ranta-asumisen edistäminen. Ranta-asumisen edistämiprojektin (Maanomistajien aloitteet 2020 ja Pyhäjärvi Iso-Ruhmas) työohjelman mukaiset kaavoituskohteet ovat ehdotusvaiheen valmistelussa.	Tilannekuvaus: Rantayleiskaavoista Kymijoen keskiosan rantaosayleiskaava (royk) hyväksyttiin kesäkuussa valtuustossa ja työstetty Kymijoen Pohjoisosan royk ehdotusvaiheeseen. Maaomistajakaava saatetaan ehdotusvaiheeseen vuoden 2023 aikana, kesän aikana tehty lisäselvityksiä ja Pyhäjärvi-Iso Ruhmas royk ei ole ehditty edistämään, koska Kymijoen Pohjoisosan royk on priorisoitu.		

Kaupunkistrategian tavoite: Liikunta ja kulttuuri: Kouvola on värikäs pelikenttä

Talousarviotavoite: Kävelyn, pyöräilyn ja luonnossa liikkumisen mahdollisuuksien lisääminen.	Tilannekuvaus: Sepäntien uusi jk-pp-tie on lähes valmis. Kotiharjunkadun liittymän parantamisen yhteydessä parannettiin kevyen liikenteen ylityksiä Kauppalankadun suojatien kohdalla. Uimahallintien saneeraukseen sisältyi uuden jk-pp-tien rakentaminen. Lautarontien ja Avantokujan uusi jk-pp-tie on valmis ja vastaanotettu. Myllypuronkujan varteen rakennettiin uusi jk-pp-tie (Haanojan uuden asuinalueen rakentamisen yhteydessä). Bussipysäkeille asennettavat uudet pyöräkatokset ovat viimeistelyä vaille valmiit.		
Mittarit			
Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen toimenpiteet (kpl/v)	Lähtöarvo 12/2022 0.00	Toteuma-arvo 8/2023 5.8	Tavoitearvo 12/2023 7.00

Kaupunkistrategian tavoite: Kestävä elämäntapa: Kouvola on luonnollinen perusta

Talousarviotavoite: Käyrälammen alueen kehittäminen.	Tilannekuvaus: Asemakaava-alueen yleissuunnitelma sekä puistojen yleisen alueen suunnitelma ja katusuunnitelma on hyväksytty. Uimarannan laiturin esteettömyysrakenteet valmistuivat. Lautaron jk-pp-väylän rakennusurakka valmistui. Käyräjoen silta on rakenteilla.		
Mittarit			
Toteutetut toimenpiteet (kpl/v)	Lähtöarvo 12/2022 0.00	Toteuma-arvo 8/2023 4.50	Tavoitearvo 12/2023 7.00
Talousarviotavoite: Ympäristövahti -palvelu otettu kaupungin toimijoiden käyttöön ympäristöohjelman ja hinku-tavoitteiden seurannassa. Tiedostetaan toiminnan vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen ja hiilineutraaliustavoitteisiin.	Tilannekuvaus: Päästölaskelmia vakiinnutetaan ympäristöohjelman toimenpiteiden mittareiksi (esim. Kouvolan kaupungin alueella sijaitsevien rakennusten energiankulutus, kaupungin käyttämien ajoneuvojen ja työkalujen päästöt, kaupungin hankintojen ilmastovaikutus).		
Mittarit			
Ympäristöohjelman toimenpiteiden kirjaukset (%)	Lähtöarvo 12/2022 16.00	Toteuma-arvo 8/2023 49.10	Tavoitearvo 12/2023 100.00

Kaupunkistrategian tavoite: Yrittäminen: Kouvola on logistisesti keskellä kaikkea

Talousarviotavoite: Kaupungin yritystonttivarannon kasvattaminen.	Tilannekuvaus: Liisakarhunmäen urakka on meneillään (toteutumisaste 8/2023 = 60 %). Asemakaavojen valmistelu on käynnissä Tervaskankaalla, Korian Hiivurissa ja Teholassa.		
Mittarit			
Toteutumisaste (%)	Lähtöarvo 12/2022 0.00	Toteuma-arvo 8/2023 30.00	Tavoitearvo 12/2023 100.00

Kaupunkistrategian tavoite: Hyvinvoiva henkilöstö ja osallistava johtaminen

Talousarviotavoite: Asiakastyytyväisyyden pitäminen hyvällä tasolla ja/tai kohottaminen.	Tilannekuvaus: Asiakastyytyväisyyttä seurataan. Asiakaspalautteen määrä on laskenut verrattuna edellisvuosiin.		
Mittarit			
Kiinteistöpalvelujen asiakastyytyväisyys (1-4)	Lähtöarvo 12/2022 3.20	Toteuma-arvo 8/2023 (toteutuu 11/2023)	Tavoitearvo 12/2023 3.20
Viranomaistoiminnan asiakastyytyväisyys (1-10)	Lähtöarvo 8/2022 6.80	Toteuma-arvo 8/2023 7.10	Tavoitearvo 12/2023 7.00
Talousarviotavoite: Fiilismittauksen tulos hyvällä tasolla ja vastaajien määrän lisääminen.	Tilannekuvaus: Henkilöstön viimeisin fiilismittaus toteutettiin elokuussa 2023. Työhön tyytyväisten tai erittäin tyytyväisten osuus oli noussut huhtikuun 2023 mittauksen 67 %:sta 72 %:iin. Työhön tyytymättömien osuus oli laskenut 10 %:sta 7 %:iin. Vuoden takaiseen mittaukseen verrattuna tyytyväisten osuus oli kasvanut 65 %:sta 72 %:iin ja tyytymättömien osuus oli laskenut 7 %:sta 6 %:iin.		
Mittarit			
Erittäin tyytyväisten ja tyytyväisten osuus (%)	Lähtöarvo 8/2022 65.00	Toteuma-arvo 8/2023 72.00	Tavoitearvo 12/2023 70.00

Talousarviotavoite: Sairauspoissaolojen ja työssä tapahtuvien tapaturmien väheneminen.	Tilannekuvaus: Sairauspoissaolot ovat hieman vähentyneet ja työtapaturmia on sattunut selvästi vähemmän viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.		
Mittarit			
Terveysprosentti (%)	Lähtöarvo 8/2022 23.00	Toteuma-arvo 8/2023 13.1	Tavoitearvo 12/2023 45.00
Työtapaturmien lukumäärä (kpl)	Lähtöarvo 8/2022 32.00	Toteuma-arvo 8/2023 25.00	Tavoitearvo 12/2023 30.00

Talous

Tekninen lautakunta 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Ta- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma 1-8/2023	Poikkeama	Tot-%	Ennuste TP 2023
Toimintatulot	33 793	0	33 793	22 636	-11 157	67,0	34 075
Myyntitulot	22 681	0	22 681	14 665	-8 016	64,7	22 545
Maksutulot	1 384	0	1 384	870	-514	62,8	1 219
Tuet ja avustukset	1 089	0	1 089	674	-415	0,0	1 209
Muut toimintatulot	8 640	0	8 640	6 428	-2 212	74,4	9 102
Valmistus omaan käyttöön	1 331	0	1 331	392	-939	29,4	1 224
Toimintamenot	-52 401	0	-52 401	-34 882	17 519	66,6	-52 836
Henkilöstömenot	-24 086	0	-24 086	-15 733	8 353	65,3	-23 601
Palkat ja palkkiot	-18 778	0	-18 778	-12 307	6 470	65,5	-18 365
Henkilösivumenot	-5 308	0	-5 308	-3 425	1 883	64,5	-5 236
Eläkemenot	-4 524	0	-4 524	-2 887	1 637	63,8	-4 443
Muut henkilösivumenot	-785	0	-785	-538	246	68,6	-793
Palveluiden ostot	-16 298	0	-16 298	-11 129	5 169	68,3	-16 939
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 319	0	-6 319	-4 176	2 143	66,1	-6 897
Avustukset	-754	0	-754	-671	83	0,0	-784
Muut toimintamenot	-4 944	0	-4 944	-3 174	1 771	64,2	-4 615
Toimintakate	-17 277	0	-17 277	-11 854	5 423	68,6	-17 537
Laskennalliset kustannukset	-14 962	0	-14 962	-10 743			
Poistot ja arvonalentumiset	-14 962	0	-14 962	-9 071	5 890	60,6	-14 962
Muut laskennalliset kust.	0	0	0	-1 671			
Kokonaiskustannukset	-32 238	0	-32 238	-22 597			

Henkilöresurssit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2022	TA 2023	Tot. 1-8/2023
Tekninen lautakunta	620,0	558,0	559,2

Toiminnan volyymit

Viranomaispalvelut	TP 2022	TA 2023	Tot. 1-8/2023
Rakentamisen luvat	792	800	375
Rakentamisen katselmukset	2 656	2 300	1 564
Ympäristöluvitettut laitokset yhteensä, kpl (kunta+AVI)	211	193	208
Ympäristölupapäätökset ja annetut lausunnot luvista/vuosi, kpl	7	10	7
Luvitettujen laitosten tarkastukset/vuosi, kpl (kunta+AVI)	42	45	19
Rekisteröinti-ilmoitukset/vuosi, kpl	1	2	0
Muut (ei-ympäristölupa eikä rekisteröinti) ilmoitukset ja annetut lausunnot, kpl	72	45	56
Maa-ainesluvut kpl	2	3	6
Maa-ainestarkastukset kpl	63	70	12
Terveysvalvonnan valvontakohteet, kpl	2 188	2 200	2 188
Terveysvalvonnan rekisteröinti-ilmoitukset ja päätökset, kpl	152	130	150
Terveysvalvonnan suunnitelmalliset tarkastukset, kpl	644	550	352
Eläinlääkintähuollon potilaskäynnit, kpl	9 241	8 000	5 728
Eläinsuojelukäynnit, kpl	203	350	191
Välitetty EU-viljelijätuki, milj. euroa	28	26	3,96
Tiloja tukihaun piirissä	860	840	810
Saapuneet hakemukset, kpl (viljelijätukipalvelut)	3 371	3 500	4 372
Hukkakaura- ja vahinkotarkastukset, kpl	24	35	47
Yksityistieavustukset, €	550 000	550 000	462 447

Kaupunkisuunnittelu	TP 2022	TA 2023	Tot. 1-8/2023
Asemakaavoitettu alue ha/v	188	80	53
Hyväksytyt kaavat kpl/v	8	12	6
Maan osto ha	35	50	45
Luovutettuja AO-tontteja kpl	9	20	7
Metsää ha	3 875	3 450	3 884
Peltoa ha	716	550	725

Yhdyskuntatekniikka	TP 2022	TA 2023	Tot. 1-8/2023
Kadut ja kevyen liikenteen väylät km	948	951	949
Rakennettua puistoa ha	218	220	223
Leikkipaikat kpl	112	112	108
Sillat ja tunnelit kpl	128	124	128
Ulkovalaisimet kpl	28 000	28 000	28 000

Kiinteistöpalvelut	TP 2022	TA 2023	Tot. 1-8/2023
Rakennusten hoito (m2)	505 000	491 039	553 000
Siivottavat neliöt	316 400	274 380	270 000
Ateriamäärät kpl	4 195 244	2 873 921	1 825 288

3.3.2 Kymen jätelautakunta

Toimiala Tekniikka ja ympäristö

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan toteutuminen talousarvion suhteen

Toiminta ja talous ovat toteutuneet pääosin suunnitelman mukaisina talousarvioon verrattuna. Toimintatuottoihin sisältyy Kymenlaakson Jäte Oy:n maksamat lautakuntamaksut kesäkuun loppuun asti.

Palvelujen ostoihin, mm. käännöstöihin, on mennyt enemmän varoja kuin on suunniteltu. Käännöstöiden lisääntymisen myötä, nettisivujen päivityksen vuoksi sekä loppuvuotta kohti kasvavien ICT-kulujen vuoksi tilinpäätösennustetta on hieman nostettu.

Toimenpiteet toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen turvaamiseksi

Alkuvuoden aikana viimeisteltiin uudet jätehuoltomääräykset ja Kymen jätelautakunta päätti asettaa ne voimaan 1.6.2023. Jätehuoltomääräykset tuovat mm. lisää joustavuutta jäteastioiden tyhjennysvälin valintaan ja laajentavat biojätekeräyksen koskemaan myös omakoti- ja paritaloja 1.5.2024 alkaen suurimmista taajamista. Tähän on jo osavuosijaksolla alettu varautumaan. Myös asukkaat ovat ottaneet aiheeseen liittyen yhteyttä. Kesäkuussa jätehuoltomääräyksistä tiedotettiin mediaa, asukkaita ja kuntia ja jätteenkuljetusyrityksille pidettiin erillinen tiedotustilaisuus uusista määräyksistä.

Alkuvuoden jätelautakunnan kokouksissa pääosassa olivat jätehuoltomääräykset. Jätelautakunnan kokouksessa 25.5. päätettiin uusista jätemaksutaksoista 1.7.2023 alkaen. Uutena taksoihin tuli bio- ja pakkausjätteen tyhjennysmaksu Haminaan, Miehikkälään, Virolahdelle, Lapinjärvelle, Pertunmaalle ja Pyhtäälle sekä Pyhtäälle myös loppujätteen tyhjennysmaksu. Uudessa taksassa biojätteen tyhjennyshintaa laskettiin ja sen kustannuksia siirrettiin loppujätteen tyhjennyshintaan Kouvolassa, Kotkassa, Mäntyharjulla, Iitissä ja Pyhtäällä, jossa myös loppujätteet ovat kunnan eli Kymenlaakson Jäte Oy:n järjestämässä kuljetuksessa. Tällä kustannusten siirrolla pyritään kannustamaan biojätteiden erilliskeräykseen. Muiden kuntien biojätteiden tyhjennys hinnat ovat hieman korkeammat.

Bio- ja pakkausjätteiden kuljetukset alkoivat heinäkuussa Kymenlaakson Jätteen toimesta myös Haminassa, Miehikkälässä, Virolahdella, Lapinjärvellä, Pertunmaalla ja Pyhtäällä. Liittyneiden kiinteistöjen määrää seurattiin loppukesästä ja tehtiin suunnitelma vielä kuljetukseen liittymättömien kiinteistöjen saamiseksi kuljetuksen piiriin.

Kymen jätelautakunta alkoi hoitaa Pertunmaan jätehuoltoviranomaisen tehtäviä 1.1.2023 alkaen.

Hakemuksia ja ilmoituksia on saapunut tänä vuonna elokuun loppuun mennessä yhteensä 4 457 kpl, joista kompostointi-ilmoituksia 3 383 kpl. Tämän vuoden kokonaismääräarvio, 4 000 kpl, on jo ylittynyt. Kompostointi-ilmoituksia on kompostointirekisteriin saapunut elokuun loppuun mennessä yhteensä 10 128 kpl.

Viranhaltijapäätöksiä jätehuoltomääräyksistä poikkeamiseksi tehtiin tammi-elokuussa yhteensä 725 kpl. Talousarviossa on arvioitu, että päätöksiä tehtäisiin tänä vuonna 600 kpl. Päätösten määrä on siis ollut paljon ennakoitua suurempi. Tämä johtuu siitä, että uusia jätehuoltomääräyksiä, joiden oletetaan vähentävän päätöksenteon tarpeen määrää, ei saatu voimaan viime vuoden aikana. Lisäksi Pyhtäällä alkoi 1.7.2023 kunnan eli Kymenlaakson Jäte Oy:n järjestämä jätteenkuljetus. Tämä on aiheuttanut paljon etenkin jätemaksun kohtuullistamishakemuksia sekä muita yhteydenottoja Kymen jätelautakuntaan ja hakemusten käsittely ruuhkautui keväällä ja kesän aikana.

Sähköisille siirtoasiakirjoille tarkoitettu SYKE:n SIIRTO-rekisteri otettiin käyttöön 1.9.2022. Mm. lietteenkuljettajien pitää ilmoittaa jätesiirotensa tähän rekisteriin 1.1.2023 alkaen. SIIRTO-rekisteriin tietojen toimittaminen pitäisi korvata mm. jätehuoltoviranomaiselle raportoinnin lietteen kuljetuksista. Kaikki kuljettajat eivät vielä ole ottaneet SIIRTO-rekisteriä kuitenkaan käyttöön. Lisäksi

jätehuoltoviranomaisen täytyy siirtää tiedot SIIRTO-rekisteristä omaan rekisteriin eli SIIRTO-rekisteri ei kuitenkaan voi korvata jätehuoltoviranomaisen rekisteriä.

Riskianalyysi

Kunnat ja jätelautakunta on ollut yksimielinen päätöksenteossaan. Myös yhteistyö Kymenlaakson Jäte Oy:n kanssa on toiminut hyvin.

Toiminnalliset riskit liittyvät tällä hetkellä jätelain sekä jätehuoltomääräysten muutosten ja (Pyhtään) kuljetusjärjestelmämuutosten aiheuttamaan suureen työmäärään vs. henkilöstöresurssit. Myös kompostointi-ilmoitusten saaminen jätteenkuljetus- ja kompostointirekisteriin on ollut aikaa vievää käsityötä. Prosesseja pitää voida jatkossa automatisoida helpommin. Myös jätteenkuljetus- ja kompostointirekisterin käytettävyyttä pitää parantaa.

Alueellinen jätehuolto -yksikössä tapahtui loppukeväästä ja alkukesällä pysyvä ja tilapäinen henkilöstömuutos ja henkilökuntaa oli suunniteltua vähemmän. Tämä on väistämättä vaikuttanut yksikön toimintaan hidastaen asiakaspalvelua ja hakemusten käsittelyä ja esimerkiksi nettisivu-uudistukseen tai muuhun vastaavaan kehittämiseen ei ole ollut aikaa.

Tuleville vuosille on tarpeen turvata henkilöstöresurssien riittävyys.

Valtuuston hyväksymien toiminnallisten tavoitteet toteutuminen

Kaupunkistrategian tavoite: Asuminen: Kouvola on turvallinen kotipesä

Talousarviotavoite: Tyytyväinen asiakas.	Tilannekuvaus: Tavoitearvo ylittyi. Hakemuksia ja muita yhteydenottoja on tullut runsaasti.		
Mittarit			
Käsittelyaika (päivää)	Lähtöarvo 8/2022 23	Toteuma-arvo 8/2023 47,4	Tavoitearvo 12/2023 42

Kaupunkistrategian tavoite: Kestävä elämäntapa: Kouvola on luonnollinen perusta

Talousarviotavoite: Tiedotuksen kehittäminen.	Tilannekuvaus: Laajemman tiedotussuunnitelman tekeminen on aloitettu. Uusia nettisivuja varten työ on aloitettu.		
Mittarit			
Toteutumisaste (%)	Lähtöarvo 8/2022 30	Toteuma-arvo 8/2023 40	Tavoitearvo 12/2023 100

Talous

Kymen jätelautakunta 1000 e	Alkuperäinen talousarvio	Ta- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma 1-8/2023	Poikkeama	Tot-%	Ennuste TP 2023
Toimintatulot	312	0	312	128	-184	41,0	325
Myyntitulot	312	0	312	128	-184	41,0	325
Toimintamenot	-312	0	-312	-193	119	61,8	-325
Henkilöstömenot	-244	0	-244	-148	97	60,4	-245
Palkat ja palkkiot	-195	0	-195	-123	72	63,1	-195
Henkilösivumenot	-50	0	-50	-25	25	49,9	-50
Eläkemeno	-42	0	-42	-20	22	47,9	-42
Muut henkilösivumenot	-8	0	-8	-5	3	60,9	-8
Palveluiden ostot	-49	0	-49	-32	16	66,9	-57
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1	0	-1	-1	0	99,4	-2
Muut toimintamenot	-19	0	-19	-12	6	65,1	-21
Toimintakate	0	0	0	-65	-65	0,0	0
Laskennalliset kustannukset	0	0	0	-8			
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0			
Muut laskennalliset kust.	0	0	0	-8			
Kokonaiskustannukset	0	0	0	-73			

Henkilöresurssit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2022	TA 2023	Tot. 1-8/2023
Kymen jätelautakunta	3,1	3,4	3,4

Toiminnan volyymit

Volyymit	TP 2022	TA 2023	Tot. 1-8/2023
Saapuneiden hakemusten ja ilmoitusten määrä	8 323	4 000	4 457
Tehtyjen viranhaltijapäätösten määrä	1 221	600	725

3.4 Yhteenvedo käyttötalouden toteutumisesta

Kouvolan kaupunki	Talousarvio	Toteutuma 1-8/2023	Poikkeama	Tot-%	Ennuste TP 2023
Tarkastuslautakunta					
Toimintamenot	-193	-83	110	43,2	-162
Toimintakate	-193	-83	110	43,2	-162
Kaupunginhallitus					
Toimintatulot	68 653	46 090	-22 563	67,1	68 691
Valmistus omaan käyttöön	400	12	-388	3,0	400
Toimintamenot	-69 644	-43 708	25 936	62,8	-68 759
Toimintakate	-591	2 394	2 985	-405,0	332
Konsernipalvelut yhteensä					
Toimintatulot	68 653	46 090	-22 563	67,1	68 691
Valmistus omaan käyttöön	400	12	-388	3,0	400
Toimintamenot	-69 837	-43 791	26 046	62,7	-68 921
Toimintakate	-784	2 311	3 095	-294,8	170
Kasvatus- ja opetuslautakunta					
Toimintatulot	9 190	5 520	-3 670	60,1	9 668
Toimintamenot	-153 068	-105 220	47 848	68,7	-156 059
Toimintakate	-143 878	-99 699	44 179	69,3	-146 391
Liikunta- ja kulttuurilautakunta					
Toimintatulot	3 606	2 088	-1 518	57,9	3 277
Toimintamenot	-30 618	-20 171	10 447	65,9	-29 983
Toimintakate	-27 012	-18 082	8 930	66,9	-26 706
Sivistys yhteensä					
Toimintatulot	12 796	7 609	-5 187	59,5	12 945
Toimintamenot	-183 686	-125 391	58 296	68,3	-186 042
Toimintakate	-170 890	-117 782	53 108	68,9	-173 097
Tekninen lautakunta					
Toimintatulot	33 793	22 636	-11 157	67,0	34 075
Valmistus omaan käyttöön	1 331	392	-939	29,4	1 224
Toimintamenot	-52 401	-34 882	17 519	66,6	-52 836
Toimintakate	-17 277	-11 854	5 423	68,6	-17 537
Kymen jätelautakunta					
Toimintatulot	312	128	-184	41,0	325
Toimintamenot	-312	-193	119	61,8	-325
Toimintakate	0	-65	-65		0
Tekninen ja ympäristö yhteensä					
Toimintatulot	34 106	22 764	-11 341	66,7	34 400
Valmistus omaan käyttöön	1 331	392	-939	29,4	1 224
Toimintamenot	-52 714	-35 075	17 638	66,5	-53 161
Toimintakate	-17 277	-11 919	5 358	69,0	-17 537
Käyttötalous yhteensä					
Toimintatulot	115 554	76 463	-39 092	66,2	116 036
Valmistus omaan käyttöön	1 731	404	-1 327	23,3	1 624
Toimintamenot	-306 236	-204 257	101 980	66,7	-308 124
Toimintakate	-188 951	-127 390	61 561	67,4	-190 464

Valtuusto on hyväksynyt 8.5.2023 käyttötalouden talousarviomuutokset, jotka tulivat voimaan 1.6.2023. Muutokset ovat kustannusneutraaleja toimielinten välisiä muutoksia, eivätkä ne lisää kaupungin käyttökustannuksia.

4 Tuloslaskelman toteutuminen

Tuloslaskelma-, investointi ja rahoitusosien toteutumisvertailut esitetään sisältäen kaikki kaupungin kustannukset mukaan lukien sisäiset erät. Toteutumisvertailussa esitetään talousarvio ja siihen hyväksytyt muutokset, muutettu talousarvio, toteuma sekä poikkeamana muutetun talousarvion ja toteuman erotus. Lisäksi on esitetty vertailutietona edellisen vastaavan ajankohdan toteuma ja edellisen vuoden tilinpäätös. Vertailussa edellisvuoteen on huomioitava kaupungin toiminnassa tapahtuneet muutokset. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä palo- ja pelastustoimen järjestämisvastuu on 1.1.2023 alkaen siirtynyt kunnilta hyvinvointialueille.

Tuloslaskelma (ulk.+sis.) 1000 euroa	TP 2022	TA 2023	Toteuma 1-8/2022	Toteuma 1-8/2023	Poikkeama
Toimintatuotot	122 182	115 554	79 777	76 463	-39 092
Myyntituotot	33 623	28 107	21 038	18 001	-10 106
Maksutuotot	4 316	3 824	2 676	2 433	-1 391
Tuet ja avustukset	9 852	7 674	5 642	5 160	-2 514
Muut toimintatuotot	74 391	75 949	50 421	50 869	-25 081
Valmistus omaan käyttöön	1 498	1 731	466	404	-1 327
Toimintakulut	-687 801	-306 236	-428 016	-204 257	101 980
Henkilöstökulut	-141 676	-136 708	-94 641	-93 745	42 963
Palkat ja palkkiot	-108 757	-107 853	-72 629	-74 489	33 365
Henkilösivukulut	-32 918	-28 855	-22 012	-19 257	9 598
Eläkekulut	-28 740	-24 347	-19 171	-16 158	8 189
Muut henkilösivukulut	-4 179	-4 508	-2 841	-3 099	1 409
Palvelujen ostot	-455 189	-70 362	-273 494	-47 390	22 972
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26 168	-24 479	-16 566	-13 754	10 725
Avustukset	-8 299	-16 850	-5 743	-10 816	6 034
Muut toimintakulut	-56 469	-57 837	-37 572	-38 551	19 286
Toimintakate	-564 122	-188 951	-347 773	-127 390	61 561
Verotulot	380 975	206 000	261 497	152 952	-53 048
Valtionosuudet	179 179	16 600	117 924	11 218	-5 382
Rahoitustuotot ja -kulut	9 076	6 517	4 845	4 787	-1 730
Korkotuotot	2 094	2 841	879	2 398	-443
Muut rahoitustuotot	11 063	8 690	5 404	6 838	-1 852
Korkokulut	-2 322	-4 505	-1 000	-4 088	417
Muut rahoituskulut	-1 760	-509	-438	-361	148
Vuosikate	5 108	40 166	36 493	41 567	1 401
Poistot ja arvonalentumiset	-25 181	-28 300	-16 402	-18 971	9 329
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-20 074	11 866	20 091	22 596	10 729
Poistoeron muutos	71	71	48	36	-35
Rahastojen muutos	0	0	0	0	0
Tilikauden yli/alijäämä	-20 002	11 937	20 139	22 631	10 694

Toimintatuottojen toteutuma on elokuun lopussa 76,5 milj. euroa. Myyntituottojen toteutuma oli 18,0 milj. euroa ja maksutuottojen 2,4 milj. euroa. Myyntituottojen kertymään vaikuttaa mm. uimahallien sulku aika ja maksutuottoihin varhaiskasvatuksen asiakaslain muutos, joka vähentää hoitopäivämaksuja. Avustuksia on elokuun loppuun mennessä saatu 5,2 milj. euroa. Muut toimintatulot sisältävät mm. vuokratuotot, 73,9 milj. euroa, josta ulkoisten vuokratuottojen osuus oli 15,2 milj. euroa. Erään sisältyy myös pysyvien vastaavien myyntivoitot, toteuma noin 1,1 milj. euroa.

Toimintakulut ovat elokuun lopussa 204,32 milj. euroa (66,7 %). Henkilöstökuluja on kertynyt 93,7 milj. euroa, josta palkkojen ja palkkioiden osuus on 74,5 milj. euroa (69,1 %). Henkilöstöstä ja kustannuksista on kerrottu tarkemmin osavuosikatsauksen Henkilöstö -osiossa.

Palvelujen ostojen toteuma on elokuun lopussa 47,4 milj. euroa. Asiakaspalvelujen ostojen kertymä on 5,8 milj. euroa (74,2 %). Asiakaspalvelujen ostoihin sisältyy palvelusetelit, joiden toteutuma elokuun lopussa on 3,5 milj. euroa (70,7 %). Muiden palvelujen ostoja on kertynyt 41,6 milj. euroa (66,5 %). Aineisiin ja tarvikkeisiin on käytetty 13,8 milj. euroa. Lämmitykseen ja sähkөөn on elokuun lopussa käytetty 6,7 milj. euroa (46,5 %) ja polttoaineisiin 0,4 milj. euroa (61,9 %). Avustuksia on maksettu 10,8 milj. euroa. Avustusten maksu painottuu loppuvuoteen. Muiden toimintakulujen toteutuma on 38,6 milj. euroa (66,7 %). Muut toimintakulut sisältävät vuokramenot, joita on toteutunut 38,2 milj. euroa (ulkoisten osuus 4,3 milj. euroa) sekä pysyvien vastaavien myyntitappiot, joiden toteutuma on noin 7 000 euroa.

Toimintakatteeksi muodostui -127,4 milj. euroa (67,6 %), muutos edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan oli -63,4 %. Kaupungin toiminnassa tapahtuneet muutokset huomioiden muutos oli -15 %.

Verotulojen kertymä elokuun lopussa oli 153,0 milj. euroa. Kunnallisveroja on kertynyt 119,9 milj. euroa eli 100,6 milj. euroa (-45,6 %) edellisvuotta vähemmän. Yhteisöverojen kertymä elokuun lopussa oli 18,4 milj. euroa eli noin 30,3 % edellisvuotta alhaisempi. Kiinteistöverokertymä on 14,6 milj. euroa. Syyskuun tilanteessa verotulojen kertymä on 167,5 milj. euroa. Vertailussa edelliseen vuoteen on huomioitava hyvinvointialueille siirtynyt osuus rahoituksesta. Alkuvuodesta verotuloja kertyy suhteellisesti enemmän, kun verotulotilitykset sisältävät osin vuoden 2022 eli aiemman järjestelmän perusteella saatuja verotuloja.

Valtionosuuksien toteuma elokuun lopussa oli 11,2 milj. euroa eli noin 0,1 milj. euroa edellisvuotta alhaisempi. Vertailussa edelliseen vuoteen on huomioitava hyvinvointialueille siirtynyt osuus.

Rahoitustuottojen kertymä on elokuun lopussa 9,2 milj. euroa ja rahoituskulujen noin 4,4 milj. euroa. Osinkotuottoja kertyi 6,3 milj. euroa ja arvopapereiden myyntivoittoja noin 0,3 milj. euroa. Korkokulut olivat 4,1 milj. euroa ja arvopapereiden luovutustappioita kertyi noin 0,2 milj. euroa.

Vuosikatteen muodostui 41,6 milj. euroa. Tulokseksi muodostui poistojen jälkeen 22,6 milj. euroa. Poistojen ja arvonalentumisten kertymä elokuun lopussa oli 19,0 milj. euroa. Arvonalentumisia on kirjattu elokuun loppuun mennessä 1,4 milj. euroa. Merkittävimmät arvonalentumiset olivat Elimäen entinen terveysasema 0,9 milj. euroa, Marjoniemen entinen terveysasema 0,3 milj. euroa ja Elimäen entinen kunnantalo 0,1 milj. euroa.

Elokuun loppuun mennessä ei ole tehty käyttötalousosan määrärahoihin tai tuloarvioihin talousarviomuutoksia.

Seuraava laskelma on kaupungin ulkoinen tuloslaskelma, josta sisäiset erät on eliminoitu.

Tuloslaskelma (ulkoinen) 1000 euroa	TP 2022	TA 2023	Toteuma 1-8/2022	Toteuma 1-8/2023	Poikkeama
Toimintatuotot	51 455	43 961	32 902	29 141	-14 820
Myyntituotot	13 121	8 167	7 517	4 685	-3 482
Maksutuotot	4 258	3 799	2 655	2 324	-1 475
Tuet ja avustukset	9 852	7 674	5 642	5 160	-482
Muut toimintatuotot	24 224	24 321	17 087	16 971	-116
Valmistus omaan käyttöön	1 498	1 731	466	404	-62
Toimintakulut	-617 075	-234 643	-381 141	-156 935	77 708
Henkilöstökulut	-141 676	-136 708	-94 641	-93 745	42 963
Palkat ja palkkiot	-108 757	-107 853	-72 629	-74 489	33 365
Henkilösivukulut	-32 918	-28 855	-22 012	-19 257	9 598
Eläkekulut	-28 740	-24 347	-19 171	-16 158	8 189
Muut henkilösivukulut	-4 179	-4 508	-2 841	-3 099	1 409
Palvelujen ostot	-434 771	-50 380	-259 984	-34 065	16 315
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-25 995	-24 479	-16 529	-13 660	10 819
Avustukset	-8 299	-16 850	-5 743	-10 816	6 034
Muut toimintakulut	-6 334	-6 225	-4 244	-4 648	1 577
Toimintakate	-564 122	-188 951	-347 773	-127 390	61 561
Verotulot	380 975	206 000	261 497	152 952	-53 048
Valtionosuudet	179 179	16 600	117 924	11 218	-5 382
Rahoitustuotot ja -kulut	9 076	6 517	4 845	4 787	-1 730
Korkotuotot	2 094	2 841	879	2 398	-443
Muut rahoitustuotot	11 063	8 690	5 404	6 838	-1 852
Korkokulut	-2 322	-4 505	-1 000	-4 088	417
Muut rahoituskulut	-1 760	-509	-438	-361	148
Vuosikate	5 108	40 166	36 493	41 567	1 401
Poistot ja arvonalentumiset	-25 181	-28 300	-16 402	-18 971	9 329
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-20 074	11 866	20 091	22 596	10 729
Poistoeron muutos	71	71	48	36	
Rahastojen muutos	0	0	0	0	
Tilikauden yli/alijäämä	-20 002	11 937	20 139	22 631	10 694

5 Investointiosa

Kaupungin investointimenoja on toteutunut yhteensä 15,5 milj. euroa ja investointituloja noin 1,2 milj. euroa. Nettoinvestoinneiksi muodostui tammi-elokuulta 14,3 milj. euroa.

Valtuusto on 8.5.2023 hyväksynyt talousarviomuutoksen sijoituksiin, 3,0 milj. euroa.

Investoinnit sis. kärkihankkeet, 1 000 e	TA 2023	TA-muutos	MTA 2023	Tot 1-8/2023	TPE 2023
Aineettomat hyödykkeet	-2 072	0	-2 072	-249	-1 200
Aineelliset hyödykkeet	-40 528	0	-40 528	-12 243	-27 800
Sijoitukset	-260	-3 000	-3 260	-3 000	-3 300
Investointimenot yhteensä	-42 860	-3 000	-45 860	-15 492	-32 300
Rahoitusosuudet	378	0	378	259	500
Investointien luovutustulot	500	0	500	914	990
Investointitulot yhteensä	878	0	878	1 173	1 490
Nettoinvestoinnit yhteensä	-41 982	-3 000	-44 982	-14 319	-30 810

ICT-investointien toteutuminen on edennyt maltillisesti (tot-% 14,2). Käynnissä olevia projekteja: Digitalisaation edistämisen osalta HR- ja taloustietojen raportoinnin kehittäminen, Rakennusvalvonnan aineiston digitointi, Sähköisten paikkatietopalveluiden kehitysprojektit, Varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmän uusiminen ja Kaupunkitasoinen CRM-järjestelmä. Paikkatietosovellushankkeet etenevät viiveellä ja painottuvat loppuvuoteen. Visitkouvola.fi - verkkosivuston uudistamisessa on menossa konseptivaihe, jonka myötä tarkentuu teknisen toteutuksen osuus eli investoinnin osuus.

Sijoituksiin on kirjattu 3,0 milj. euron SVOP-sijoitus Kouvolan Asunnot Oy:lle sekä ennusteessa huomioitu Itärata Oy:lle perustamissopimuksen mukainen osakkeiden merkintähinta 121 440 euroa.

Tilapalveluiden investointimenojen toteutuma elokuun lopussa on 4,1 milj. euroa ja investointitulojen kertymä on 0,3 milj. euroa. Investointimenojen ennakoitaan alittuvan 3,3 milj. euroa. Pieninvestointeihin on käytetty 2,4 milj. euroa (62,0 %) ja ne ovat edenneet pääsääntöisesti suunnitellusti.

Rakennusinvestointien osalta kilpailutus- ja rakentamisvaiheessa olevat hankkeet ovat edenneet pääosin suunnitellusti. Inkeröisten monitoimitalon rakentamisvaihe alkoi kesäkuussa 2023. Teatterin osalta on arkkitehtuurikilpailu etenemässä.

Kaunisnurmen päiväkodin, Marjoniemen yhtenäiskoulun, Eskolanmäen liikuntahallin, keskuskeittiön ja Mansikkamäen koulun ruokalan laajennuksen hankesuunnitelmaprosessit edenneet arvioitua hitaammin. Lisäksi keskuskeittiön ja Mansikkamäen koulun ruokala jää odottamaan valitusprosessin (Hemsö kiinteistökauppa) päätöstä.

Vaihtoehtoiset rahoitusmallit, 1 000 e	Menot	Kust.arvio	TA 2023
Valkealan monitoimitalo	Menot	-31 694	-9 000
Inkeröisten monitoimitalo	Menot	-27 500	-18 000
Naukion päiväkot	Menot	-3 420	-600
Kaunisnurmen päiväkot	Menot	-4 550	-2 270
Yhteensä	Menot	-67 164	-29 870

Teknisen lautakunnan alaisen toiminnan osalta investointimenoja on toteutunut tammi-elokuussa 8,3 milj. euroa (10,4 %) ja investointitulojen kertymä on 0,8 milj. euroa, jotka muodostuvat pääosin maaomaisuuden luovutustuloista. Maanhankintaan on käytetty elokuun loppuun mennessä 1,4 milj. euroa. Maaomaisuuden luovutusvoitot sekä investointitulot ovat ylittyneet talousarvioon nähden lähinnä muutaman yritystontin myynnin ansiosta. Yritystonttien esirakentamista Teholan alueella on edistetty. Maanhankintaan varatut määrärahat pysyvät talousarvion puitteissa.

Muiden pitkävaikutteisten menojen toteuma elokuun lopussa oli 0,1 milj. euroa, muodostuen VT6 Keltti-Tanttari tiesuunnitelman kustannusosuudesta. Hulevesien osalta toteutuma on vähäinen, Kouvolan Vesi Oy laskuttaa osuuden hulevesiviemäroinnistä loppuvuonna. Muiden pitkävaikutteisten menojen talousarvioon tullaan esittämään noin 0,5 milj. euron investointimäärärahan vähennystä.

Perushankkeiden investointimenojen toteutuma elokuun lopussa oli 35,5 %. Elokuun loppuun mennessä oli meneillään usea rakennusurakka. Osassa katusaneerauskohteista oli tehty jo vastaanottokatselmukset. Perushankkeiden talousarvion investointimäärärahoihin on tullaan esittämään noin 3,2 milj. euron vähennystä. Perushankkeiden talousarviomuutokset kohdistuvat uusinvestointeihin noin 2,7 milj. euroa vähentävästi ja korvausinvestointeihin noin 0,5 milj. euroa vähentävästi.

Kärkihankkeet

Kärkihankkeiden investointimenojen toteutuma on elokuun lopussa 0,6 milj. euroa. Hankkeiden toteuttaminen painottuu perinteisesti kesään ja loppuvuoteen.

Käyrälammen alueen kehittämishanke on edennyt pääosin suunnitellusti. Käyrälammen puistoalueiden yleisen alueen suunnitelma ja katusuunnitelma hyväksyttiin teknisessä lautakunnassa kesällä 2023. Asemakaavan puistoalueella olevien kiinteistöjen lunastustoimitus on päättynyt.

Käyrälammen kärkihankkeen investointien toteutuma oli elokuun lopussa 17,3 %. Talousarvioon tullaan esittämään investointimäärärahan vähennystä noin 1,9 milj. euroa. Muutokset perustuvat siihen, että jk-pp-teiden parantaminen (keskustasta Käyrälammen suuntaan) sekä melunsuojauksen toteuttaminen siirtyvät ensi vuodelle. Myös Käyrälammenpuiston rakentamistyöt alkavat vasta loppuvuonna.

Yritysalueet-kärkihankkeen etenee ohjausryhmän linjausten ja projektisuunnitelman mukaisesti. Projektipäällikkö aloitti hankkeessa syyskuussa 2023. Kärkihankkeen ohjausryhmä kokoontui edellisen kerran elokuussa 2023. Projekti toteutetaan viiden vuoden aikajaksolla ja sille on varattu talousarvioon erilliset investointimäärärahat maanhankintaan sekä yhdyskuntatekniikan investointeihin.

Yritysalueet-kärkihankkeeseen kuuluvia osa-alueiden suunnittelua ja rakentamista on edistetty Teholassa ja Jokelassa. Tervaskankaan ja Korian Hiivurin asemakaavojen luonnokset olivat nähtävillä kesällä 2023. Tervaskankaalta ja Teholasta myytiin kesän aikana yritystontteja. Maanhankintaa on edistetty projektisuunnitelman mukaisesti.

Yritysalueet-kärkihankkeen investointien toteutuma oli elokuun lopussa 1,4 %. Talousarvioon tullaan esittämään noin 4,3 milj. euron investointimäärärahan vähennystä. Muutokset perustuvat siihen, että Kultasuontien ja Teholan alueen tonttien rakentamistyöt pääsevät alkamaan vasta loppuvuonna. Tervaskankaalle varatut määrärahat jäävät käyttämättä, koska korttelit myytiin siten, että ostaja tekee itse tarvittavat esirakennustyöt.

Kärkihankkeet		Kokonais-				Ennuste
1000 e		kust.arvio	TA 2023	Toteutuma	Poikkeama	TP 2023
Yritysalueet	Menot	-11 000	-5 000	-68	4 932	-661
Yritysalueet	Tulot	0	0	0	0	0
Yritysalueet	Netto	-11 000	-5 000	-68	4 932	-661
Käyrälammen alueen kehittäminen	Menot	-12 891	-3 452	-597	2 855	-1 563
Käyrälammen alueen kehittäminen	Tulot	379	289	0	0	217
Käyrälammen alueen kehittäminen	Netto	-12 512	-3 163	-597	2 855	-1 346
Kärkihankkeet yhteensä	Menot	-23 891	-8 452	-665	7 787	-2 224
Kärkihankkeet yhteensä	Netto	-23 512	-8 163	-665	7 787	-2 007

Investoinnit projekteittain/kohteittain		Menot/				
Kaupunginhallituksen alainen toiminta, 1 000 e	KI/UI	Tulot	KUST.ARVIO	MTA 2023	TOT 8/2023	Poikkeama
ATK-ohjelmat ja laitteet	UI	Menot		-900	-128	772
Kaupunkitasoinen CRM-järjestelmä	UI			-160	-80	80
Paikkatietosovellushankkeet	UI			-48	-8	40
Sähköisen paikkatietopalveluiden kehitysprojekti	UI			-118	-1	117
Primus/Wilma oppilastietojärjestelmä	UI			-50	0	50
Varhaiskasvatuksen asiakastietojärjestelmän uusiminen	UI			-80	0	80
Visitkouvola-verkkosivuston uudistus	UI			-90	0	90
Digitalisaation edistäminen	UI			-154	-9	145
Rakennusvalvonnan aineiston digitalisointi	UI			-200	-30	170
Osakkeet ja osuudet	UI	Menot		-3 260	-3 000	260
Osakkeet ja osuudet	UI	Tulot		0	49	49
Tilojen hankesuunnittelu	KI	Menot		-300	-181	119
Pääpelastusasema ja VPK-laajennus	KI	Tulot		0	239	239
Kouvolan jäähalli	KI	Menot	-9 500	-1 000	-1 010	-10
Pieninvestoinnit, KI	KI	Menot		-5 000	-2 393	2 607
Hovioikeus-talo	KI			-345	-123	222
Myllykosken yhteiskoulu	KI			-40	0	40
Urheilupuiston koulu	KI			-220	-115	105
Kymintehtaan koulu	KI			-45	0	45
Kuusankosken kalliosuoja	KI			-380	-345	35
Inkeröisten jäähalli	KI			-320	-12	308
Radiomuseo	KI			-60	-16	44
Kuusankosken urheilutalon korjaustyöt	KI			-90	-59	31
Kuusankosken kirjaston tilamuutos	KI			-70	-43	27
Jaakonpuiston päiväkodin korjaustyöt	KI			0	-37	-37
Mansikkamäen Koulukorttelin väestönsuoja	KI			-80	-48	32
Tuulensuojan korjaukset	KI			-150	0	150
Lämmitysjärjestelmien muutokset	KI			-150	0	150
Motiva energiakatselmuksen korjaustoimenpiteet	KI			-320	-77	243
Pääkirjasto	KI			-90	-44	46
Savonkadun varikon korjaukset	KI			-140	-28	112
Valkealatalo	KI			0	-10	-10
Valkealan urheilukentän huoltorakennus	KI			0	-3	-3
Naukion koulu	KI			-35	0	35
Valkealan jäähalli, Valkeala	KI			0	-16	-16
Kymintehtaan päiväkotia	KI			-105	-15	90
Koulurinteen koulu ja päiväkodin piha	KI			-30	0	30
Pieninvestointien suunnittelu	KI			-80	-23	57
Myllykosken kirjaston katon korjaus	KI			-300	-65	235
Mielakan rinteiden korjaustyöt	KI			-100	-185	-85
Elimäen koulukeskus RAU uusinta	KI			-50	0	50
Kuusankoskitalon korjaukset	KI			-100	-3	97
Valkealatalon uimahalli rak.korjaus	KI			-560	-567	-7
Anjalan kentän uusi huoltorakennus	KI			-200	-137	63
Eskolanmäen koulu, parkkipaikka	KI			-90	-129	-39
Lyseon lukio, RAU ja pannuhuone	KI			-100	-130	-30
Kouvolan Teatterin hissi	KI			-120	-40	80
Kuusankosken jäähalli energiansäästötoimenpiteet	KI			-65	-12	53
Jaakonpuiston päiväkodin korjaustyö	KI			-120	0	120
Korian Pioneeripuisto tekonurmikko	KI			-180	-13	167
Mielakan rinteiden korjaustyöt	KI			-50	0	50
Lehtomäen urheilupuisto peruskorjaus	KI			-165	-6	159
Eskolanmäen koulu, parkkipaikka	KI			-50	-92	-42
Myynnit, Muut rakennukset	KI	Tulot		0	9	9
Maa- ja vesialueet, kiinteistöjen liittymismaksut	UI	Menot		0	-27	-27
Teatteri, uudisrakennus	UI	Menot	-30 000	-250	-79	171
Sarkolan koulu	UI	Menot	-11 200	0	-85	-85

Investoinnit projekteittain/kohteittain Kaupunginhallituksen alainen toiminta, 1 000 e	KI/UI	Menot/ Tulot	KUST. ARVIO	MTA 2023	TOT 8/2023	Poikkeama
Marjoniemen yhtenäiskoulu	UI	Menot	-57 220	-3 000	-2	2 998
Uusi uimahalli	UI	Menot	-37 382	-1 000	-192	808
Liikuntahalli Eskolanmäki	UI	Menot	-3 673	-1 800	-29	1 771
Myynti, asuinrakennukset	UI	Tulot		0	34	34
Kalustusrakennushankkeisiin	KI	Menot		-170	-76	94
Naukion päiväkot	KI			0	-76	-76
Yhteensä		Menot	-148 975	-16 680	-7 201	9 479
		Tulot	0	0	331	331
		Netto	-148 975	-16 680	-6 869	9 812

Investoinnit projekteittain/kohteittain Tekninen lautakunta, 1 000 e	KI/UI	Menot/ Tulot	KUST.ARVIO	MTA 2023	TOT 8/2023	Poikkeama
Maa- ja vesialueet	UI	Menot		-2 500	-1 444	1 056
	UI	Tulot		500	822	322
	UI	Netto		-2 000	-622	1 378
KI Kadut tiet ja kevyt liikenne	KI	Menot		-8 907	-4 483	4 424
Uudelleenpäällystys	KI			-1 100	-708	392
Pappilanpellon alue	KI			-600	-169	431
KI viimeistelytyöt	KI			-30	-31	-1
Päätekatu kevyen liikenteen väylä	KI			-240	-3	237
KI Kaidekorjaukset ja reunatuet	KI			-60	0	60
KI Kalustesaneeraus	KI			-30	0	30
Ajoratamerkinntät	KI			-150	-70	80
Vahteron alue	KI			-483	-242	241
Kymijoenranta I	KI			0	0	0
Kuusaanlammentien liittymäjärjestelyt	KI			-134	-59	75
Mettäläntie	KI			-300	-229	71
Kotiharjunkatu, liittymä ja katua	KI			-1 000	-965	35
Pallokentäntie	KI			-100	-44	56
Ravikylä II	KI			-300	-1	299
Kymijoenranta II	KI			-370	-217	153
Ospantie+Koulutie	KI			-600	-426	174
Rantapellontie, Ratatie, Kortesuonkuja	KI			-300	-278	22
Tanssilavantie-Alakouluntie	KI			-560	-473	87
Itäasemantie	KI			-50	-61	-11
Palmutie ym.	KI			-480	-160	320
Tammenmäentie ym.	KI			-1 460	-138	1 322
Uimahallintie	KI			-560	-211	349
KI Viheralueet	KI	Menot		-500	-52	448
Leikkipaikat/lähiliikuntapaikat	KI			-340	-52	288
KI Puisto ja liikennevihreän pieninvestoinnit	KI			-100	0	100
Matonpesupaikkojen saneeraus	KI			-30	0	30
Monimuotoisuuskohteet	KI			-30	0	30
KI Sillat ja erikoisrakenteet	KI	Menot		-1 163	-118	1 045
Muut kohteet/rautatiet	KI			-61	-35	26
KI muut erikoisrakenteet	KI			-134	0	134
Siltasaneeraukset	KI			-968	-83	885
KI Ulkovalaistus	KI	Menot		-400	-329	71
Maakaapelointi	KI			-100	-147	-47
SpNa-valojen vaihto	KI			-300	-182	118
KI Suunn. ja pieninvestoinnit	KI	Menot		-360	-78	282
KI suunnittelu	KI			-260	-78	182
Ki pieninvestoinnit	KI			-100	0	100
KI Muut maa- ja vesirakenteet	KI	Menot		-160	-2	158
Venelaitureiden korjaus	KI			-30	0	30
KI Kuivatuskohteet (ml. hulevedet)	KI			-30	-2	28
Hulevesikaivonkannet	KI			-100	0	100

Investoinnit projekteittain/kohteittain Tekninen lautakunta, 1 000 e	KI/UI	Menot/ Tulot	KUST.ARVIO	MTA 2023	TOT 8/2023	Poikkeama
Muut pitkävaikutteiset menot/hulevedet	KI	Menot		-70	0	70
Muut pitkävaikutteiset menot/hulevedet	UI	Menot		-767	-22	745
Muut pitkävaikutteiset menot/Lamminkuja keskisaareke	KI	Menot		-50	0	50
Muut pitkävaikutteiset menot/VT6 Keltti-Tanttari	UI	Menot		-285	-99	186
UI Kadut tiet ja kevyt liikenne	UI	Menot		-3 485	-707	2 778
UI muut liikenteen rauhoittamiskohteet	UI			-300	-104	196
Haanoja I	UI			0	-26	-26
Kymin Ruukin alue/Kyminväylä	UI			-930	0	930
UI uudet kalusteet	UI			-30	0	30
Brejinintie	UI			-305	0	305
Sepäntie/Lassilanpellontie	UI			-560	-457	103
Nurmiranta ym.	UI			-800	-6	794
Tommolankatu/Lehtikaari	UI			-560	-115	445
UI Viheralueet	UI	Menot		-1 102	-62	1 040
Pilkepuisto/Salonpuisto	UI			-122	0	122
Rantapuisto	UI			-980	-62	918
UI Ulkovalaistus	UI	Menot		-50	0	50
Puut. valaistuksen rakentaminen	UI			-50	0	50
UI Suunn. ja pieninvestoinnit	UI	Menot		-210	-70	140
UI suunnittelu	UI			-180	-60	120
UI pieninvestoinnit	UI			-30	-9	21
UI Muut maa- ja vesirakenteet	UI	Menot		-609	-156	453
	UI	Tulot		89	20	-69
	UI	Netto		-520	-136	384
Fillariparkit	UI			-122	-9	113
la-pysäkit/pyöräpysäköinti	UI			-122	-56	66
la-pysäkit/pyöräpysäköinti, rahoitusosuus	UI			89	0	-89
Ratamo/hyvinvointimetsä	UI			-90	-84	6
Ratamo/hyvinvointimetsä, rahoitusosuus	UI			0	20	20
UI Kuivatuskohteet (ml. hulevedet)	UI			-275	0	275
Kymijoen rantaraitti	UI			0	-6	-6
UI Liikenteen ohjauslaitteet	UI	Menot		-110	-4	106
UI liikent. ohjauslaitteet	UI			-50	0	50
Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen (Käpy-viitoitus)	UI			-60	-4	56
Yritysalueet	UI	Menot	-11 000	-5 000	-68	4 932
Liisakarhunmäki	UI			-900	-51	849
Kultasuontie	UI			-1 300	-7	1 293
Tonttien rakentaminen	UI			-2 041	0	2 041
Hiihuri	UI			-30	-3	27
Tervakangas	UI			-729	-7	722
Käyrälammen kehittäminen	UI	Menot	-12 891	-3 127	-595	2 532
	UI	Tulot	379	280	0	-280
	UI	Netto	-12 512	-2 847	-595	2 251
Lautaron jk-pp-väylä	UI			-195	-227	-32
Lautaron jk-pp-väylä, rahoitusosuus	UI			150	0	-150
Jk-pp-väylien parantaminen	UI			-39	0	39
Käyräjoen silta	UI			-910	-271	639
Käyräjoen silta, rahoitusosuus	UI			130	0	-130
Käyrälammen ulkoilureitti	UI			-33	-42	-9
Käyrälammen puisto	UI			-1 300	-55	1 245
Melunsuojauksen toteuttaminen	UI			-650	0	650

Investoinnit projekteittain/kohteittain		Menot/				
Tekninen lautakunta, 1 000 e	KI/UI	Tulot	KUST.ARVIIO	MTA 2023	TOT 8/2023	Poikkeama
Käyrälammen uimaranta-alue kunnostus	UI	Menot		-325	-2	323
Käyrälammen uimaranta-alue kunnostus, rahoitusosuus	UI	Tulot		8	0	-8
Käyrälammen uimaranta-alue kunnostus	UI	Netto		-317	-2	315
Investoinnit yhteensä		Menot	-23 891	-29 180	-8 292	20 888
		Tulot	379	878	842	-36
		Netto	-23 512	-28 302	-7 450	20 853

Investoinnit projekteittain/kohteittain		Menot/				
Kaupunki, 1 000 e		Tulot	KUST.ARVIIO	MTA 2023	TOT 8/2023	Poikkeama
Investoinnit yhteensä		Menot	-172 866	-45 860	-15 492	30 368
Investoinnit yhteensä		Tulot	379	878	1 173	295
Investoinnit yhteensä		Netto	-172 487	-44 982	-14 319	30 665

Investointimäärärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen, sitovuustaso valtuusto

Investointiosassa määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia valtuustoon nähden (bruttositovuus).

Investointien määrärahat ja tuloarviot (bruttositovuus), 1000 e		TA 2023	TA-muutos	Muutettu TA 2023	Toteutunut 1-8/2023	Poikkeama
Kärkihankkeet						
Yritysalueet	Menot	-5 000	0	-5 000	-68	4 932
	Tulot	0	0	0	0	0
	Netto	-5 000	0	-5 000	-68	4 932
Käyrälammen kehittäminen	Menot	-3 452	0	-3 452	-597	2 855
	Tulot	289	0	289	0	-289
	Netto	-3 163	0	-3 163	-597	2 566
Kärkihankkeet yhteensä	Menot	-8 452	0	-8 452	-665	7 787
	Tulot	289	0	289	0	-289
	Netto	-8 163	0	-8 163	-665	7 498
Kaupunginhallitus						
Konsernipalvelut/Aineettomat hyödykkeet	Menot	-900	0	-900	-128	772
	Tulot	0	0	0	0	0
	Netto	-900	0	-900	-128	772
Konsernipalvelut/Sijoitukset	Menot	-260	-3 000	-3 260	-3 000	260
	Tulot	0	0	0	49	49
	Netto	-260	-3 000	-3 260	-2 951	309
Konsernipalvelut/Tilapalvelut/uusininvestoinnit	Menot	-6 220	0	-6 220	-489	5 731
	Tulot	0	0	0	34	34
	Netto	-6 220	0	-6 220	-455	5 765
Konsernipalvelut/Tilapalvelut/korvausinvestoinnit	Menot	-6 300	0	-6 300	-3 584	2 716
	Tulot	0	0	0	248	248
	Netto	-6 300	0	-6 300	-3 336	2 964
Kaupunginhallitus yhteensä	Menot	-13 680	-3 000	-16 680	-7 201	9 479
	Tulot	0	0	0	331	331
	Netto	-13 680	-3 000	-16 680	-6 869	9 811
Tekninen lautakunta						
Maa- ja vesialueet	Menot	-2 500	0	-2 500	-1 444	1 056
	Tulot	500	0	500	822	322
	Netto	-2 000	0	-2 000	-622	1 378
Muut pitkävaik.menot	Menot	-1 172	0	-1 172	-121	1 051
	Tulot	0	0	0	0	0
	Netto	-1 172	0	-1 172	-121	1 051
Kiinteät rakenteet ja laitteet	Menot	-17 056	0	-17 056	-6 061	10 995
	Tulot	89	0	89	20	-69
	Netto	-16 967	0	-16 967	-6 041	10 926
Tekninen lautakunta yhteensä	Menot	-20 728	0	-20 728	-7 626	13 102
	Tulot	589	0	589	842	253
	Netto	-20 139	0	-20 139	-6 785	13 354

6 Rahoitusosan toteutuminen

Tammi-elokuun toiminnan rahavirta muodostui 40,0 milj. euroa positiiviseksi. Kun investointien rahavirta samaan aikaan toteutui 13,2 milj. euroa negatiivisena, muodostui toiminnan ja investointien rahavirta 26,8 milj. euroa ylijäämäiseksi.

Rahoituksen rahavirta toteutui tammi-elokuussa 26,5 milj. euroa negatiivisena. Elokuun lopussa pitkäaikaista lainaa on lyhennetty 19,2 milj. euroa ja uutta lainaa on nostettu 35,0 milj. euroa. Tammi-elokuun tilanteen mukaan lainakanta asukasta kohden oli 3 805 euroa. Rahavarojen muutos eli vaikutus maksuvalmiuteen oli 0,3 milj. euroa. Laskennallinen lainanhoitokate oli elokuun lopussa 1,1.

Antolainasaamisten lisäykset ja pitkäaikaisten lainojen lisäys ovat kaupunginvaltuustoon nähden sitovia eriä. Elokuun loppuun mennessä rahoitusosaan ei ole tehty talousarviomuutoksia.

Kouvolan kaupunki 1000 e	TP 2022	TA 2023	Ta- muutos	Muutettu TA 2023	Tot. 1-8/2023	Poikkeama	Ennuste TP 2023
Toiminta ja investoinnit							
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	5 108	40 166	0	40 166	41 567	1 401	39 880
Tulorahoituksen korjauserät	-13 065	-1 290	0	-1 290	-1 551	-261	-1 809
Toiminnan rahavirta	-7 957	38 876	0	38 876	40 016	1 140	38 071
Investointien rahavirta							
Investointimenot yhteensä	-35 017	-42 860	-3 000	-45 860	-15 492	30 368	-27 800
Rahoitusosuudet	2 342	378	0	378	259	-119	500
Pysyvien vastaavien luovutustulot	6 076	1 790	0	1 790	2 039	249	2 373
Investointien rahavirta	-26 598	-40 692	-3 000	-43 692	-13 194	30 498	-24 927
Toiminta ja investoinnit, netto	-34 556	-1 816	-3 000	-4 816	26 821	31 638	13 144
Rahoitustoiminta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäykset	-50 201	-200	0	-200	-76	124	-200
Antolainasaamisten vähennykset	75	52 069	0	52 069	50 994	-1 075	52 069
	-50 126	51 869	0	51 869	50 918	-951	51 869
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	50 000	35 000	0	35 000	35 000	0	35 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-43 184	-34 000	0	-34 000	-19 154	14 846	-34 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	84 668	-50 000	0	-50 000	-64 501	-14 501	-35 000
	91 484	-49 000	0	-49 000	-48 655	345	-34 000
Oman pääoman muutokset	-415		0		0		0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-6 167	0	0	0	-28 756	-28 756	-30 000
	34 777	2 869	0	2 869	-26 494	-29 363	-12 131
Vaikutus maksuvalmiuteen	222	1 053	-3 000	-1 947	328	2 275	1 013
Tunnusluvut							
Lainakanta	349 539	283 084		283 084	300 884		315 539
Lainakanta e/as	4 400	3 608		3 608	3 805		4 022
Lask. lainanhoitokate	0,2	1,1		1,1	1,1		1,0
Asukasluku vuoden lopussa	79 434	78 462		78 462	79 080		78 462

Lainat rahoituslaitoksilta

Kaupungin pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta tarkasteluhetkellä 31.8.2023 ovat 251,9 milj. euroa. Uutta lainaa on alkuvuoden aikana nostettu 35 milj. euroa. Aiempia pitkäaikaisia lainoja on lyhennetty noin 19,2 milj. euroa. Konsernitilin 16 milj. euron limiitin lisäksi lyhytaikaisen maksuvalmiuden turvaamiseen on käytetty kuntatodistusohjelmaa. Tilapäislainaa kuntatodistusohjelman kautta on

nostettu elokuun loppuun mennessä 11 kertaa. Lyhytaikaisten lainojen maturiteetit ovat olleet pääosin 3-4 kuukautta. Korkotason nousu on näkynyt voimakkaasti myös kuntatodistuslainamarkkinoilla. Alkuvuodesta lyhytaikaista rahoitusta saatiin vielä hieman yli 2 prosentin hintaan, mutta viime aikoina kaupungin kuntatodistusrateilla on oltu jo lähellä 4 prosentin tasoa. Kuntatodistuslainaa on elokuun lopussa 27 milj. euroa.

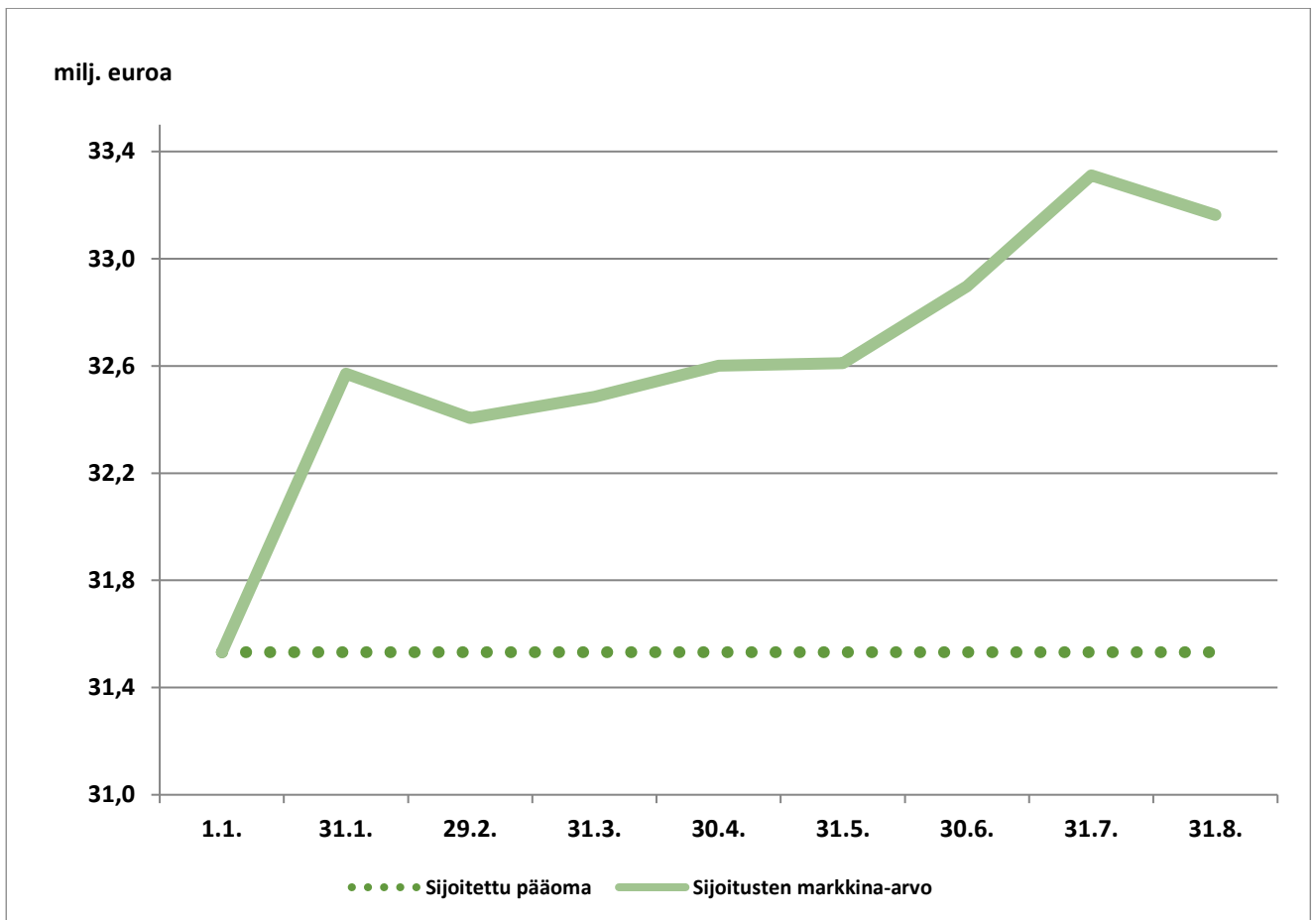
Lainakannan suojaustaso vaihtelee markkinatilanteen mukaan. Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti lainasalkun suojausasteen yläraja-arvo on tällä hetkellä 80 % ja alaraja-arvo 25 %. Kaupungin pitkäaikaisen lainasalkun suojausaste on elokuun lopussa nykyisistä suoja- ja lainapääomista laskettuna noin 56 %. Lainasalkun keskimääräinen korkosidonnaisuusaika on tarkastelujakson lopussa 1,56 vuotta ja kesvikorko (viimeiset 12 kuukautta) 1,60 % (sis. marginaalin). Huomionarvoista on, että lainasalkun kesvikorkoennuste seuraavalle 12 kuukaudelle on jo yli 2,50 %. Lainasalkun pääomasitoumus on elokuun lopussa keskimäärin hieman yli 4 vuotta. Suojausasteen kehitys on varsin riippuvainen lainakannan kasvutahdista ja uusien lainojen nostoajankohdista sekä korkosidonnaisuudesta. Odotettavissa oleva lainakannan kasvu tulee ilman suojaustoimenpiteitä pudottamaan lähivuosina sekä suojausastetta että korkosidonnaisuusaikaa. Tämä lisää lainasalkun korkoriskiä. Toisaalta suojausten hinnoittelu ei nykymarkkinassa tunnu kovin houkuttelevalta.

Pitkäaikaisten lainojen kehitys	31.8.2023	31.12.2022	31.8.2022
Avoimna oleva saldo, euroa (ilman kuntatodistuksia)	251 851 397	236 005 507	208 482 980
Avoimna oleva saldo Kuntatodistus, milj. euroa	27,0	94,0	19,0
Avoimna oleva johdannaisten nimellismäärä, milj. euroa	35,0	45,0	4,0
Pitkäaikainen korkositoumus (sis. johdannaiset), %	56,19	63,14	74,82
Pitkäaikainen korkositoumus (ei sis. johdannaiset), %	41,82	48,31	58,04
Korkositoumus keskimäärin, vuotta	1,56	2,11	2,55
Pääomasitoumus keskimäärin, vuotta	4,05	4,09	3,70
Kesvikorko (viimeiset 12 kuukautta), %	1,60	0,99	0,91

Sijoitustoiminta

Kaupungin nykyisellä sijoitusstrategialla salkun perusallokaatio on 35 % korot, 35 % osakkeet ja 30 % muut sijoitukset (esim. kiinteistörahastot, metsärahasot). Likvidien vaihtoehtoisten sijoitusten ohella salkun muodostuksessa voidaan käyttää myös epälikvidimpiä vaihtoehtoja (esim. private equity, private debt, infrasfruktuurisijoitukset). Epälikvidien vaihtoehtoisten sijoitusten osalta maksimiosuus on rajattu 20 %:iin kaupungin kokonaissijoitusvarallisuudesta. Maksimipaino osakkeiden osalta on 50 %. Pitkän aikavälin tuottotavoite perusallokaatiolla on n. 5 % ja volatiliiteetti, joka kuvaa tuottojen vaihtelua odotetun tuoton ympärillä on noin 7,5 – 8 %.

Vuosi 2023 on ollut sijoitusmarkkinoilla tähän asti selvästi edellistä vuotta parempi. Kaupungin varainhoitosalkussa kaikki omaisuuslajit ovat tarkastelujaksolla antaneet positiivista tuottoa. 31.8.2023 kaupungin sijoitussalkun kirjanpidollinen arvo on noin 30,6 milj. euroa ja markkina-arvo noin 33,1 milj. euroa. Salkun allokaatiossa tarkastelujakson lopulla korot ovat ylipainossa, osakkeet alipainossa ja muitten sijoitusten osuus on lähellä perusallokaatiota. Koroissa kaupungin sijoituksista on 41 %, osakerahastoissa 30 % ja muissa sijoituksissa 29 %. Vuoden 2023 alusta elokuun loppuun salkun tuotto markkina-arvolla mitattuna on 4,73 %. Osakkeet ovat tuottaneet 9,61 %, korot 3,22 % ja muut sijoitukset 1,77 %. Arvopapereiden myyntivoittoja on kirjattu tarkastelujaksolla noin 0,3 milj. euroa ja myyntitappioita vastaavasti noin 0,2 milj. euroa. Sijoitussalkun volatiliiteetti vuoden alusta lähtien on ollut noin 6,4 %.

6.1.1.1 Sijoitussalkun pääoman kehitys 1.1.-31.8.2023, milj. euroa

7 Kouvolan kaupungin konserni

TYTÄRYHTEISÖT

Energia- ja vesiyhtiöt	
KSS Energia Oy	100,0 %
KSS Lämpö Oy	100,0 %
KSS Rakennus Oy	100,0 %
Voimakymi Oy	100,0 %
Suomen Energia-Urakointi Oy	100,0 %
KSS Verkkö Oy	97,0 %
Kouvolan Vesi Oy	100,0 %

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	
Kouvolan Asunnot Oy	100,0 %
Asunto Oy Elopuisto	84,1 %
Kiinteistö Oy Kouvolan Asentajankatu 9	100,0 %
Kiinteistö Oy Päätie 19	100,0 %
Kiinteistö Oy Madekuja 1	68,1 %
Kiinteistö Oy Korian Liikekeskus	58,9 %
Kiinteistö Oy Korianjousi	58,3 %

Elinkeino- ja kehitysyhtiöt	
Kouvola Innovation Oy	100,0 %
Kouvolan Yritystilat Oy	100,0 %
Railgate Finland Oy	100,0 %

Muut tytäryhtiöt	
Kouvolan Teatteri Oy	100,0 %
Kouvolan Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy	100,0 %
Anjalankosken Jäähalli Oy	96,1 %
Kuusankosken Tennishalli Oy	87,0 %
Kaakkois-Suomen Tieto Oy	61,0 %
Kouvolan Ammattiopisto Oy	60,0 %
Eduko koulutus- ja yrityspalvelut Oy ***	60,0 %
Kouvolan Hansapysäköinti Oy (äänivalta 62,7%)	32,4 %

OSAKKUUSYHTEISÖT

Muut osakkuusyhtiöt	
Kymenlaakson Jäte Oy	47,0 %
Kymenlaakson Orkesteri Oy	33,5 %
Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy	24,5 %
Disec Oy	24,5 %
Saimaa Stadiumi Oy	24,5 %
Kymin Voima Oy (KSS Energian kautta)	24,0 %
Kymenlaakson Sähkö Oy	20,7 %

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	
Kohoa Synergiakeskus Oy **	50,0 %
Kymenlaakson Kampuskiinteistöt Oy	49,0 %
Asunto Oy Aron-Kara 1 *	48,5 %
Asunto Oy Kirkkokuorentie 2 *	48,5 %
Asunto Oy Kimmelmanni *	45,4 %
Asunto Oy Enariivi *	40,8 %
Asunto Oy Kaipiaistensato *	40,7 %
Asunto Oy Elimäen Napansäde	40,6 %
Kiinteistö Oy Korian Portti	39,9 %
Kiinteistö Oy Kuusankosken Kiltakuja 1**	39,1 %
Asunto Oy Kouvolan Jaalanharju *	39,0 %

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	
Asunto Oy Kouvolan Eväkujankaari	34,7 %
Asunto Oy Kataja-Haikula *	34,1 %
Asunto Oy Lohitie 5	33,3 %
Kiinteistö Oy Myllykosken Liikekeskus	32,8 %
Asunto Oy Anjalantie 2	31,3 %
Kiinteistö Oy Elimäen Kasarminaukio *	31,0 %
Asunto Oy Elimäen Eläkepuustelli	30,6 %
Asunto Oy Siltapuisto 1	30,6 %
Asunto Oy Huusarinmäki *	30,4 %
Asunto Oy Puutarhurinjousi *	29,3 %
Asunto Oy Silmuntie *	27,9 %
Asunto Oy Ummeljoen Rivitalo *	27,9 %
Asunto Oy Valkealan Riihikaari	27,5 %
Asunto Oy Kuusankosken Hiidentie 8-10*	27,1 %
Asunto Oy Kuusankosken Rantapuisto *	25,0 %
Asunto Oy Suolasenkoski *	23,7 %
Asunto Oy Kasakkakara *	23,1 %
Anjalankosken Painotalo Oy	22,6 %
Asunto Oy Rivikolkka 2 *	22,0 %
Asunto Oy Anjalan Niittypuisto *	21,7 %
Kuusankosken Pienteollisuustalo Oy	21,6 %
Asunto Oy Naakanhovi *	21,4 %

KUNTAYHTYMÄT

Kuntayhtymät	
Kymenlaakson liitto	49,9 %
Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä	5,8 %

- *) Kouvolan Asunnot Oy:n osakkuusyhteisö
 **) Kouvola Innovation Oy:n osakkuusyhteisö
 ***) Kouvolan Ammattiopisto Oy:n tytäryhtiö

25 tytäryhteisöä
 40 osakkuusyhteisöä
 2 kuntayhtymää

Päivitetty 31.8.2023

Kouvolan kaupungin konserniin kuului 31.8.2023 25 tytäryhteisöä ja 2 kuntayhtymää, joissa kaupunki on jäsenenä. Kouvola-konserniin kuului myös 40 osakkuusyhteisöä. Konsernikaavioon on täydennetty alakonserniensa osakkuusyhteisöt.

Kouvolan kaupungin tytäryhteisöistä energia – ja vesiyhtiöitä ovat 100 prosenttisesti omistetut KSS Energia Oy ja Kouvolan Vesi Oy. KSS Energia Oy:n tytäryhtiöitä ovat 100 prosenttisesti omistetut KSS Lämpö Oy, KSS Rakennus Oy, Voimakymi Oy, Suomen Energia-Urakointi Oy 97 prosenttisesti omistettu KSS Verkkö Oy.

Kouvolan kaupungin 100 prosenttisesti omistama Kouvola Innovation Oy on elinkeino- ja kehitysyhtiö. Kouvola Innovation Oy omistaa 100 prosenttisesti Kouvolan Yritystilat Oy:n ja Railgate Finland Oy:n.

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöitä ovat Kouvolan kaupungin 100 prosenttisesti omistamat Kouvolan Asunnot Oy, Kiinteistö Oy Kouvolan Asentajankatu 9 ja Kiinteistö Oy Päätie 19 sekä 68,1 prosenttisesti omistettu Kiinteistö Oy Madekuja 1, 58,9 prosenttisesti omistettu Kiinteistö Oy Korian Liikekeskus ja 58,3 prosenttisesti omistettu Kiinteistö Oy Korianjousi. Kouvolan Asunnot Oy:n tytäryhtiö on 84,1 %:n omistusosuudella Asunto Oy Elopuisto.

Muut Kouvolan kaupungin tytäryhtiöt ovat 100 prosenttisesti omistetut Kouvolan Teatteri Oy ja Kouvolan Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy sekä 96,1 %:n omistusosuudella Anjalankosken Jäähalli Oy, 87,0 %:n omistusosuudella Kuusankosken Tennishalli Oy, 61,0 prosenttisesti omistettu Kaakkois-Suomen Tieto Oy, 60,0 %:n prosenttisesti omistettu Kouvolan Ammattiopisto Oy ja 32,4 prosenttisesti omistettu Kouvolan Hansapysäköinti Oy (äänivalta 62,7 %). Kouvolan Ammattiopisto Oy omistaa 100 prosenttisesti Eduko koulutus- ja yrityspalvelut Oy:n

Osakkuusyhteisöjä ovat Kymenlaakson Jäte Oy (47,0 %), Kymenlaakson Orkesteri Oy (33,5 %), Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy (24,5 %) ja Kymenlaakson Sähkö Oy (20,7 %). Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy kautta osakkuusyhtiöitä ovat Disec Oy (24,5 %) ja Saimaa Stadiumi Oy (24,5 %). KSS Energia Oy:n kautta osakkuusyhtiö on Kymin Voima Oy (24,0 %).

Kiinteistö- ja asuntoyhtiöihin kuuluvia osakkuusyhtiöitä ovat Kymenlaakson Kampuskiinteistöt Oy (49,0 %), Asunto Oy Elimäen Napansäde (40,6 %), Kiinteistö Oy Korian Portti (39,9 %), Asunto Oy Kouvolan Eväkujankaari (34,7 %), Asunto Oy Lohitie 5 (33,3 %), Kiinteistö Oy Myllykosken Liikekeskus (32,8 %), Asunto Oy Anjalantie 2 (31,3 %), Asunto Oy Elimäen Eläkepuustelli (30,6 %), Asunto Oy Siltapuisto 1 (30,6 %), Asunto Oy Valkealan Riihikaari (27,5 %), Anjalankosken Painotalo Oy (22,6 %) ja Kuusankosken Pienteollisuustalo Oy (21,6 %).

Kouvola Innovation Oy:n kautta osakkuusyhtiöitä ovat Kohoa Synergiakeskus Oy (50,0 %) ja Kiinteistö Oy Kuusankosken Kiltakuja 1 (39,1 %). Kouvolan Asunnot Oy:n kautta osakkuusyhtiöitä ovat Asunto Oy Aron-Kara 1 (48,5 %), Asunto Oy Kirkkovoorentie 2 (48,5 %), Asunto Oy Kimmelmanni (45,4 %), Asunto Oy Enärivi (40,8 %), Asunto Oy Kaipiaistensato (40,7 %), Asunto Oy Kouvolan Jaalanharju (39,0 %), Asunto Oy Kataja-Haikula (34,1 %), Kiinteistö Oy Elimäen Kasarminaukio (31,0 %), Asunto Oy Huusarinmäki (30,4 %), Asunto Oy Puutarhurinjousi (29,3 %), Asunto Oy Silmuntie (27,9 %), Asunto Oy Ummeljoen Rivitalo (27,9 %), Asunto Oy Kuusankosken Hiidentie 8-10 (27,1 %), Asunto Oy Kuusankosken Rantapuisto (25,0 %), Asunto Oy Suolasenkoski (23,7 %), Asunto Oy Kasakkakara (23,1 %), Asunto Oy Rivikolikka 2 (22,0 %), Asunto Oy Anjalan Niittypuisto (21,7 %) ja Asunto Oy Naakanhovi (21,4 %).

Kuntayhtymiä ovat Kymenlaakson liitto (49,9 %) ja Uudenmaan päihdehuollon kuntayhtymä (5,8 %).

Olelliset konsernia koskevat tapahtumat

Kouvolan kaupunki on myynyt alkuvuoden aikana kolme Kouvolan Hansapysäköinti Oy:n osaketta. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä palo- ja pelastustoimen järjestämistä vastuu on 1.1.2023 alkaen siirtynyt kunnilta ja Kymenlaakson sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä Kymysovelta hyvinvointialueelle. Toukokuussa 2023 Kouvolan kaupunki myi osakkuusyhtiö Kaakkois-Suomen Sosiaalialan Osaamiskeskus Oy:n (Socom Oy:n) osakkeet Kymenlaakson hyvinvointialueelle.

Muutoin vuoden 2023 aikana elokuun loppuun mennessä konsernirakenteessa ei ole tapahtunut oleellisia muutoksia.

Yhteenveto kaupungin saamista osingoista 2019-2023

Ajalta 1.1.-31.8.2023 osingot muodostuvat pääosin KSS Energia Oy:n, Kymenlaakson Sähkö Oy:n ja Kuntarahoitus Oyj:n osingoista. Vuoden 2023 talousarviossa osinkoja arvioitiin kertyvän 7,4 milj. euroa, josta merkittävin KSS Energia Oy 5,4 milj. euroa. KSS Energia Oy on maksanut osinkoa huhtikuussa 5,0 milj. euroa ja syyskuussa 0,4 milj. euroa.

Osingot, 1000 e	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	Tot. 31.8.2023
KSS Energia Oy	5 010	8 004	8 004	8 004	5 000
Kymenlaakson Sähkö Oy	1 715	1 984	1 732	585	585
Kuntarahoitus Oyj	68	68	222	439	738
Muut	10	13	35	3	3
Yhteensä	6 803	10 069	9 993	9 031	6 326

Keskeisten konserniyhtiöiden liikevaihdon toteutuminen

Liikevaihdon toteutuminen, 1 000 e	Tot. 31.8.2023 (8 kk)	Tot.-% 31.8.2023 suhteessa TP 2022	TP 2022 (12 kk)
KSS Energia Oy (konserni)	119 268	54,9 %	217 215
Kouvolan Innovation Oy (konserni)	3 540	89,8 %	3 944
Kouvolan Asunnot Oy	16 634	71,3 %	23 321
Kouvolan Vesi Oy	12 551	72,1 %	17 407
Kouvolan Teatteri Oy	321	49,8 %	645
Kouvolan Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy	1 885	28,1 %	6 717
Kaakkois-Suomen Tieto Oy	18 908	76,2 %	24 822
Kouvolan Ammattiopisto Oy	19 345	63,8 %	30 300

KSS Energia Oy (konserni)

Omistusosuus 100 %. Perustettu 1992. Toimitusjohtaja on Riipinen Marko. KSS Energia myy sähköä, energiaosaamista, latausjärjestelyitä ja aurinkosähkön tuottamisen liittyviä ratkaisuja koko Suomen alueella, vastaa sähkönjakelusta sekä kaukolämmityksestä ja maakaasun toimittamisesta Kouvolan seudun kodeille ja yrityksille. Hallitus: Larikka Jari (pj), Rautiainen Aimo (vpj), Vesala Katriina, Laine Raimo, Tähtinen Sanna, Vainikka Toni, Hänninen Marika ja Korjala Kalevi.

Tavoite	Mittari	Toteutuma 31.8.2023
Sijoitetun pääoman tuotto $\geq$ 10 %	Sijoitetun pääoman tuotto %	27,6 % (ennuste 2023)
Omavaraisuusaste $\geq$ 20,0 %	Omavaraisuusaste %	32,2 % (ennuste 2023)
Osinko tilikaudelta 2023 $\geq$ 5,0 M€ (maksetaan 2024)	Maksettavan osingon määrä (euroa)	
Asiakastutkimusten tulosten keskiarvo $\geq$ 8,50	Asiointimielikuva	8,63
Energian toimitusvarmuus sekä sähkön että lämmön osalta keskeytysaika $\leq$ 0,50 h/asiakas	Keskeytysaika (h/asiakas)	0,25 h sähkö, 0,21 h lämpö
Oman energiantuotannon kasviuonepäästöt vähenevät vuoden 2019 tasosta 10 %/a vuoteen 2030 mennessä	Päästövähennys (%/a)	-42,6 %
Sairauspoissaolot $\leq$ 10,0 pv/hlö/vuosi	Sairauspoissaolot	7,6

Kouvolan Asunnot Oy

Omistusosuus 100 %. Perustettu 1982. Toimitusjohtaja on Niemi Jari. Kouvolan Asunnot Oy tarjoaa asuntoja erilaisiin elämäntilanteisiin. Hallitus: Palmros Juhani (pj), Nyberg Timo (vpj), Lampiranta Toni, Hyytiäinen Sari, Peltola Pulla, Pyötsiä Johanna, Rouvari Sinikka, Seppälä Kirsi, Mäkynen Jaro ja Tylli Hannu sekä asukasjäsenet Hyvönen Tuovi ja Hasu Eero.

Tavoite	Mittari	Toteutuma 31.8.2023
Käyttöasteen säilyttäminen yli 92 %	Käyttöaste % vuokratuloista laskettuna	91,8 %
Luottotappiot liikevaihdosta enintään 1 %	Luottotappioiden osuus liikevaihdosta %	Ei toistaiseksi kirjattu 2023
Yhden uuden peruskohteen suunnittelun käynnistys	Suunnittelu on käynnistynyt/ei ole käynnistynyt	On käynnistynyt (Viialankatu 3)
Yhteensä viidestä maakaasu- ja öljykohteesta luopuminen (maakaasukohteita on 42 ja öljykohteita on 7)	Luovutut maakaasu- ja öljykohteet kpl	Selvitys käynnissä
Asiakastyytyväisyysmittaustulos vähintään 25	NPS mittaustasteikko asteikko 0-10 0-6 =arvostelijat 7-8 = passiiviset 9-10=suosittelijat Suosittelijoiden prosentiosuudesta vähennetään arvostelijoiden prosentiosuus =NPS	Ei toistaiseksi mitattu

Kouvolan Vesi Oy

Omistusosuus 100 %. Perustettu 2007. Kouvolan Vesi Oy:nä aloittanut 1.9.2014. Toimitusjohtaja on Mikkela Ari. Kouvolan Vesi Oy on vesihuoltolaitos, jonka tehtävänä on huolehtia alueensa vesihuollosta. Asiakkaina on noin 15 500 kotitaloutta, taloyhtiötä ja yritystä. Hallitus: Kasurinen Outi (pj), Jokiranta Kimmo (vpj) (17.5.2023 alkaen), Korpivaara Pekka, Lammi Maria, Sipari Jari, Lindström Leo (17.5.2023 alkaen), Horppu Jari ja Sundström Garita.

Tavoite	Mittari	Toteutuma 31.8.2023
Liikevoitto ja poistot yhteensä > 30 %	% liikevaihdosta	40,0 %
Omavaraisuusaste $\geq$ 48 %	Omavaraisuusaste %	48,8 %
Talousveden laatu, viranomaisnäytteiden ylitykset 0 kpl/ vuosi	Ylitykset kpl/ vuosi	0 kpl
Vedenjakelu poikki > 12 h, 0 kpl/ vuosi	Yli 12 h kestäneet vedenjakeluhäiriöt kpl / vuosi	0 kpl
Vuosittain saneeratun vesi- ja jätevesiverkoston määrä prosentteina verkoston kokonaismäärästä mukaan lukien keskeneräiset pitkissä hankkeissa	> 1 % verkoston kokonaismäärästä	Lasketaan vasta vuoden loputtua, prosenttia ei kesken vuotta tiedossa
Hulevesiliittyjien määrän lisääminen vähintään 50 liittymää vuodessa	Uusien hulevesiliittymien lukumäärä kpl/vuosi	87 kpl

Kouvola Innovation Oy (konserni)

Omistusosuus 100 %. Perustettu 2008. Toimitusjohtaja on Niemi Kimmo. Yhtiön toimialana on Kouvolan kehittämis- ja elinkeinopalvelujen tuottaminen. Hallitus: Silén Jukka (pj), Laakso Sheikki (vpj), Koskela Birgit, Helkala Tommi, Sierman-Henttonen Raija, Villikka Anni, Wall Janne ja Manskinen Kati (16.2.2023 alkaen).

Tavoite	Mittari	Toteutuma 31.8.2023
Asiakaskontaktien määrä, 1 200	Palveluita käyttäneiden tai henkilökohtaisesti kontaktoitujen määrä (kpl). Lähde: Kinnon asiakastietojärjestelmä	861
Seudulle perustettujen tai sijoittuneiden yritysten lukumäärän lisääminen (300), joista Kinnon palveluja käyttänyt (150)	Perustettujen tai sijoittuneiden yritysten määrä/Kinnon palveluja käyttänyt (kpl) (300/150). Lähde: Patentti- ja rekisterihallitus	219/66
Toiminnan kehittämisen mahdollistava taloudellinen tulos -250 000 euroa	Emoyhtiö Kouvola Innovation Oy:n tilikauden tulos	-208 000 euroa
Asiakastytyväisyysmittaus on tehty ja sen tulos on vähintään 3,8	Toiminnan kehittämistä ohjaava vuosittainen asiakastytyväisyysmittaus asteikolla 1-5	Ei mittausta
Palvelusopimuksen vuositavoitteista vähintään 75 % toteutuu	Toteuma vähintään 75 %	Toteutunut

Kouvolan Teatteri Oy

Omistusosuus 100 %. Perustettu 1960. Toimitusjohtaja on Luhtaniemi Tiina. Yhtiön toimialana on teatterin ylläpitäminen ja teatteritoiminnan harjoittaminen Kouvolassa. Hallitus: Raunio Milla (pj), Paloranta Pertti (vpj), Pesu Eetu, Sieman-Henttonen Raija, Sundström Garita, Lonka Mirja, Lavonen Esko ja Rubinstein Annina.

Tavoite	Mittari	Toteutuma 31.8.2023
Ohjelmistossa vähintään 5 tuotantoa (lisäksi vierailuesityksiä)	Tuotantojen lkm	5 (suuri näyttämö), 1 (pieni näyttämö) + vierailuja
Nykyisen valtionosuustason säilyttäminen, 50 henkilötyövuotta (opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitussuunnitelmakausi 2022-2027)	Henkilötyövuodet	Ei toteudu
Oman pääoman säilyttäminen vähintään +300 000 euron tasolla	Oma pääoma	Toteutuu
Katsojatavoite 35 000	Katsojamäärä lkm	15 282
Yleisötyötavoite 4 000	Osallistujamäärä lkm	3 400

Kouvolan Rautatie- ja Aikuiskoulutus Oy

Omistusosuus 100 %. Perustettu 2014. Toimitusjohtaja on Tähti Kari. Yhtiön toimialana on tarjota ja järjestää rautatiealan ammatillista koulutusta ja sitä tukevaa muuta koulutusta sekä aikuiskoulutusta. Lisäksi yhtiön toimialana on tarjota ja järjestää toisen asteen ammatillista koulutusta ja sitä tukevaa muuta koulutusta ja palveluja, työelämän kehittämis- ja innovaatiotoimintaa sekä valmennusta ja konsultointia. Hallitus: Wall Janne (pj), Palosara Mika (vpj), Paavola Jenni, Koskinen-Järvisalo Heidi, Hellberg Jani, Saarinen Pia, Uutta Jarmo ja Portaankorva Petteri..

Tavoite	Mittari	Toteutuma 31.8.2023
Asiakastyytyväisyyskysely, jossa mitataan tyytyväisyyttä yhteistyöhön	Kyselyn tulos vähintään 4,0 (asteikolla 1-5)	Kysely toteutetaan vuoden lopulla.
Yhtiön strategian mukaisesti kouluttavan henkilöstön työelämäjaksojen toteutuminen, kolme jaksoa vuonna 2023	Toteutuneet työelämäjaksot vuonna 2023	Toteutunut
Uusien palvelutuotteiden kehittäminen, vähintään yksi (1) uusi palvelutuote	Yksi uusi palvelutuote tuotantokäytössä	Toteutunut
KRAO:n tunnettuuden ja näkyvyyden lisääminen	Myyntiliiketoiminnan kasvu	Kyllä, markkinaehtoinen myynti kasvussa
Taloudellinen ja kannattava toiminta	Liikenne- ja viestintäministeriön toimintaan liittyen nolla tulos. Myyntiliiketoiminnasta positiivinen tulos.	Kyllä, markkinaehtoisien koulutuksen tulos positiivinen

Kaakkois-Suomen Tieto Oy

Omistusosuus 61 %. Perustettu 2010. Toimitusjohtaja on Lyytikäinen Mika. Yhtiö palvelee kuntia, kuntayhtymiä ja kuntaomisteisia osakeyhtiöitä ja muita julkishallinnon organisaatioita sekä niiden sidosryhmiä. Toiminnan tarkoitus on tuottaa ICT-palveluja omistajien tarpeisiin. Hallitus: Kollanus Artturi (pj), Savolainen Kai (vpj), Korhonen Juha, Kälviäinen Kati ja Vilkki Annika.

Tavoite	Mittari	Toteutuma 31.8.2023
Liikevoittoprosentti vähintään 2,5	Liikevoittoprosentti = (Liikevoitto / liikevaihto) * 100	Liikevoittoprosentti 5,16
Asiakastyytyväisyys tasolla 3,3	Asiakastyytyväisyysmittaukset 2 kertaa vuodessa (asteikolla 1-4)	Vuoden ensimmäinen asiakastyytyväisyysmittaus toteutettiin 15.-31.5.2023. Vastausten keskiarvo 3,44.
Palvelupyynnöiden (SLA) vasteaika toteutuu palvelukuvausten mukaisesti Kouvolan kaupungin osalta	Vähintään 80 % palvelupyynnöistä valmistuu määräajassa. Lisäksi Kouvolalle toimitetaan kuukausittain tarkempi erittely SLA lajeittain.	SLA-toteuma 80,1 %
ServiceDeskin vastausaika keskimäärin 40 sekuntia	Keskimääräinen vastausaika sekuntia	Keskimääräinen vastausaika 87 sekuntia

Kouvolan Ammattiopisto Oy

Omistusosuus 60 %. Perustettu 2021. Toimitusjohtaja on Tani Petri. Yleishyödyllisenä yhtiönä Kouvolan Ammattiopisto Oy:n tehtävä on tarjota ja järjestää toisen asteen koulutusta, aikuiskoulutusta sekä muuta koulutusta ja työelämän kehitystä palvelevaa toimintaa. Hallitus (20.6.2023 asti): Niemi Veikko (pj), Jokinen Mikko (vpj), Jaanu Mikko, Kyöstilä Titta, Sandås Päivi ja Kanerva Karoliina. Hallitus (20.6.2023 alkaen): Niemi Veikko (pj), Kyöstilä Titta (vpj), Jaanu Mikko, Rajaniemi Marko, Mechelin Katja, Ikäläinen Krista ja Savolainen Anneli.

Kouvolan Ammattiopisto Oy aloitti varsinaisen toimintansa 1.1.2022, jolloin Kouvolan seudun ammattiopiston ja Kouvolan Aikuiskoulutussäätiö sr:n henkilöstö ja koulutustoiminta siirtyivät uuden yhtiön toteutettavaksi.

Tavoite	Mittari	Toteutuma 31.8.2023
Opiskelijavuosien tavoite 2 550 (järjestämisluvan mukainen vähimmäismäärä on 2 333)	Opiskelijavuosien kertymä	1 630 toteumalla tasaisen kertymän mukainen tulos vuodelle 2023 olisi 2 445. Nykyisen opiskelijamäärän mukainen ennuste 2 509.
Oppisopimusten määrällinen kasvu +10 %, jolloin oppisopimusten määrän tavoite on 658 kpl	Oppisopimusten määrä kpl	Uusia 604, voimassa olevia 679.
Talousarvion toteutuminen	Tulostavoite +/- 0	Tulosennuste vuodelle 2023 voitollinen
Tytäryhtiön koulutusliiketoiminnan ja -viennin kasvu +20 % suhteessa vuoden 2022 liikevaihtotavoitteeseen 1,5 milj. euroa	Tytäryhtiön toteutunut koulutusliiketoiminnan ja -viennin liikevaihdon kasvuprosentti	Liikevaihto toiminnoissa on edellisen vuoden tasolla. On myös huomioitavaa, että edellisen vuoden koulutusmyynnin ja -viennin liikevaihto on ollut selvästi alle tavoitteen (n. 1,25 milj. euroa). Toiminnan kokonaisliikevaihto on kasvanut noin 26 % edellisen vuoden vastaavaan, mutta kasvu selittyy ensisijaisesti konsernin sisäisten kirjausten perusteiden muutoksilla.
Elintarviketekniikan koulutuksen vahvistaminen osana XAMK/LUT yhteistyötä (jatkoväylä EduKo – XAMK). Opiskelijamäärä v.2022 20 opiskelijaa, tavoite vuodelle 2023 on 26 opiskelijaa, jolloin opiskelijamäärän kasvu +30 %.	Opiskelijamäärän kasvuprosentti	Kasvuprosentti +62
Hanketoiminnan kasvattaminen +10 % suhteessa hanketoiminnan volyyymiin 2022, joka on 1,5 milj. euroa (sisältäen omarahoitusosuudet ja flat ratet = kiinteä prosenttiosuus, jolla korvataan hankkeen välilliset kustannukset)	Hanketoiminnan kasvuprosentti	Hanketoiminta ei ole kasvanut tarkastelujaksolla.
Oppimistoiminnan tehostaminen (opiskelijan ohjautuminen hänelle parhaiten soveltuviin ja motivoiviin opintoihin paranee, opinnot eteneminen tavoitteellisesti ja tehokkaasti, opintojen keskeytyminen ja eroaminen pienenevät, työllistyminen opintojen jälkeen paranee) Tavoitteena: 1) oppivelvollisista ei keskeytä ja eroa kukaan (0 %), 2) oppivelvollisuusiän jälkeen keskeyttäneitä ja eronneita <8 % opiskelijoista ja 3) jatkuvan oppimisen opiskelijoista keskeyttää ja eroaa <12 %	Opintojen keskeyttämis- ja eroamisprosentti opiskelijaksi kirjatusta	1) Eronneita 9,6 % oppivelvollista (lukuun sisältyy myös Tuva koulutuksesta ammatillisiin siirtyneet opiskelijat ja sisäisesti tai toisen koulutuksen tarjoajan toiseen tutkintoon ja muualle esim. lukiokoulutukseen siirtyneet ns. positiivinen eroaminen) 2 ja 3) laskettuna kaikista muista opiskelijoista 11,5 %

8 Liitteet

8.1 Merkittävämpien investointien seurantalomakkeet

Investointihankkeen seurantalomake Leasing
Uus-
/laajennusinvestointi

Nimi: Valkealan monitoimitalo

Kuvaus

Valkealan monitoimitalo sisältyy valtuuston hyväksymään perusopetuksen palveluverkkosuunnitelmaan. Päiväkodin, yhtenäiskoulun, perhekeskuksen ja kirjaston lisäksi monitoimitalon tiloja käyttävät nuorisotyö, kansalaisopiston aikuisryhmät ja lasten sekä nuorten käsityökoulu, kuvataidekoulu sekä musiikkiopisto. Lisäksi monitoimitalo tarjoaa monipuoliset kokoontumis- ja harrastustilat Valkealan alueen yhdistyksille ja urheiluseuroille. Monitoimitaloon sijoittuu vuosiluokat 1-9, esiopetus, varhaiskasvatuksen vuoropäiväkoti, kirjasto, perhekeskus ja nuorisotyö sekä aluekeittiö. Tilat rakennetaan noin 650 oppilaalle ja noin 120 päiväkotilapselle. Henkilökuntaa tiloissa tulee olemaan noin 120-130. Kesällä 2021 on purettu osa olemassa olevasta koulurakennuksesta. Rakennustyöt alkoivat syksyllä 2021 ja valmistuminen on loppuvuodesta 2023. Monitoimitalo otetaan käyttöön tammikuussa 2024. Tämän jälkeen puretaan vanha koulurakennus pois tontilta ja tehdään pihatyöt loppuun. Koko hanke on valmis kesällä 2024.

Riskiarvio

Elinkaarimallia ei ole kaupungilla aiemmin käytetty, joten mallin toimivuudesta ei ole kokemusta. Mallin toimivuus ja käyttökokemus nähdään rakennuksen valmistuttua ja 20 vuoden päästä taloudellisen pitoajan eli vuokra-ajan päätyttyä.

Kuvaus projektin tilanteesta

Hankesuunnitelma hyväksyttiin syksyllä 2019. Hankkeen palveluntuottajan kilpailutus aloitettiin kesällä 2020. Palveluntuottajan valinta sekä sopimusten laadinta tehtiin keväällä 2021. Rakennustyöt alkoivat kesällä 2021 ja työt etenevät aikataulun mukaisesti. Toteutukseen liittyvät niin rakentajan kuin tilaajan hankinnat on pääsääntöisesti tehty. Rakennus valmistuu sisäpuolisin osin lokakuussa 2023 ja rakennuksen käyttöönotto on tammikuussa 2024.

Kokonaiskustannukset (1000 €)	Alkuperäinen kustannusarvio	Muutos 1	Muutos 2	Muutettu kustannusarvio	Toteuma yht
Päähanke					
Kiinteistöleasing	31 694			31 694	144
Rahoitusosuudet				0	
Netto	31 694	0	0	31 694	144
Muut liittyvät kustannukset:					
Johtosiirto	400			400	-165
Irtokalusteet	1 100			1 100	
Pienkalusto (käyttötalous)	80			80	
Purkukustannukset (käyttötalous)	100			100	-160
				0	
Yhteensä	1 680	0	0	1 680	-325
Yhteensä	33 374	0	0	33 374	-181

Talousarvio seuranta

Päähanke	Talousarvio	Muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	poikkeama
2018	1 500	0	1 500	43	-1 457
2019	0	200	200	101	-99
2020	0	0	0	0	0
2021	5 000	0	5 000	0	-5 000
2022	16 000	0	16 000	0	-16 000
2023	9 000	0	9 000	0	-9 000
yht	31 500	200	31 700	144	-31 556

Investointihankkeen seurantalomake

Leasing
Uus-
/laajennusinvestointiNimi: Inkeröiden monitoimitalo (yhtenäiskoulu)**Kuvaus**

Inkeröiden monitoimitalo on osa perusopetuksen kehittämissuunnitelman Myllykoski-Inkeröinen perhekeskusalueen kouluinvestointeja sekä osa päiväkotiverkon kehittämissuunnitelmaa.

Inkeröiden monitoimitaloon yhdistetään Inkeröiden yhteiskoulu, Anjalan koulu ja Tehtaanmäenkoulu.

Tämän hetkinen koulujen yhteinen oppilasmäärä on 446 oppilasta sekä varhaiskasvatuksena lasten määrä 166 lasta eli yhteensä 612 lasta.

Inkeröiden monitoimitalo, joka käsittäisi alueen oppilaiden peruskoulun (1-9lk), alueen erityisen tuen osaamiskeskuksen pienryhmineen, 8-ryhmäisen päiväkodin, tilat kirjastolle ja nuorisopalveluille. Monitoimitalo palvelisi myös kuntalaisia ja järjestöjä. Eteläisen Kouvolan keskuskeittiöpalvelut myös keskitettäisiin uuden monitoimitalon yhteyteen.

Riskiarvio

Inkeröiden monitoimitalo olisi ratkaisu peruskorjaustarpeisiin ja palveluverkon tiivistämiseen. Monitoimitila palvelisi iltaisin ja viikonloppuisin myös alueen järjestöjä, seuroja, kansalaisopistoa, musiikkiopistoa, kuvataidekoulu. Maailman taloustilanteen myötä hintojen nousu aiheuttaa riskin ja kustannuspaineita tilojen mitoitukseen.

Kuvaus projektin tilanteesta

Kehitysvaihe on jatkunut vuodelta 2022 aina maaliskuun 2023 loppuun saakka. Hankkeelle on myönnetty rakennuslupa 5.4.2023 lupajaoston kokouksessa. Kaupunginhallitus hyväksyi 3.4.2023 hankkeen toteutusvaiheen aloittamisen, sillä ehdolla, että kaupunginvaltuusto hyväksyy tavoitehinnan kokonaiskustannusarvioksi. Kaupungin valtuusto kokoontuu 8.5.2023, myönteisen päätöksen jälkeen hanke siirtyy toteutusvaiheeseen. Rakennusvaihe on aloitettu 21.6.2023 päivätyllä sopimuksella. Työmaatilanne: maanrakennustyöt, anturavalut ja sokkelielementit menossa.

Kokonaiskustannukset (1000 €)	Alkuperäinen kustannusarvio	Muutos 1	Muutos 2	Muutettu kustannusarvio	Toteuma yht
Päähänke					
Kiinteistöleasing	27 500	0	0	27 500	1 019
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	
Netto	27 500	0	0	27 500	1 019
Muut liittyvät kustannukset:					
Kalusteet (käyttäjän hankinta)	800			800	
2012 valmistuneen osan muutos- ja korjaustyöt, aiemmat kustannukset hankesuunnittelua	380			380	409
Pienkalusto (käyttötalous)	80			80	
Yhteiskoulun purku (käyttötalous)	400			400	370
Yhteensä	1 660	0	0	1 660	779
Yhteensä, netto	29 160	0	0	29 160	779

Talousarvioseuranta

Päähänke	Talousarvio	Muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	poikkeama
2020	200		200	0	-200
2021	0	380	380	409	29
2022	7 000		7 000	0	-7 000
2023	18 000		18 000	610	-17 390
yht	25 200	380	25 580	1 019	-24 561

Investointihankkeen seurantalomake

Aktivoitava
Uus-
/laajennusinvestointiNimi: Marjoniemen yhtenäiskoulu, Kouvola**Kuvaus**

Marjoniemen yhtenäiskoulu on osa perusopetuksen kehittämissuunnitelman keskeisen perhekeskusalueen kouluinvestointeja. Marjoniemen yhtenäiskouluun yhdistetään Kaunisnurmen koulu, Kouvolan yhteiskoulu ja Urheilupuiston koulu. Lisäksi kouluun liitetään vaikeimmin kehitysvammaisten opetus koko kaupungista, mm Carea-koulun vaikeimmin kehitysvammaisten opetus, sairaalaopetus ja kaikkein vaativin muu erityisopetus. Kouluun sijoittuu myös erityisen tuen osaamiskeskus ja kaupunkitason vaativan tuen yksikkö sekä erikoisluokkaopetusta.

Suunnittelun pohjana on ollut 966 oppilaan koulu, sisältäen erityisen vaativan tuen oppilasmäärät. Käyttäjryhmät ja oppilasmäärät tarkentuvat hankesuunnittelun edetessä. Keskustan alueella on tarvittavan kokoiset ikäluokat turvaamaan koululle joustavat opetusjärjestelyt, jossa huomioituu opetusryhmien optimaalinen koko ja henkilöstömitoitus sekä oppilaiden yksilölliset tuen tarpeet.

Riskiarvio

Kouluun sijoittuva Carea-koulu on tällä hetkellä väistötiloissa. Kaunisnurmen koulun, Kouvolan yhteiskoulun ja Urheilupuiston koulun peruskunto edellyttää peruskorjausta. Kouluverkon kuntotarkastuksessa Kaunisnurmen koulun ja Kouvolan yhteiskoulun peruskorjaustarve on 1-5 vuotta. Urheilupuiston koulun peruskorjaustarve on 5-10 vuotta.

Kuvaus projektin tilanteesta

Keskustan koulun sijoittamisesta on tehty ennakkovaikutusten arviointi. Tähän pohjautuen lautakunta on päättänyt koulun sijoituspaikaksi Marjoniemen alueen. Hankesuunnittelun suuntaviivat on käsitelty lautakunnassa 6.10.2021. Hankesuunnitelman valmistuminen on viivästynyt ja hankkeen lähtötietoja tullaan päivittämään (mm. oppilasmäärät). Suunnittelu alkaa vuoden 2024 aikana ja rakentaminen sijoittuu vuosille 2025-2027. Koulutoiminta kohteessa alkaa elokuussa 2027.

Kokonaiskustannukset (1000 €)	Alkuperäinen kustannusarvio	Muutos 1	Muutos 2	Muutettu kustannusarvio	Toteuma yht
Päähänke					
Investointimenot	43 450	13 770		57 220	52
Rahoitusosuudet				0	
Netto	43 450	13 770	0	57 220	52
Muut liittyvät kustannukset:					
Kalusteet	1 250	0	0	1 250	
Katualueet	1 800	0	0	1 800	
Johdosiirrot	100	0	0	100	
Terveyskeskuksen purku (käyttötalous)	300	0	0	300	
Pienkalusteet (käyttötalous)	100	0	0	100	
Yhteensä	3 550	0	0	3 550	0
Yhteensä	45 550	0	0	60 770	52

Talousarvio seuranta

Päähänke	Talousarvio	Muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	poikkeama
2021	0	0	0	8	8
2022	500	-400	100	42	-58
2023	3 000	0	3 000	2	-2 998
yht	3 500	-400	3 100	52	-3 048

Investointihankkeen seurantalomake

Aktivoitava
Uus-
/laajennusinvestointi
KorvausinvestointiNimi: Teatteri**Kuvaus**

Teatterin laajennus ja peruskorjaus, joka kuuluu osana kulttuurikortteli kokonaisuuteen. Teatteri tarvitsee kävijämäärien kasvattamisen, oheispalvelujen ja tilavuokrauksen lisäämisen mahdollistamiseksi ajanmukaiset ja riittävän kokoiset näyttämötilat ja erillisen harjoitussalin. Nykyisten teatteritilat pysyvät teatterin käytössä ja laajennukseen mahtuu nykyaikainen suuri näyttämö. Poikilo-museoiden siirtyminen keskustakortteliin tarkastellaan tilavarauksena teatterin tontille. Neljän kulttuurilaitoksen sijoittuminen yhteen kortteliin synnyttää Kouvolan keskustaan nykyaikaisen ja elävän kohtaamispaikan kaupunkilaisille ja matkailijoille. Kaupunkilainen voi helposti löytää itselleen sopivaa kulttuuritoimintaa, tapahtumia, yhteisöllisen toiminnan ja oppimisen mahdollisuuksia, tapaamisen paikkoja, työskentelytiloja ja kokoontumispaikkoja.

Riskiarvio

Kouvolan kansalaisopiston, pääkirjaston ja teatterin kiinteistöt ovat kaikki teknisen elinkaarensa päässä. Tilojen sopimattomuus nykyaikaisiin ja monipuolisiin kulttuuripalveluihin vähentää Kouvolan keskustan vetovoimaa. Vanhentuneet rakennukset ovat myös imagohaitta kaupungille. Teknisen käyttöikänsä päässä olevat putket, hissi ja ilmastointi ym. aiheuttavat kasvavia vuosittaisia korjausmenoja. Tilojen työ- ja asiakasturvallisuusriskit lisääntyvät ja epäkäytännölliset tilat heikentävät työn tehokkuutta. Vanhojen tilojen esteettömyys (myös muilta osin kuin liikunnalliset esteet) on kaikissa kiinteistöissä heikko, joten ikääntyvän väestön osallistumisen mahdollisuus ei ole taattu. Teatterin laajennus on riippuvainen Kuntotalon tilanteesta ja opiston toimintojen sijoittamisesta muihin tiloihin.

Kuvaus projektin tilanteesta

Teatterin laajennuksen ja peruskorjauksen osalta on päätetty avata arkkitehtuurikilpailu kutsukilpailuna, jossa tarkastellaan laajennuksen sopivuutta kaupunkikuvaan sekä toiminnallinen sopivuus teatterin tarpeeseen. Kilpailussa tutkitaan myös Kuntotalon mahdollista purkutarvetta. Arkkitehtuurikilpailun valmistelu on käynnistynyt vuoden 2023 alusta kilpailukonsultin kilpailuttamisella. Konsultin avulla on valmisteltu kilpailuohjelmaa sekä osallistumishakemusta kutsukilpailuun. Arkkitehtuurikilpailun (SAFA) osallistumishakemuksia tuli 16 kpl, joista kutsukilpailuun valittiin 5 toimistoa. Arkkitehtuurikilpailun aikataulu on 19.6. - 30.10.2023. Kutsuville maksetaan kullekin toimistolle 35 000 euroa tarjouspalkkiota. Voittaja julkistetaan tammikuussa 2024. Hankkeen ohjausryhmä on kokoontunut 2 kertaa.

Kokonaiskustannukset (1000 €)	Alkuperäinen kustannusarvio	Muutos 1	Muutos 2	Muutettu kustannusarvio	Toteuma yht
Päähänke					
Teatteri, laajennus ja peruskorjaus	30 000	0	0	30 000	
Rahoitusosuudet	0	0	0	0	
Netto	30 000	0	0	30 000	79

Muut liittyvät kustannukset:

Käyttötalouden kustannukset (ei vielä arvioitu)

Yhteensä	0	0	0	0	79
-----------------	----------	----------	----------	----------	-----------

Talousarvioseuranta

Päähänke	Talousarvio	Muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	poikkeama
2022	0		0	0	0
2023	250		250	79	-171
yht	250	0	250	79	-171

Investointihankkeen seurantalomake

Aktivoitava
Uus-/laajennusinvestointiNimi: Uusi uimahallin peruskorjaus ja laajennus**Kuvaus**

Nykyiset uimahallit ovat olleet jo kauan ollut perusteellisen korjausten tarpeessa. Uuden uimahallin hankesuunnittelun käynnistävänä tekijänä on uimahallin tekninen kunto ja palvelutason laatu. Kouvolan uusi uimahalli tulee olemaan kaupungin tärkein sisäliikuntapaikka, joka palvelee laajasti kaikkia väestöryhmiä. Uimahallipalveluita parantamalla luodaan kuntalaisille mahdollisuuksia lisätä liikkumista ja lisätään ennaltaehkäisevää hyvinvointia. Kouvola uimahallit ovat perinteisesti toteutettu ns. perusuimahalleja, josta puuttuvat nykyaikaiset uimahallipalvelut. Kävijämäärätavoite on asetettu 400 000 kävijään, jota voidaan pitää realistisena. Kouvolan uusi uimahalli palvelee Kouvolan kaupungin asukkaiden ja seurojen lisäksi lähikuntien asukkaita omatoimisena virkistys ja kuntoilupaikkana sekä muun muassa lasten ja nuorten uimaopetuksessa.

Riskiarvio

Suurimpana haasteena on ikääntyvän uimahalliverkon korjaustarve lähivuosina arvion mukaan 23,6 milj. e, heikko palveluvarustus sekä pienenevät kävijämäärät. Nykyisten uimahallien heikko kunto asettaa toiminnallisen riskin. Uimahalliverkkoselvityksen ohjausryhmän tutustumiset eri paikkakunnilla nostivat esille vahvasti uuden nykyaikaisen uimahallin rakentamisvaihtoehdon.

Kuvaus projektin tilanteesta

Hankesuunnitelma on tehty talven 2022/2023 aikana ja se on hyväksytty Liikunta- ja kulttuurilautakunnassa 19.4.2023 § 23. Hankkeella on ohjausryhmä, joka on kokoontunut hankesuunnitelman valmistelun ajan noin kerran kuukaudessa.

Kokonaiskustannukset (1000 €)	Alkuperäinen kustannusarvio	Muutos 1	Muutos 2	Muutettu kustannusarvio	Toteuma yht
Päähanke					
Investointimenot	28 755	8 627		37 382	304
Rahoitusosuudet				0	
Netto	28 755	8 627	0	37 382	304
Muut liittyvät kustannukset:					
Kalustus	500			500	0
Yhteensä	500	0	0	500	0
Yhteensä	33 300	0	0	33 300	304

Talousarvio seuranta

Päähanke	Talousarvio	Muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	poikkeama
2021	350	-200	150	26	-124
2022	250	-100	150	86	-64
2023	1 000	0	1 000	192	-808
yht	1 600	-300	1 300	304	-996

Investointihankkeen seurantalomake

Aktivoitava
Uus-
/laajennusinvestointiNimi: Käyrälammen alueen kehittäminen**Kuvaus**

Käyrälammen aluetta vahvistetaan kärkihankkeella kaupungin matkailupalveluiden ja virkistyskäytön keskuksena. Alueen uusi asemakaava on saanut lainvoiman kesällä 2022 ja se mahdollistaa nykyistä laajempien matkailupalveluinvestointien toteutumisen alueelle. Investoinnit mahdollistavat entistä paremmat harrastusmahdollisuudet, tapahtumatuottamisen sekä matkailun kehittämisen Käyrälammen alueella.

Riskiarvio

Viivästykset sekä kustannusten nousu mahdollisia. Urakoiden viivästyminen myös materiaalien saatavuuden mukaan. Kevyen liikenteen sillan rakentamisen aloitus viivästyi muutamia kuukausia lupaprosessin takia, minkä takia sillan valmistumisajankohta on siirtynyt suunnitellusta.

Kuvaus projektin tilanteesta

Käyrälammen kehittämishanke on edennyt pääosin suunnitellusti. Asemakaava-alueen yleissuunnitelma hyväksyttiin teknisessä lautakunnassa helmikuussa 2023 ja katu- ja yleisen alueen suunnitelma kesäkuussa 2023. Joitain viivästyksiä on tullut (laiturin esteettömyysrakenteet ja Käyräjoen silta), mutta ne eivät ole vaarantaneet hankkeen tavoitteiden saavuttamista.

Lautaron kevyen liikenteen väylän ja Avantokujan (nyk. Kuumakuja) rakentaminen ovat valmistuneet heinäkuussa 2023. Uimalaiturin viereen asennettiin uimaramppi mutta muiden rakennustöiden aloittamista uimarannalla ja sen läheisyydessä lykättiin syksyyn uimakauden takia. Käyräjoen kevyen liikenteen silta valmistuu marraskuussa 2023. Syksyllä aloitetaan Käyrälammenraitin rakentaminen, täydennetään vuonna 2022 valmistunutta uimalaituria esteettömyysrakenteilla, rakennetaan pysäköintialue, ulkopelikenttiä ja -kuntosali sekä uimarannan muita palveluita. Vuosille 2023-24 varataan määrärahoja myös melunsuojaukseen, Käyrälammenpuiston toteuttamiseen sekä kevyen liikenteen kulkuyhteyksien parantamiseen Käyrälammen suuntaan.

Kokonaiskustannukset 1000 e	Alkuperäinen kustannusarvio	Muutos 1	Muutos 2	Muutettu kustannusarvio	Toteuma yht
Päähänke					
Investointimenot	12 891			12 891	1 352
Rahoitusosuudet	-379			-379	-95
Netto	12 512	0	0	12 512	1 257
Käyttötalouden kustannukset					
Projektitoimisto	80			80	47
Yhteensä	80	0	0	80	47
Yhteensä, netto	12 592	0	0	12 592	1 305

Talousarvioseuranta

Päähänke	Talousarvio	Muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	poikkeama
2022	1 080	-330	750	660	-90
2023	3 163	0	3 163	597	-2 566
yht	4 243	-330	3 913	1 257	-2 656

Investointihankkeen seurantalomake

Aktivoitava
Uus-
/laajennusinvestointiNimi: Yritysalueet**Kuvaus**

Tällä kärkihankkeella kasvatetaan kaupungin yritystonttutuotantoa. Projekti toteutetaan seuraavien viiden vuoden aikana ja sille on määritelty erillismäärärahat maanhankinnalle sekä yhdyskuntatekniikan investoinneille. Hankkeelle laadittavassa projektisuunnitelmassa määritellään vuosittaiset tavoitteet yritystonttutuotannon kasvattamiseksi valituille yritysalueille. Yritystonttutuotantoa kasvatetaan Teholan, Jokelan, ydinkeskustan, Korjalan, Tervaskankaan, Korian ja Suviojan alueilla. Projektissa määritellään uusien yritysalueiden maanhankinnan, asemakaavoituksen, infran rakentamisen, tonttien esirakentamisen sekä tonttien luovutuksen aikataulut. Hankkeelle tällä hetkellä määritellyt investointimäärärahat mahdollistavat kaupungin tonttivarannon merkittävän kasvattamisen maanhankinnan ja asemakaavoituksen osalta siten, että kaupungista löytyisi tulevaisuudessa jopa yli 200 ha uutta yritystonttitarjontaa eri puolilta kaupunkia. Määritellyt investointimäärärahat keskittyvät maanhankinnan tehostamiseen, mutta ne eivät mahdollista juurikaan tonttien esirakentamista ja vain vähäisessä määrin uuden infran ja katujen rakentamista.

Riskiarvio

Hankkeen projektisuunnitelman laadinnan yhteydessä laaditaan tarkempi ennakkovaikutusten arviointi sisältäen riskiarvion. Jos hanketta ei toteuteta, niin kaupungin elinvoima heikkenee, jos kaupunkiin ei toteuteta jatkossa ollenkaan uusia yritysalueita. Jos laajennettavat yritysalueet tai osa niistä ei kiinnosta yrityksiä, aiheutuu kaupungille ns. hukkainvestointeja, jos alueet jäävät rakentumatta. Tätä riskiä on pienennetty siten, että valikoidut laajennettavat yritysalueet ovat niitä, joilta yritykset ovat tällä hetkellä osoittaneet eniten kiinnostusta. Riskiä madalletaan myös sillä, että alkuvaiheessa kaupunki hankkii maa-alueita omistukseensa ja asemakaavoittaa ne tonttivarannoksi. Pääosin kohteiden infran ja katuverkoston toteutus käynnistetään vasta sitten, kun alueelle on tonttivaraus tai muu sitova sopimus yrityksen sijoittumisesta alueelle. Kaikkein tärkeimmillä yritysalueilla rakennetaan jo valmiiksi uusia katuja ja esirakennetaan tontteja. Kaupungissa on oltava tarjolla myös täysin valmiita yritystontteja, koska tämä pienentää riskiä sille, että yritys hakeutuisikin jollekin toisen kunnan alueelle niissä tapauksissa, joissa yritys haluaa päästä rakentamaan heti. Kärkihankkeen prosessiin liittyviä riskejä ovat mm. mahdolliset viivästymiset tai maanomistajien kieltäytymiset tarvittavista maakaupoista, asemakaavoista, katusuunnitelmista tai lupaprosesseista tehtävät valitukset tai tulevista urakoista tehtävät valitukset, joilla voi olla merkittäviä vaikutuksia projektiin toteutumiseen tai sen aikatauluun.

Kuvaus projektin tilanteesta

Yritysalueet-kärkihankkeeseen kuuluva ohjausryhmän linjausten ja projektisuunnitelman mukaisesti. Projektipäällikkö aloitti hankkeessa syyskuussa 2023. Kärkihankkeen ohjausryhmä kokoontui edellisen kerran elokuussa 2023.

Yritysalueet-kärkihankkeeseen kuuluvia osa-alueiden suunnittelua ja rakentamista on edistetty Teholassa ja Jokelassa. Tervaskankaan ja Korian Hiivurin asemakaavojen luonnokset olivat nähtävillä kesällä 2023. Tervaskankaalta ja Teholasta myytiin kesän aikana yritystontteja. Maanhankintaa on edistetty projektisuunnitelman mukaisesti.

Liisarahunmäen yritysalueen laajennus on rakenteilla. Kultasuontien ja Teholan alueen tonttien rakentamistyöt pääsevät alkamaan vasta loppuvuonna. Tervaskankaalle varatut määrärahat jää käyttämättä, koska korttelit myytiin siten, että ostaja tekee itse tarvittavat esirakennustyöt.

Kokonaiskustannukset 1000 e	Alkuperäinen kustannusarvio	Muutos 1	Muutos 2	Muutettu kustannusarvio	Toteuma yht
Päähänke					
Investointimenot	11 000			11 000	68
Rahoitusosuudet				0	
Netto	11 000	0	0	11 000	68
Muut liittyvät kustannukset:					
Maanhankinta (netto)	0			0	0
Yhteensä	11 000	0	0	11 000	68

Talousarvio seuranta

Päähänke	Talousarvio	Muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	poikkeama
2023	5 000	0	5 000	68	-4 932
yht	5 000	0	5 000	68	-4 932